

**PS 20/16 Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van
Noord-Brabant op 22 januari 2016**

Inhoudsopgave	
Inhoudsopgave	2
Index gesproken personen	3
Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant	4
Opening van de vergadering / vaststellen agenda	7
Vragenhalfuurtje	8
Actuele moties	10
Stemming	20
84/15: Notulen van PS 23 oktober 2015	22
88/15: Notulen van PS 13 november 2015	22
90/15: Notulen van PS 20 november 2015	22
91/15 Lijst van Ingekomen Stukken (24 oktober t/m 20 november 2015)	22
89/15 Lijst van Ingekomen Stukken 21 november 2015 t/m 18 december 2015)	22
Bespreekstukken	22
54/15 Verstrekken van lening aan Leisure bedrijven en bijdragen aan het Leisure Ontwikkelfonds	22
87/15 Afgeven verklaring van geen bedenkingen op de WABO-aanvraag onderdeel Strijdig gebruik in het kader van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) N279 Noord	48
85/15 Zuidelijke Rekenkamer; benoeming bestuurslid	49
73/15 Onteigening ten behoeve van de realisatie van het bestemmingsplan Noord Om te Gemert	49
81/15 Eerste wijzigingsverordening Verordening systematische toezichtinformatie	49
86/15 Verordening luchthavenregeling luchthaven Sasweg Sprang-Capelle en Verordening luchthavenregeling luchthaven Poolseweg Waspik	51
Stemming	59
Sluiting van de vergadering	69

Index gesproken personen

Berg, H.F. van den, 48, 52, 54
Brunklaus, mw. drs. P.M., 19, 29, 30, 38, 39, 46, 47, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64
Cate, mw. mr. K.A.E. ten, 8
Deryckere, M.N.R.C., 15, 19, 23, 35, 36, 39, 40, 42, 45, 46, 56, 57, 58, 60
Dingemans, mw. F.M., 20, 26, 41, 43, 56, 57, 58
Gruijthuijsen, drs. M.P.J.M. van, 19
Hageman, ir. J.J.C., 59, 60, 61, 62, 63, 64
Hattem, A.W.J.A. van, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64
Heijman, J.H.W.F., 20, 45, 49, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64
Heijmans, N.G.L., 14, 19, 38, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63
Hoon, mw. A.J.M. de, 51, 52, 59, 61, 62, 63
Kammen, mw. drs. P. van der, 25, 30
Kardol, mw. J.C., 22, 23, 24, 25, 37, 38, 42
Koevoets, H.J.P.E., 21, 22, 23, 25, 29, 30, 56, 57, 58, 59, 60, 61
Kort, M.V. de, 27, 56, 57, 58
Maas, B.L.M., 20, 60, 61
Meel, J. van, 56
Meijer, A.A., 13, 14, 15, 54
Otters-Bruijnen, mw. mr. S.M., 62, 63
Overveld, W.A.A.M. van, 20, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64
Roijsackers, mw. H.I., 18, 20, 50
Sloot, mw. M.A.B. van der, 55, 60
Smeets, drs. M.E.J., 47, 48, 55
Smeulders, S.J.A.H., 8, 10, 59, 62, 63, 64
Steenbakkers, S.P.M.F., 36
Surminski, mw. M.J.G.P., 31, 32
Uijlenhoet, A., 28, 29, 30, 31, 34, 37, 40, 43, 44, 47, 52, 53
Voorzitter, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64
Vreugdenhil, ing. H.J., 10, 13, 14, 15, 20, 32, 49, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64
Wel, ir. M.C. van der, 17, 20, 30, 48, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64

Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS
mw. mr. K.A.E. ten Cate, loco-griffier

Altundal MIB, N.	SP	Oss
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Bakker, W.J.	PVV	Waalwijk
Berg, H.F. van den	PVV	Tilburg
Bollen G.W.	VVD	Sint Anthonis
Boon, M.C.H.	PVV	Bergen op Zoom
Brakel, mw. C.E.P. van	CDA	Veldhoven
Braspenning, A.L.J.	CDA	Strijbeek
Brunklaus mw. drs. P.M.	GroenLinks	Raamsdonk
Burger Dirven, drs. K.A.J.M.	VVD	's-Hertogenbosch
Claessens-Vloedgraven, mw. W.	SP	Roosendaal
Deryckere, M.N.R.C.	CDA	Tilburg
Dingemans, mw. F.M.	D66	Kaatsheuvel
Dirken, mw. A.M.W.	VVD	Hoeven
Everling, M.J.	SP	Dongen
Gruijthuijsen, drs. M.P.J.M. van	VVD	Tilburg
Haaften-Harkema, mw. drs. S.C. van	CDA	Goirle
Hageman, ir. J.J.C.	D66	Veldhoven
Hattem, A.W.J.A. van	PVV	Steensel
Heijman, J.H.W.F.	Lokaal Brabant	Tilburg
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Hoon, mw. A.J.M. de	CDA	Etten-Leur
Jonge, R.A. de	SP	Halsteren
Kammen, mw. drs. P. van der	PVV	Tilburg
Kardol, mw. J.C.	PVV	Uden
Klitsie, mw. drs. C.G.M.	D66	Tilburg
Knoet-Michels, mw. A.J.H.	PvdA	Vlierden
Koevoets, H.J.P.E.	VVD	Bergen op Zoom
Kort, M.V. de	PvdA	Vught
Kouthoofd, T.P.D.	VVD	Eindhoven
Kuijken MSc, R.C.P.	CDA	Bergeijk
Kutlu, S.	D66	Eindhoven
Maas, B.L.M.	PvdA	Netersel
Meel, J. van	SP	Bavel
Meeuwis-van Langen, H.E.M.	D66	Best
Meijer, A.A.	D66	Breda
Oosterveer, ing. H.	50PLUS	Waalre
Otters-Bruijnen, mw. mr. S.M.	VVD	Vught
Overveld, W.A.A.M. van	50PLUS	Oudenbosch
Panhuizen A.V.	VVD	Tilburg
Portheine, P.	VVD	Riethoven

Roijackers, mw. H.I.
Roks, L.A.G.
Schüller, mw. drs. I.J.W.
Sloot, mw. M.A.B. van der
Smeets, drs. M.E.J.
Smeulders, S.J.A.H.
Spapens, M.
Staak, W.R. van der
Steenbakkers, S.P.M.F.
Surminski, mw. M.J.G.P.
Uijlenhoet, A.
Vreugdenhil, ing. H.J.
Vugt, drs. R.J. van
Wel, ir. M.C. van der

GroenLinks
PVV
VVD
CDA
D66
PvdA
SP
SP
CDA
PvdD
GroenLinks
CU-SGP
CDA
PvdD

's-Hertogenbosch
Etten-Leur
Woudrichem
's-Hertogenbosch
Oosterhout
Helmond
's-Hertogenbosch
Boskant
's-Hertogenbosch
Hoogerheide
Rosmalen
Nieuwendijk
Woudrichem
Rijsbergen

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 22 januari 2016

Agenda

I. Opening van de vergadering / vaststellen agenda

II. Vragenhalfuur

III. Interpellatie (vervallen)

IV. Actuele moties

V. Stemming

84/15 Notulen van PS 23 oktober 2015

88/15 Notulen van PS van 13 november 2015

90/15 Notulen van PS 20 november 2015

91/15 Lijst ingekomen stukken 24 oktober 2015 tot en met 20 november 2015

89/15 Lijst ingekomen stukken 21 november 2015 tot en met 18 december 2015

VI. Bespreekstukken

54/15 Verstrekken van lening aan Leisure bedrijven en bijdragen aan het Leisure Ontwikkelfonds

**87/15 Afgeven verklaring van geen bedenkingen op de WABO-aanvraag onderdeel
Strijdig gebruik in het kader van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) N279 Noord**

81/15 Eerste wijzigingsverordening Verordening systematisch toezichtinformatie

85/15 Zuidelijke Rekenkamer; benoeming bestuurslid

**73/15 Onteigening ten behoeve van de realisatie van het bestemmingsplan Noord Om te
Gemert**

**86/15 Verordening luchthavenregeling luchthaven Sasweg Sprang-Capelle en
Verordening luchthavenregeling luchthaven Poolseweg Waspik**

VII. Stemming

VIII. Sluiting van de vergadering

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 22 januari 2016

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS

Loco-griffier: mw. mr. K.A.E. ten Cate

Volgens de presentielijst zijn 52 leden aanwezig, te weten:

Altundal, mw. Arts, Bakker, Van den Berg, Bollen, Boon, mw. Van Brakel, Braspenning, mw. Brunklaus, Burger Dirven, Deryckere, mw. Dingemans, mw. Dirken, Everling, Van Gruijthuijsen, mw. Haaften-Harkema, Hageman, Van Hattem, Heijman, Heijmans, mw. De Hoon, De Jonge, mw. Van der Kammen, mw. Kardol, mw. Knoet-Michels, De Kort, Kouthoofd, Kuijken, Koevoets, Kutlu, Maas, mw. Meeuwis-van Langen, Meijer, Oosterveer, mw. Otters-Bruijnen, Van Overveld, Panhuizen, Portheine, mw. Roijackers, Roks, mw. Schüller, mw. Van der Sloot, Smeets, Smeulders, Spapens, Van der Staak, Steenbakkers, mw. Surminski, Uijlenhoet, Vreugdenhil, Van Vugt, Van der Wel.

Afwezig zijn drie leden te weten: mw. Claessens-Vloedgraven, mw. Klitsie, Van Meel

Opening van de vergadering / vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 13.15 uur

De **voorzitter**: Dames en heren, ik verzoek uw aandacht. Vandaag zal ik zo dadelijk deze vergadering van de Staten openen en dat doen wij met een gebruikelijk moment van stilte. Ik wil u vragen dan stil te staan bij het feit dat op 5 januari jl. onze oud-voorzitter van de Zuidelijke Rekenkamer, Leo Markensteyn, ons is overleden. Zijn vrouw Marlies en Piet de Kroon, de voormalige directeur van de Zuidelijke Rekenkamer, zijn ook vandaag in de zaal bij ons. Leo is overleden aan die verschrikkelijke ziekte ALS. Wij zijn bij hem geweest op dat moment en wij wisten dat het onvermijdelijke aanstaande was. Leo was een man met veel talenten en een grote inzet voor onze provincie. Hij was raadslid geweest in een van onze gemeenten, Rosmalen. Hij was van 1982 tot 1988 hoofd Organisatie binnen onze provincie. Heeft daarna zijn weg in het bedrijfsleven gevonden en heeft daarna zijn eigen adviesbureau opgericht. Het was een betrokken man, betrokken bij onze provincie, betrokken bij onze samenleving. Hij was bijvoorbeeld een van de drijvende krachten bij de redding van FC Den Bosch. Zette zich in voor het Koningstheater en de Koningstheater Academie, maar hier in deze zaal en bij u zal hij vooral bekend zijn geweest als eerste voorzitter van onze Zuidelijke Rekenkamer, een Rekenkamer zo wezenlijk van belang voor het functioneren van onze Staten. Onafhankelijk onderzoek, onafhankelijke informatie van hoog niveau. Hij heeft die functie maar liefst tien jaar met grote inzet vervuld. In dat jaar 2015, het laatste jaar van die tien jaar, dwong zijn gezondheid hem die rol op te geven. Het ging niet meer. Leo was samen – mag ik zeggen – met Piet de Kroon het krachtige koppel dat die Zuidelijke Rekenkamer als gezaghebbend instituut op de kaart heeft gezet. Hij heeft die rol vervuld met takt, invoelingsvermogen, een grote deskundigheid, maar telkens ook zo buitengewoon vriendelijk en zo verschrikkelijk toegankelijk. Dat is natuurlijk gegeven het werk van de Rekenkamer niet altijd eenvoudig en zeker niet vanzelfsprekend en daarom viel het extra op dat hij dat zo voortreffelijk deed. De onderzoeken die de Rekenkamer onder zijn leiding op zich nam, sneden hout en de onderlinge verhoudingen moesten natuurlijk ook op een goede manier worden bewaakt bij die moeilijke boodschappen die soms in die rapporten zaten. Dat deed hij op een voortreffelijke wijze. Het was soms

voor beide partijen wennen; de Staten, de Rekenkamer, het college, maar Leo was ook diplomaat maar vasthoudend als het ging om wat werkelijk belangrijk was in dat onderzoek. Door ons bestuur, door u, het dagelijks bestuur, werd het werk van hem zeer gewaardeerd. Dat geldt zowel in de provincie Brabant als in de provincie Limburg. Het was een positieve en belangrijke rol die hij speelde, en zijn vroegtijdige en verdrietige overlijden was dus niet alleen voor zijn familie en vrienden maar ook voor ons een klap. Wij wensen allen, met name de familie en naasten, alle sterkte toe bij het verwerken van het verlies en hopen dat u net als wij, in de herinnering aan hem ook troost vinden. Ik verzoek u allen nu te gaan staan en de gebruikelijke minuut stilte in acht te nemen.

(De vergadering neemt een minuut stilte in acht)

Ik dank u allen voor uw aandacht. Het is de wens van mevrouw Markensteyn om nog even in de vergadering te blijven maar niet nu een formeel moment van handen schudden te hebben. Maar wij weten en vonden het buitengewoon fijn dat jij op dit moment hier bij ons wilde zijn. Dank je wel. Dames en heren, dan gaan wij nu inderdaad verder met de vergadering en wil ik op dit moment ook aandacht besteden aan een moment van nieuw leven en meld dat onze collega, Wouter Bollen, op 29 december jl. vader is geworden van een dochter, Eefke genaamd. Wouter, van harte gefeliciteerd namens ons allen. *(Applaus)* Wij wensen jullie en haar veel geluk toe. Ik wil de griffier vragen mededeling te doen van de binnengekomen berichten van verhindering. Mevrouw de griffier.

De **griffier**: Er is bericht van verhindering van de heer Van Meel en mevrouw Klitsie. Mevrouw Knoet heeft aangegeven naar verwachting een half uur later te arriveren.

De **voorzitter**: Dank griffier. Nog aanvullingen vanuit de zaal? Zie ik niet. Dan heet ik verder zeer van harte welkom de bezoekers op de publieke tribune. Naast vaste gasten en de belangstellenden voor de specifieke onderwerpen, zijn dat vandaag vertegenwoordigers van Inner Wheel Veghel. Zij zijn als gast van de Staten ontvangen door de heer Steenbakkers van de fractie van het CDA. Ik heet ook welkom D66 De Kempen. Zij zijn vandaag door de fractie van D66 ontvangen. Voordat ik de agenda aan de orde stel, meld ik u dat afhankelijk van het verloop van de agenda, halverwege of ergens aan het einde van de vergadering de vicevoorzitter, de heer Van Gruijthuijsen, mijn plaats in zal nemen, omdat ik nog elders verplichtingen heb die al in de agenda stonden voor het nieuwe schema, dus dan moet ik mij verontschuldigen, maar dat gaan wij zo smooth mogelijk proberen te regelen. Ik stel de agenda aan de orde. De bekende besprekpunten. Nee, wij beginnen met een vragenhalfuur waar één vraag aan de orde is. Het interpellatiedebat is vervallen. Dat is ingetrokken. Eén actuele motie die is ingediend. Daarna gaan wij stemmen over de notulen en de ingekomen stukken en dan volgen de besprekstukken zoals aangegeven. Ik hoorde net van een enkeling van u dat er nog hier en daar nog wat wijzigingen in spreektijden worden gepland. Ik wil vragen die spreektijden aan de griffier door te geven. Kunnen wij met het voorstel dat hier voorligt voor de agenda dan nu instemmen? Als dat zo is, dan beginnen wij met deze agenda.

Vragenhalfuurtje

De **voorzitter**: Dan is als eerste aan de orde het vragenhalfuur. Er is één vraag die daar wordt gesteld en dat is de heer Smeulders van de PvdA over het onderwerp Nachtnet. Ik geef hem graag het woord.

De heer **Smeulders** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Onze fractie wil een viertal vragen stellen aan het college over een mogelijke Nachtnetverbinding tussen de B5-steden, Eindhoven en Helmond. Wij hebben

daar deze week van alles over in de media kunnen lezen. Daarnaast hebben deze twee gemeenten een brief gestuurd, zowel aan GS als aan PS, en aangezien de PvdA-fractie al langere tijd natuurlijk een van de grote roergangers is achter het nachtelijk openbaar vervoer in Brabant, vinden wij het belangrijk om het nu te agenderen, aangezien er ook een aantal deadlines zijn met betrekking tot de mogelijke nachttrein. De vragen die onze fractie aan het college heeft, die heeft u ontvangen. Ik zal ze hier nogmaals verhalen, ook voor de kijkers thuis. Is uw college van mening dat het wenselijk is om mee te werken aan een nachtelijk vervoer, trein of bus, tussen Helmond en Eindhoven? Vraag 2: Welke mogelijkheden zien GS voor een nachtverbinding, gelet op eerdere besluiten en kaderstelling door onze Staten? Is uw college inmiddels in contact getreden met de gemeenten Helmond en Eindhoven over de gewenste Nachtnetverbinding, dit naar aanleiding van de brieven die zijn ontvangen? En punt 4: Op welke wijze zijn GS voornemens om ons als PS te betrekken bij de besluitvorming over de provinciale betrokkenheid bij een Nachtnetverbinding tussen Helmond en Eindhoven?

De **voorzitter**: Ik dank de vragensteller voor de vragen. Ik wil de zaal vragen om stilte en wil dan de gedeputeerde vragen de beantwoording ter hand te nemen. Aan hem het woord.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Dank u wel, voorzitter en dank voor de vragen. Ik heb de krantenartikelen inderdaad ook gelezen. Er werd veel over mij gesproken, dus het is fijn dat ik nu de gelegenheid krijg om vooral ook tegen de Staten te zeggen hoe wij tegen dit vraagstuk aankijken. Ik loop de vragen even in tempo langs. Of het college van mening is dat het wenselijk is om mee te werken aan nachtelijk vervoer tussen Helmond en Eindhoven. De ontwikkeling van Nachtnetvervoer tussen Eindhoven en Helmond vinden wij interessant. Past ook de vraag als zodanig in het licht van eerdere besprekingen die wij met de Staten hebben gehad en GS zijn daarom ook welwillend om mee te denken. Ik kom zo even verder op wat dat dan precies betekent. Vraag 2: welke mogelijkheden zien GS voor een nachtverbinding, trein of bus, gelet op eerdere besluiten en kaderstelling door PS? Een aantal opmerkingen denk ik, goed om eerst even in algemene zin te maken. De voorliggende vragen komen natuurlijk voort uit de businesscase die eerder is besproken. Daarin stonden buiten de pilot voor bussen die nu in werking is, ook andere onderdelen genoemd. Dit onderdeel behoorde daar ook toe. De huidige koers van de Staten, die de Staten in de afgelopen periode hebben bepaald, is voor mij het richtsnoer van handelen, ook op deze vraag. Wat betekent dat dan? Dat de wens van Brabants Nachtnet van twaalf tot vier uur, dat de Staten daar een uitspraak over hebben gedaan, dat zij dat als principe een mooi principe vinden, maar ook dat er zicht moet zijn op een exploitatie van het Nachtnet op den duur zonder overheidssteun. En dat de Staten leading zijn in dit dossier. Het is niet een dossier zoals vele, waarbij GS met een voorstel komen en u vindt er wat van. Het is echt wel een dossier waar de Staten zelf ook in de lead zijn. Sterker nog, de businesscase is onder expliciet opdrachtgeverschap van uzelf tot stand gekomen. Als dat de algemene lijn is, dan zult u zich natuurlijk afvragen: mooi, maar wat betekent dat specifiek voor de vraag die nu voorligt vanuit Eindhoven en Helmond waar u en GS een brief over hebben ontvangen? Dan moet ik constateren dat de businesscase die de NS heeft gemaakt als het gaat om een trein tussen twaalf en twee uur, niet voldoet aan het principe van een sluitende financiering, dus zonder overheidssteun op den duur. En ik moet ook constateren dat – en dat stond ook in de brief van Helmond – wij willen graag een nachtelijke verbinding tussen twaalf en vier uur per trein of bus, dus daar zat ook wel duidelijk de vrijheid in om te kijken dat het vooral om het vervoer ging en niet zozeer dat je dus van A naar B kunt en niet zozeer of het nou een trein of een bus is. Wij constateren ook dat de bus flexibel is in tegenstelling tot de businesscase van de trein die dus van station Eindhoven-Centraal naar Helmond-Centraal gaat, zie je ook nu wat er in het busnachtelijkvervoer is, dat die op veel meer plaatsen kan stoppen dan alleen maar op centrale stations. Ik heb ook even snel uitvraag gedaan naar de eerste ervaringen voor de bus die nu rijdt. De

bussen zitten mooi vol, een goede bezetting, er zijn geen incidenten op veiligheid en ook wat Arriva ons teruggeeft is dat gewoon de public relations rond die ritten keurig is.

De **voorzitter**: Kunt u afronden, mijnheer de gedeputeerde?

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Jazeker. Ik ga in gesprek met de concessiehouder Zuidoost, Hermes. Ik ga in gesprek met Arriva zou mijn voorstel zijn, om te kijken of wij onder gelijke condities, dus zoals u die ook eerder heeft bepaald, zijnde geen subsidie voor een treinverbinding die op den duur niet zonder overheidssteun kan lopen, en ga graag met uw permissie op zoek naar een mandaat in uw Staten om te kijken of wij wel Helmond kunnen aansluiten voor het nachtelijk vervoer van twaalf tot vier uur, maar dan wel vanuit de bus. Ik wil er namelijk bij gezegd hebben, dat wil ik echt even noemen, dat ik binnen de huidige afspraken die de Staten met GS hebben gemaakt, geen mandaat zie om nu zo maar tot uitvoering over te gaan. Dat moet ik ook zeggen omdat uit de contacten met de NS blijkt dat mocht je toch voor een trein kiezen, dus ook al sluit dat niet aan bij uw eerdere opvatting in mijn beleving, dan wordt het ook heel lastig om dat allemaal praktisch in te passen voor 2017, want die treinschema's die lopen echt heel ver vooruit. Dus fijn dat ik dat hier gezegd kan hebben en dank voor de vragen. Ik zie de huidige situatie vooral als een verlengde van uw opdracht om te kijken of wij nachtelijk vervoer mogelijk kunnen maken en vanuit uw eerdere uitspraken interpreteer ik dat als een wens dat wij primair gaan kijken of wij nachtelijk vervoer per bus kunnen realiseren tussen twaalf en vier uur. En dan kom ik dus terug met een voorstel.

De **voorzitter**: Ja, ik dank de gedeputeerde. Ik kijk even naar de vragensteller of die behoefte heeft aan een vervolgvraag. Dat kan. Nee, nee, even vanaf het katheder. De gedeputeerde kan even achter de tafel plaatsnemen. Ja, zo gaat dat dan weer verder.

De heer **Smeulders** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Het wordt een beetje een stoelendans op deze manier, maar goed. Ja, dank u wel voor de antwoorden. Nou, die helderheid, dat was waar onze fractie naar op zoek was. Wat gaan GS nu doen en wat is de ruimte binnen de kaders die wij eerder zelf hebben gegeven als Staten? Nou, voor mij zijn die in ieder geval helder. Het is natuurlijk aan GS om nu de uitvoering ter hand te nemen en te kijken hoever het kan komen in samenwerking met die gemeenten natuurlijk en met de vervoerders. Wij zien ook graag op zo kort mogelijke termijn ook een voorstel tegemoet. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ja, ik dank de heer Smeulders. Ik wijs hem erop dat het geen stoelendans is want u heeft gewoon allebei een stoel als u klaar bent en dat is bij een echte stoelendans geloof ik niet het geval. De gedeputeerde de behoefte om nog hierop te reflecteren? Niet het geval. Dan kijk ik even rond of een uwer de behoefte heeft om het woord hierop te voeren. Dat is niet het geval, dan sluit ik hiermee dit onderwerp en gaan wij over naar de actuele moties.

Actuele moties

De **voorzitter**: Er is één actuele motie die voorligt en dat is de motie van de heer Vreugdenhil. Ik stel hem in staat om die motie met een korte toelichting in te dienen. De heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Dank voor het woord, voorzitter. Voorzitter, als u mij de ruimte geeft wil ik toch enkele ruimte om deze motie toe te lichten, omdat wij haar eerst als een interpellatie hadden ingediend. Maar ik dank het college dat zij op heel korte termijn binnen een week onze vragen hebben kunnen beantwoorden, waardoor wij nu eigenlijk meteen door kunnen gaan met de tweede termijn op dit

onderwerp wat ons betreft. Want, voorzitter, 8 januari, ik weet het nog heel goed, het was zaterdagmorgen heel vroeg, werden wij opgeschrikt door een bericht op Radio 1 dat er al driekwart jaar drugsafval in Someren in een gierkelder lag en tevens – misschien nog wel nog zorgelijker – dat vervuilde mest was aangetroffen, de sporen van het afval, in de maïsplanten en daarmee dus ook een risico voor de dier- en volksgezondheid kon optreden. Voorzitter, wij maken ons ernstig zorgen over het afval dat uitgestort wordt hier in Brabant. En de problematiek lijkt alleen maar omvangrijker te worden en de schade lijkt ook alleen maar groter te worden. En nu ook nog de risico's voor dier- en volksgezondheid wanneer het ook in het veevoer terecht kan komen. Voorzitter, maar deze situatie staat wat ons betreft niet op zichzelf want op diverse locaties in Brabant vindt op dit moment ook al vervuiling plaats of heeft vervuiling in de bodem plaatsgevonden. Het is niet meer even een aantal vaatjes die ingeladen moeten worden en het probleem is opgelost, maar wij zien steeds vaker ook dat zowel bij de productie als het dumpen van het afval, daarmee ook bodemverontreiniging optreedt. En wij zien ook dat de rol van de LFO zich beperkt tot het weghalen van de vaten of daarmee de drugslaboratoria. Voorzitter, het tweede punt is dat wij al langer signalen ontvangen dat de vervuilde mest over akkers wordt uitgereden. Die signalen kwamen al in augustus 2014 en een aantal keren zijn de zorgen erover uitgesproken door de Omgevingsdienst. En ook al dat het nu ook in wasinstallaties voorkomt en wellicht ook uitgereden wordt over wegen. Voorzitter, en deze punten die brengen ons tot een motie, waarin wij die twee aspecten daarin ook van een stevig signaal naar de Staten willen zien. Ik wil ook wel aangeven dat de interpellatie wat ons betreft niet direct was gericht op het optreden van de gedeputeerde, al hebben wij wel daar onze vragen bij, maar ik denk dat de zelfreflectie die de gedeputeerde ook in de krant heeft laten zien, daarin ook een aantal lessen naar de toekomst bevat. Blijven dus nog twee punten staan, waar wij van de provincie vragen om een stevige verantwoordelijkheid te nemen en waar de provincie ondersteuning moet bieden. Eén, in de ondersteuning van gemeenten, wanneer het de gemeente de spankracht te boven gaat, want als gemeenten met bestuursdwang de rotzooi op moeten ruimen, dan zijn daar forse kosten aan verbonden die niet altijd binnen de begroting opgepakt kunnen worden. Daarbij willen wij ook vragen of het fonds dat ingericht is door het Rijk, of dat wel toereikend is en wanneer dat niet toereikend is, hoe wij daar als provincie gemeenten in kunnen ondersteunen. Het tweede punt is dat wij van de provincie vragen om adequaat in te grijpen bij de vervuiling van akkers. De signalen zijn wat ons betreft verontrustend en wij willen dan ook zicht hebben op de omvang. Wij vragen ook aan de provincie om tot een plan van aanpak te komen, zodat wij vroegtijdig voorbereid zijn op deze situaties en dan ook met een protocol daarin samen met de gemeenten of de grondeigenaren kunnen doorpakken. Dat hebben wij vertaald in een aantal uitspraken in een motie, ik zal haar u aanbieden. Deze motie wordt mede ingediend door Lokaal Brabant, de heer Heijman.

Motie 1 aanpak verontreinigde locaties door xtc-afval

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 21 januari 2016, overwegende dat:

- de problematiek van dumpingen van xtc-afval steeds omvangrijker wordt;
- de dumpingen nu ook plaats lijken te vinden door middel van het uitrijden van het xtc-afval over wegen, over akkers en dumpingen in de afvoer van wasstraten;
- de schade door deze wijze van dumping omvangrijk is;
- de kosten voor het opruimen daarmee sterk toenemen;
- de risico's voor vervuiling van bodem en grondwater toenemen;
- de kosten voor het doen opruimen in opdracht van het bevoegd gezag mogelijk de spankracht van het bevoegd gezag te boven kan gaan.

voorts overwegende:

- dat over het land uitgereden xtc-afval aantoonbaar in de maïsstengels terechtgekomen is;

- dit potentieel risico oplevert voor dier- en volksgezondheid;
- dat wij in Brabant rekening moeten houden met het gegeven dat op meerdere percelen xtc-afval gemengd met mest over het land uitgereden is;
- er een beperkt fonds is ingesteld door het Rijk dat mogelijk niet toereikend zal zijn voor het dekken van de kosten van omvangrijke saneringsoperaties.

vragen het college:

- gemeenten met raad en daad te ondersteunen in het adequaat (doen) opruimen van met xtc-afval verontreinigde locaties.
- daar waar het door het Rijk ingestelde fonds voor opruimen van drugsafval tekortschiet, samen met gemeenten op te trekken om verontreinigingen zo snel mogelijk te verwijderen.

vragen het college tevens;

- een onderzoek in te stellen naar de omvang van de problematiek van vervuiling van akkers door het uitrijden van met xtc-afval verontreinigde mest;
- Provinciale Staten over de uitkomsten van dit onderzoek op korte termijn te informeren;
- Provinciale Staten een plan van aanpak voor te leggen met als doelstelling het voorkomen van deze problematiek in de toekomst en het zo snel mogelijk verwijderen van de huidige verontreiniging door dumping van xtc-afval van de akkers.

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CU/SGP, Lokaal Brabant"

De **voorzitter**: Ik dank de heer Vreugdenhil. Ik zal de griffier vragen de motie zo snel mogelijk op iBabs te zetten en te verspreiden. Gezien het feit dat de motie GS oproept, wil ik voorstellen eerst de gedeputeerde een reactie op de motie te laten geven. Aan hem het woord. Gedeputeerde Van den Hout.

Gedeputeerde **Van den Hout** (GS;SP): Dank u wel, voorzitter. De heer Vreugdenhil verwoordt een zorg die wij allemaal hebben. Niet alleen dit college, maar ook alle partners die hierbij betrokken zijn, gemeenten, NVWA, politie, OM, BOA's, waterschappen, noem het maar op. Daarom hebben wij ook twee jaar geleden, hoewel wij als provincie formeel geen rol of verantwoordelijkheid hebben, toch onze rol als middenbestuur genomen om al die partijen die daarmee te maken hebben of mee te maken zouden moeten hebben, bij elkaar te brengen en gezamenlijk een protocol te ontwikkelen over hoe om te gaan met drugsdumpingen. In die tijd bestonden drugsdumpingen – in ons beeld althans – nog steeds uit het neergooien en neerzetten van vaatjes in natuurgebieden. Achteraf een relatief simpele manier en misschien zelfs wel relatief veilige manier van drugsdumpingen. Die konden worden opgeruimd, daar is een protocol voor afgesproken. Dat werkt uitstekend met enkele uitzonderingen, zoals Someren daargelaten. Someren is overigens ook gewoon de enige gemeente in Zuidoost die niet meedoet aan het protocol Risico Verwijdering Calamiteuze Stoffen. Ik denk dat zij hun lesje inmiddels geleerd hebben. Onderdeel van die activiteiten was ook het instellen van een fonds om grondeigenaren tegemoet te komen in de kosten voor het opruimen want die zijn vaak exorbitant, zeker voor boeren of burgers die zo'n dumping op hun gebied krijgen. Dat is niet te betalen. Dat heeft enig succes gehad, in die zin dat wij 1 miljoen euro hebben gehad van het ministerie van I&M, daar hebben wij inmiddels een subsidieregeling voor opengesteld. Wij zien dat nu ook alle andere provincies dat gaan doen. Die delen allemaal in die 1 miljoen euro. Is dat voldoende? Nee, absoluut niet. Wij schatten de schade gemiddeld op 5 miljoen euro per jaar. De lobby om dat fonds dan ook te verhogen tot minstens dat bedrag, gaat onverdroten voort en ik zie ook steeds meer draagvlak in de Tweede Kamer om daartoe te komen. Het tweede probleem dat wij hebben, is dat het geld nu uit de begroting van het ministerie van I&M komt, terwijl wij het liefst zien dat het uit de Pluk-zegelden gehaald wordt, de vervuiler betaalt via de Pluk-zegelden aan het opruimen van het drugsafval. Nieuwe ontwikkelingen, want naarmate de samenleving zich wapent tegen dumpingen in natuurgebieden

en wij zien dat het effectief is. De afname is enorm, 50% zo ongeveer, in Brabant althans, dus wij zien een verspreiding, een waterbedeffect. Er wordt gedumpt in andere provincies, er wordt gedumpt in België, dus het wordt naar buiten geduwd. Voor de provincie is dat goed nieuws, voor onze burens wat minder. Maar ook op andere terreinen worden criminelen slimmer en reageren op onze acties door andere manieren van dumping te organiseren. Door het riool, in wasstraten, op straat, in gierkelders en over akkers. De geruchten gaan inderdaad al langer. Tot nog toe zijn er maar twee drugsdumpingen in gierkelders waar wij echt weet van hebben. Twee gevallen, waaronder die van Someren. Allebei zijn inmiddels opgeruimd. Die van Someren is ook de enige hele concrete aanwijzing die wij hebben of eigenlijk zekerheid die wij hebben, dat het vervuilde goedje ook over de akker is uitgereden, de akker heeft besmet, zelfs de maïs die daarop staat, heeft besmet. Op dit moment loopt een kort onderzoek – want dat mag wat mij betreft niet te lang duren – over hoe wij daar concreet mee om moeten gaan. Kan de maïs nog ergens voor gebruikt worden, moet het vernietigd worden, wat moeten wij met de grond doen? Dat is nog niet helemaal duidelijk, maar dat wordt op dit moment met grote spoed onderzocht. Wat u vraagt in uw motie, een onderzoek in te stellen naar de problematiek van de vervuiling van specifiek van het uitrijden van vervuilde mest op akkers ...

De **voorzitter**: Gedeputeerde, een seconde. Ik wil u erop wijzen dat de motie inmiddels digitaal beschikbaar is en zij staat zoals gebruikelijk, op de agenda van deze Statendag helemaal onderaan. Dat zal ook met de andere moties gebeuren, zodat u mee kunt lezen. De gedeputeerde spreekt zijn oordeel over de motie uit.

Gedeputeerde **Van den Hout** (GS;SP): De eerste opdracht aan het college is om daarnaar een onderzoek in te stellen. Wat wij van plan zijn te doen is niet elke akker in Brabant te bemonsteren. Dat is onhaalbaar. Wat wij wel zullen doen, is heel specifiek en nadrukkelijk bij politie, OM, het functioneel parket, nou, iedereen die ermee te maken kan hebben, vragen welke berichten zij hebben over het vervuilen van akkers en hoe concreet die zijn en bij vermoedens daarvan verder onderzoek in te stellen. Vanzelfsprekend, uw tweede bullet, zullen wij de Staten van de uitkomsten van dat onderzoek zo snel mogelijk op de hoogte stellen. De derde opdracht die u aan het college wilt geven, is een plan van aanpak voor te leggen met het doel het voorkomen van deze problematiek en het zo snel mogelijk verwijderen van de vervuiling. Nou, over dat laatste hebben wij inmiddels een protocol, dat functioneert ook goed over het algemeen. Voorkomen van dumpingen, daar hebben wij niet echt een protocol voor en dat is ook niet een beetje, nou een beetje, dat is bepaald niet de corebusiness van deze provincie. Daar zijn het OM, het functioneel parket, de politie aan zet, die doen dat ook, die houden rekening met deze nieuwe manieren van drugsdumpingen, maar worden ook beperkt in hun acties door de manschappen die zij daarvoor kunnen inzetten. De tijd en energie die zij vrij kunnen maken om deze onderzoeken te doen. Binnen het stelsel van Omgevingsdiensten overleggen wij met regelmaat met al deze partners en met name ook op het gebied van drugsdumpingen. Ik zal bij de volgende gelegenheid nogmaals aandrigen bij zowel het OM als de politie om toch serieus capaciteit vrij te maken om onderzoek te kunnen doen naar deze activiteiten met als doel om die te voorkomen. Maar ik kan u niet beloven dat wij als provincie een protocol opstellen ter voorkoming van drugsdumpingen. Met deze uitleg van de drie bullets waar u het college toe oproept, heb ik geen bezwaar tegen het aannemen van deze motie.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn antwoord. Ik kijk even naar de indiener van de motie of hij behoefte heeft om daarop te reageren en geef eventueel daarna anderen nog het woord. De heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Ja, bedankt, voorzitter. Voorzitter, bedankt voor de beantwoording van de gedeputeerde. Ik denk dat wij elkaar kunnen vinden en ook in het volledig terugkrijgen van de kosten van 5 miljoen euro, dat wij daar ook gezamenlijk de strijd zullen voeren, ook richting Den Haag. Ik vraag nog wel specifiek aandacht voor die situaties waarin gemeenten afval moeten laten verwijderen bijvoorbeeld door middel van bestuursdwang, en daarbij het risico bestaat dat de kosten niet terug verhaald kunnen worden of dat zelfs Justitie voorgaat in het verhalen van eventuele gelden die vrijkomen, om daar met gemeenten te blijven optrekken, met gemeenten in gesprek te blijven om te kijken hoe zij op een goede manier bestuursdwang toe kunnen passen en aan de andere kant ook niet ten onder gaan aan de risico's die daarin zitten. Met uw uitleg die u daarin geeft om ons op de hoogte te stellen van het onderzoek, daarbij ook alle partijen aan te sporen om de gegevens ook bij elkaar te brengen zodat er een totaal overzicht is, daar kunnen wij goed mee leven. Ik snap heel goed dat wij die dumpingen daar niet kunnen voorkomen, maar ook juist het onderzoek zal al met zich meebrengen dat daarmee signalen heel snel bij elkaar gebracht worden en dat in ieder geval het uitrijden van mest, verontreinigd met xtc-afval, daarmee voor een deel voorkomen zou kunnen worden. Dus met die uitleg van de gedeputeerde kunnen wij prima uit de voeten.

De **voorzitter**: Interruptie de heer Meijer.

De heer **Meijer** (D66): Ja, dan ook even voor ons begrip. Is het nou zo dat wij als provincie naar aanleiding van uw motie taken gaan uitvoeren of dat wij geld erbij gaan stoppen? Even heel klip-en-klaar daar een antwoord op alstublieft.

De **voorzitter**: de heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Nee, mijnheer Meijer. De gemeente blijft het bevoegd gezag. Maar als de gemeente op een gegeven moment maatregelen moet nemen, bijvoorbeeld met spoed bestuursdwang om zaken op te ruimen, waarvoor zij dan wellicht aan de lat komen te staan voor een enorm vraagstuk waarvan wij ons moeten afvragen of dat ook wel financieel te behapstukken is door zo'n gemeente, dan vraag ik u wel, de gedeputeerde, om in overleg te treden en daarmee naar een goede oplossing met elkaar te zoeken, want dan zijn wij echt partners in de strijd tegen drugsdumpingen en zo moet u mijn motie daarin lezen.

De heer **Meijer** (D66): Dus geen wijzigingen in de structuur, geen wijzigingen in de financiën, maar wel een duidelijk signaal en op het moment dat de gedeputeerde de behoefte heeft om extra geld, extra structuur, dan komt hij hier terug. Dat is uw uitleg?

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Helder. En de casus Someren laat eigenlijk al zien hoe daar een stuk doorgepakt had kunnen worden, had moeten worden naar de toekomst toe. Laten wij daar dan maar van leren en ik denk dat daar een aantal mooie leermomenten in zit, ook voor toekomstige situaties.

De **voorzitter**: Dank. De heer Heijmans, interruptie.

De heer **Heijmans** (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. Om toch even wat meer duidelijkheid te verkrijgen, mijnheer Vreugdenhil. U weet ongetwijfeld dat dit college al jaren geleden actief heeft ingezet op voorkomen en aanpakken van de overlast van drugsafval. U hebt uiteraard ook goed gekeken naar wat het college op dit moment doet. Kunt u mij nu eens kort aangeven wat op basis van uw motie, het college nu gaat doen wat ze nog niet deed?

De **voorzitter**: De heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Mijnheer Heijmans, met name het punt dat in het verleden er eigenlijk een lab opgerold werd door het LFO, dan de vaatjes meegenomen werden en het probleem was opgelost, zien wij nu – en de gedeputeerde heeft het volgens mij ook heel helder uiteengezet – steeds vaker ook dat er een vervuiling van de bodem plaatsvindt, wat een andere aanpak, een andere samenwerking en het doorpakken met andere instrumenten daarin vraagt. Dus ik denk dat de aanpak in het verleden heel succesvol geweest is, maar dat nu ook doorgepakt moet worden om ook de verontreiniging van de bodem waar wij hier nu met name over spreken en daarmee ook risico's voor de volks- en diergezondheid, daarmee voorkomen dienen te worden, dat dat een nieuwe dimensie is in het hele beleid en dat wij daarin zo snel mogelijk helderheid en duidelijkheid moeten bieden hoe wij daar als provincie samen met de gemeente in doorpakken.

De **voorzitter**: De heer Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Nee, voorzitter, ik begrijp het, maar ik had ook begrepen dat die nieuwe dimensie door het college ook al ontdekt was. Volgens mij besluiten wij inderdaad tot niks nieuws.

De **voorzitter**: De heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Ja, mijnheer Heijmans, de casus Someren laat wel zien dat er op een aantal punten nog wel wat ruis op de lijn zit en dat wij daarin ook elkaar moeten verstaan en met name op het moment dat je als gemeente verantwoordelijk bent om met bestuursdwang zaken op te pakken, dat wij ons er van bewust moeten zijn dat bij grootschalige bodemverontreinigingen dat we met een heel ander vraagstuk, ook ander financieel vraagstuk en ook een ander vraagstuk met betrekking tot het terughalen van financiële risico's te maken hebben en dat dat aanscherping ook van het beleid van de provincie daarin vraagt.

De **voorzitter**: De heer Meijer, interruptie.

De heer **Meijer** (D66): Ja, want dan ben ik nu weer confuus. Want nu heeft u het alsnog over financiële consequenties, dus of ik lees uw motie en dan lees ik raad en daad en bij daad hoort ook gewoon capaciteit en geld en structuur en dat soort dingen. Als ik dat zo lees dan heb ik er in ieder geval vanuit onze fractie wel wat moeite mee, maar toen ik dat vroeg zei u nee. Nou komt er een interruptie van de heer Heijmans en zegt u weer ja. Nou zijn wij een beetje in de war.

De **voorzitter**: Mijnheer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Dan zal ik nogmaals helderder vertellen, mijnheer Meijer. Als gemeenten eigenlijk gevraagd worden, ook door de provincie, om bijvoorbeeld een bodemverontreiniging heel snel op te ruimen en zij moeten spoedbestuursdwang toepassen, dan betekent dat alle kosten in eerste instantie voor het bevoegd gezag zijn. Dat kan oplopen tot enorme proporties. Dat kan ook leiden tot dat je eerst maar eens gaat nadenken: hoe gaan wij het allemaal doen? Daarvan heeft de gedeputeerde heel helder gezegd: nee, eerst doorpakken, dan gaan wij over de centen praten. Ik vind het belangrijk dat wij ook het signaal naar gemeenten kunnen geven dat ze altijd dat instrument van spoedbestuursdwang en daarmee het doen opruimen van de vervuiling kunnen toepassen en waar ze daardoor knel komen te

lopen, dat ze ook bij de gedeputeerde in ieder geval het gesprek aan kunnen gaan en dat ze met elkaar tot een oplossing moeten komen. Dat is geen zak geld die wij hier neerzetten. Wellicht, en misschien zou dat nog het mooiste zijn, dat wij elkaar kunnen vinden in de Tweede Kamer om op te schalen naar 5 of 10 miljoen euro voor het fonds dat wij ingesteld hebben, om daarmee ook de dekking te kunnen realiseren. Ik denk dat wij daar nog samen strijd hebben te leveren in Den Haag. Laten wij hem daar ook winnen.

De **voorzitter**: De heer Meijer.

De heer **Meijer** (D66): Dan ga ik graag met u naar Den Haag. Ik ben wel heel benieuwd naar de beantwoording van de gedeputeerde, dit gehoord hebbende, wetende dat wij vooral geïnteresseerd zijn in: kost dit nou geld of ...?

De **voorzitter**: Dat komt goed uit, want hij heeft nu het woord. De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van den Hout** (GS;SP): Dank u wel, voorzitter. Volgens mij klopt het wat de heer Vreugdenhil zegt, deze motie en mijn reactie gaan ons geen geld kosten. Wij zetten geen extra provinciale financiële middelen in op dit onderwerp. Wat wij wel doen, wat eigenlijk al kan, maar waar misschien wat meer begeleiding in nodig is, is dat ook het bevoegd gezag gemeente, als die voor kosten komt te staan bij een drugsdumping, een beroep kan doen op het fonds zoals dat nu al is ingesteld. Dus ook de gemeente Someren die nu mogelijk kosten gaat maken, heeft deze casus aangemeld als een casus die door het fonds – deels althans – gecompenseerd kan gaan worden

De **voorzitter**: Interruptie de heer Deryckere.

De heer **Deryckere** (CDA): Ja, ik heb toch nog een vraag. Heeft u iets van aanwijzingen dat er gemeenten zijn in Brabant die om financiële redenen die drugsafvaldumpingen niet snel genoeg of adequaat genoeg opruimen?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van den Hout** (GS;SP): Ja, dat was onder andere een van de argumenten van de gemeente Someren om niet zelf het initiatief te nemen om tot opruiming van het drugsafval over te gaan.

De **voorzitter**: De heer Deryckere.

De heer **Deryckere** (CDA): Een andere vraag die ik ook nog zou willen stellen. Wij krijgen signalen van gemeenten dat zij drugsafval dat zij opruimen, moeten opslaan en daarbij wederom tegen kosten aan lopen en dat het niet wordt vernietigd. Klopt dat en is het misschien een idee om samen met die gemeenten op te trekken om te kijken of wij dat drugsafval voortaan wel kunnen vernietigen, wat de kosten van opslag zou drukken, en daarnaast die troep echt zou opruimen?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van den Hout** (GS;SP): Zeker, als u die signalen heeft, dan moeten wij die serieus nemen. Dat kan ik zeker inbrengen in het overleg dat wij met gemeenten hebben over drugsdumping, of dat inderdaad het geval is. Ik kan mij voorstellen overigens dat het drugsafval eerst even opgeslagen wordt, want er worden namelijk monsters genomen. Pas als de uitslag van die monsters bekend is, is ook

duidelijk hoe het afval vernietigd moet worden. In die tussentijd vindt opslag plaats. Wij hebben wel de ervaring dat het weken, soms maanden kan duren voordat een onderzoeksbureau eruit is wat nou precies in die vaatjes zit – vaak is het een cocktail ook – en hoe het dus vernietigd moet worden. Die tijd kan inderdaad oplopen, maar ik zal kijken of ik bij de gemeenten kan inventariseren of dat vaak voorkomt en hoe wij daar gemeenten in zouden kunnen bijstaan. Even verder nog met mijn beantwoording van de vragen van de heer Vreugdenhil. Ik ben in ieder geval blij met zijn aandacht ook voor de nieuwe vormen van dumping. Wij zijn daarmee bezig maar het is ingewikkelder, al die nieuwe vormen om ze op te sporen en door te rechercheren dan het dumpen van vaatjes in een natuurgebied. Vooral politie, NFI, LFO zijn daarmee bezig, maar wij kunnen niet meer doen dan het signaal, denk ik, van uw Staten aan hen doorgeven om daar vooral flink werk van te maken. De provincie kan ook op andere manieren inmiddels betrokken worden hierbij, bijvoorbeeld in Someren doet zich het geval voor dat de gemeente bevoegd gezag is voor alles wat zich in de inrichting afspeelt, in dat stalletje en in die gierkelder. Op het moment dat het buiten op een akker terechtkomt, zou je ook kunnen denken dat de provincie bevoegd gezag is in het kader van de Wet bodembescherming. Dat is ook voor ons een nieuwe situatie in die zin. De wet zegt dat wij tussen de twee bevoegde gezagen, de gemeente en de provincie, moeten overleggen wie deze zaak opneemt. In Someren is dat de gemeente geweest, die nu de zaak heeft aangepakt. Het lijkt mij sowieso voor de hand liggen dat gemeenten bevoegd gezag blijven, ook als het gaat over bodemverontreiniging, omdat zij vanaf het eerste moment al bevoegd gezag waren bij zo'n dumping. Ik ben vooral blij, en ik kijk even rond, volgens mij hebben wij hier in deze Staten al een meerderheid in de Tweede Kamer om het fonds op te hogen, dus de belofte van op zijn minst twee partijen die ik heb gehoord om in Den Haag daar aandacht – ik zie een derde partij. Nog meer? Vier, dat is alvast binnen. Ik neem aan dat we daar in Den Haag een succesvolle lobby voor kunnen voeren.

De **voorzitter**: Interruptie de heer Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank u, voorzitter. Ja, onze fractie zit er in Den Haag ook bovenop maar daar gaat mijn vraag niet over. Ik hoor u zeggen: overleg tussen de gemeenten en de provincie et cetera, maar hoe ziet u in dit kader dan de rol van de Omgevingsdienst want in de beantwoording van de Statenvragen las ik dat de provincie, stelde u, pas op 8 januari op de hoogte was, maar was de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant al eerder op de hoogte?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van den Hout** (GS;SP): Klopt, die was eerder op de hoogte. Die is door de gemeente ingeschakeld voor advies. Maar goed, dat is een individueel contract zeg maar tussen gemeente en Omgevingsdienst en daar zat de provincie niet tussen. Dat is overigens een ommissie, vind ik. Wij hebben de Omgevingsdienst opgericht om juist de schotten tussen gemeente en provincie te slechten. Dat is hier niet gebeurd. Iemand van de Omgevingsdienst die door de gemeente werd ingeschakeld voor deze problematiek had, in ieder geval na verloop van tijd, als die ziet dat er niks gebeurt, de bestuurlijke sensitiviteit kunnen hebben om het op te schalen ook richting provincie. Ook daarover zijn wij wel in gesprek met de diensten van hoe krijgen wij het doel van die diensten, namelijk het bundelen van informatie, nou echt voor elkaar, want blijkbaar zit er nog steeds een schot tussen gemeentelijke en provinciale opdrachten.

De **voorzitter**: Dat is helder. Mijnheer Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ja, dan ga ik er dus ook van uit dat u als dagelijks bestuurder van die Omgevingsdienst ook uw verantwoordelijkheid daarin oppakt. Maar in het vervolg daarop, er is mij nog een ding heel onduidelijk in deze casus en dat heeft ook betrekking op de motie, met raad en daad die daarin zit. Wij zien dat op 13 maart 2015 het xtc-lab is opgerold. Verder heb ik in de media kunnen lezen – en ik heb geen exacte datum kunnen achterhalen – dat er mest is uitgesproeid over die akker. Is dat gebeurd nog nadat het xtc-lab is opgerold en was de Omgevingsdienst of een andere bevoegde instantie bekend met het feit dat die mest zou worden uitgereden?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van den Hout** (GS;SP): Dat is gebeurd in mei, dus ruim na het ontdekken van niet alleen het lab, maar ook na het ontdekken van het feit dat er afval in die gierkelder zat. Dat is overigens gebeurd bij nacht en ontij, letterlijk. Een oplettende buurtbewoner heeft de politie gebeld en daarom is die boer ook op heterdaad betrapt bij het uitrijden daarvan. Daar had verder natuurlijk niemand weet van. Die gaat dat niet aan de grote klok hangen. De Omgevingsdienst noemt u even de bevoegde instantie maar die is geen bevoegde instantie. De Omgevingsdienst is in dezen adviseur van de gemeente en de gemeente is en blijft bevoegd gezag.

De **voorzitter**: Interruptie de heer Van der Wel. Even voor de orde, ik was van plan nog de partijen die nog het woord wilden melden, gewoon daartoe gelegenheid te geven en dan nog een reactie van de gedeputeerde. Ik vind het ook prima als wij dat even bij korte interrupties doen, als er een paar zijn. Ik kijk even rond. Wie nog anders dan de nu bij de interruptiemicrofoon staande leden, heeft de behoefte om het woord te voeren? Dan geef ik even gelegenheid om het zo te doen, dan kunnen wij het snel afronden. Mijnheer Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ja, voorzitter, per interruptie dan. Zegt u nu eigenlijk: dit was een soort incident dat het door de boer zelf is uitgereden, maar het meer zeg maar verspreiden over landbouwgrond is veel vaker aan de gang dan wij denken of dan ...? En een tweede punt is, het opruimen daarvan is inderdaad wat u zegt, veel moeilijker dan een vat opruimen. Wordt daar veel onderzoek naar gedaan hoe je dat dan alsnog kunt oplossen, want het is vrij kostbaar, lijkt mij?

De **voorzitter**: Het punt is helder. De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van den Hout** (GS;SP): Er wordt nu bij Someren onderzoek gedaan naar wat is er nu precies aan de hand op die akker en hoe moeten wij daarmee omgaan. Moeten wij het omploegen, moeten wij het afgraven? Dat weten wij dus nog niet, daar wordt onderzoek naar gedaan. Of het meer plaatsvindt dan ik denk, ja, ik kan niet anders denken dan ik denk en of het meer plaatsvindt dat weet ik niet, maar dat vermoed ik wel.

De **voorzitter**: De heer Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter, omdat het een makkelijkere manier is dan zichtbaar vaten neerzetten, maar de indicaties zijn dat het meer gebeurt. Hoe kunt u dat zien, aan het grondwater of ...?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van den Hout** (GS;SP): Nee, zo snel komt dat niet in het grondwater terecht. Het gaat echt om geruchten die mensen opvangen zonder voldoende aanleiding om ook echt actie te ondernemen, maar het zijn wel zwakke signalen die wij serieus moeten nemen. Uit Someren blijkt dat het ook echt gebeurt.

De **voorzitter**: Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. De periode tussen mei en januari. Het is misschien te interpreteren als het bestuurlijk verwaarlozen van de zorgen die er zijn bij omwonenden die te maken hebben gehad natuurlijk direct met de stank maar ook met een gezondheidsrisico. Eventueel ook betrekking hebbend op de diergezondheid van de dieren die met het ruwvoer gevoerd zouden worden. Dus de eerste vraag is: wij hebben toch ook een rol als provincie in het kader van interbestuurlijk toezicht? De lange periode waarin er met die grote dumping op die akker niks is gedaan. Toch ook een vraag over het lerend vermogen van de overheid, want een aantal jaren geleden is in Riel een vergelijkbaar incident geweest waar de Omgevingsdienst Midden- en West Brabant mee van doen heeft gehad en ook behoorlijk op is bevestigd.

De **voorzitter**: Mag ik een korte en krachtige interruptie, mevrouw Roijackers?

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Ja, goed, oké, maar u gaf ons gelegenheid om bij interruptie de gedeputeerde te ondervragen in plaats van in een tweede ronde. Ik ben nog even getriggerd – en dat is de laatste vraag die ik heb. Bij nacht en ontij werd het goedje uitgereden over de akker. Is dat ook een aanwijzing dat de ondernemer in dit geval betrokken is bij het criminele aspect hiervan of niet? Dank u wel.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van den Hout** (GS;SP): Om met dat laatste te beginnen, hij is aangehouden door de politie en nog steeds verdachte daarin, maar dat is verder een zaak van de politie waarover ik geen actuele informatie heb. Het lerend vermogen, ik hoop dat dat groot is. Dat hebben wij in ieder geval nu wel ingezet. Dat hadden wij al ingezet als het ging over het onderzoeken van nieuwe vormen van dumping en hoe daartegen op te treden. De geruchten, verhalen dat gemeenten soms moeite hebben om snel een beslissing tot opruiming te nemen omdat zij bang zijn geconfronteerd te worden met hoge kosten, is ook een belangrijk signaal. Wat daarvan geleerd kan worden, is dat ook gemeenten aanspraak kunnen maken op financiële compensatie uit het fonds. Dat was in ieder geval bij de gemeente Someren onbekend. Ik weet niet of er nog meer gemeenten zijn die geen krant lezen, maar bij deze gemeente was dat onbekend. Het lerend vermogen zit erin dat wij naar aanleiding van deze casus, in de overleggen die wij hebben met alle betrokkenen, meer aandacht nog zullen vragen voor de nieuwe manieren van dumpen en hoe wij dat op moeten ruimen en hoe wij dat met de kosten moeten regelen.

De **voorzitter**: Dank. De heer Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank u voorzitter. In het kader van de oproep in de motie om met raad en daad terzijde te staan nog een vraag die eigenlijk aansluit bij mijn vorige vraag, want in mei is dus die mest uitgereden over die akker. Wanneer heeft eigenlijk de bemonstering van die mest, van die gierkelder plaatsgevonden en is er vastgesteld dat er MDMA-drugsafval in die gierkelder zat? Was dat al voor die tijd of is dat pas naderhand vastgesteld? En als vervolgvraag daarop, waarom is er niets gedaan om die

gierkelder te vergrendelen, dat in ieder geval kon worden voorkomen dat het op een oneigenlijke wijze gedumpt of anderszins kwijtgeraakt zou worden?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van den Hout** (GS;SP): Helder. Ja, dat was in maart al bekend. Toen zijn er bij het ontmantelen van het drugslab monsters genomen, ook van de gierkelder, verschillende gierkelders, en daarbij is vastgesteld dat het afval daarin zat. Op dat moment is de stal ook vergrendeld, althans met een hek erom, met een lint en met een briefje van de burgemeester dat je er niet in mag, maar een hek houdt blijkbaar geen mensen tegen om het alsnog uit te rijden.

De **voorzitter**: Ik stel voor de zekerheid nogmaals vast dat er geen andere leden zijn die het woord willen voeren op dit onderwerp. Dan dank ik de gedeputeerde voor zijn beantwoording en voor zijn oordeel over de motie. Dan wil ik de beraadslagingen sluiten en ons klaarmaken voor de stemming over deze motie die als stuk nummer 1 intussen bij u ook op de tafels ligt. Ik kijk nog even rond voordat ik dat doe. De heer Van Gruijthuijsen.

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Voorzitter, als wij tot stemming overgaan, dan zou ik graag het verzoek hebben om even net iets meer tijd te nemen. Er is net een fractielid heel snel even naar buiten gelopen en die komt direct terug. Ik ga hem meteen zoeken.

De **voorzitter**: U kent de procedure, daar hebben wij een belletje voor en daar wordt het betrokken fractielid nu mee gewaarschuwd. Ik zal een paar minuutjes wachten voordat wij de stemming actueel ter hand nemen. Ik zie nog één woordmelding van de heer Van Hattem hierover.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik heb een punt van orde.

De **voorzitter**: Een punt van orde, gaat uw gang.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik meen dat er straks in de procedurevergadering besproken was dat er een blokstemming op het einde van de vergadering zou zijn.

De **voorzitter**: Ja, maar toen heb ik ook gezegd dat dat niet gold voor de actuele moties, de notulen en de lijst van ingekomen stukken.

De **voorzitter**: Mevrouw Brunklaus.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Onze microfoons staan allemaal te knipperen, ik weet niet of dat iets betekent.

De **voorzitter**: Wij zullen de veiligheidsdiensten ogenblikkelijk onderzoek geven om te kijken of dat ... Ik sluit de beraadslagingen en wij gaan ons klaarmaken voor de stemming. Ik wil de griffier vragen de stembel te luiden.

Stemming

De **voorzitter**: Goed, dames en heren, ik breng in stemming de motie onder stuk nummer 1, bij u bekend. De fractie van de VVD.

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Tegen met stemverklaring, voorzitter. Wij achten deze motie overbodig. Wij denken dat GS op voldoende wijze inderdaad vormgeven aan datgene wat hier gevraagd wordt.

De **voorzitter**: Het CDA.

De heer **Deryckere** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen, voorzitter, met dezelfde stemverklaring als afgelegd door de heer Van Gruijthuijsen.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Tegen met dezelfde stemverklaring als de VVD.

De **voorzitter**: De PvdA.

De heer **Maas** (PvdA): Tegen met dezelfde stemverklaring als de VVD.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voor.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: PvdD.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: CU/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Dan is deze motie verworpen. Dan bij wijze van tussenmededeling is mij gevraagd melding te maken dat er een muis is gevonden en wel van de digitale soort in de commissiekamer 147 en hij is af te halen bij de griffietafel. Wij gaan nu over naar het volgende agendapunt, dat betreft de stemmingen over de notulen.

84/15: Notulen van PS 23 oktober 2015

88/15: Notulen van PS 13 november 2015

90/15: Notulen van PS 20 november 2015

De **voorzitter**: Dat is, als u mij toestaat, een blokstemming, waarbij wij bij acclamatie over de notulen van 23 oktober, 13 november en 22 november 2015 kunnen stemmen, tenzij u anders wilt. Ik zie een woordmelding. Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voorzitter, ik moet een wijziging melden bij de notulen van 13 november. Dat is 88/15, pagina 94. Achter mijn naam en partij moet de volgende wijziging worden aangebracht, die ook is doorgegeven aan onze griffie. Het moet worden: "Gaan wij 2027 niet halen met het veelgeprezen Natuurnetwerk in Brabant. Kan het te maken hebben met de uitleg van de drie P's als Profit, People, Profit? Bent u met uw collega's echt bezig ervoor te zorgen dat de P van Planet in deze periode ook wordt opgepakt?" Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik stel voor de goede orde vast dat deze interruptie in de notulen van vandaag vastligt. Dat is nog de enige manier om het nu recht te zetten. Excuus als dat blijkbaar niet doorgekomen is. Ik had doorgekregen dat het niet doorgegeven was, maar zo kunnen wij het repareren. Mag ik dan met deze melding bij acclamatie deze drie notulen aan de orde stellen of wenst iemand daarover stemming? Dat is niet het geval, dan is het akkoord. Dan één seconde schorsing. Dames en heren, ik moet u de mededeling doen dat bij de stemming van zojuist bij nader inzien, en dat wordt mij nu gemeld, de stemmen gestaakt hebben. Voor 26, tegen 26. Dat betekent conform het reglement van orde dat ze de volgende vergadering opnieuw in stemming komen als ik dat zo uit mijn hoofd goed doe. Ja? Ik kijk nog even voor de zekerheid naar de griffier. Tot nader order geldt wat ik zojuist gezegd heb. Er wordt even nagezocht of het nieuwe reglement zo'n zelfde bepaling heeft. In het vorige reglement was het in ieder geval zo. Als dat anders is, dan hoort u dat van mij.

91/15 Lijst van Ingekomen Stukken (24 oktober t/m 20 november 2015)

89/15 Lijst van Ingekomen Stukken 21 november 2015 t/m 18 december 2015)

De **voorzitter**: Ik stel nu aan de orde de wijze van afdoening van de lijst van ingekomen stukken. Dat zijn twee lijsten, bij u bekend onder stuk nummer 91/15 en het stuk nummer 89/15. Wenst iemand over deze voorgestelde wijze van afdoening over deze lijsten stemming? Dat is niet het geval. Dan is dat zo conform besloten. Dan gaan wij nu over naar het eerste van de hier aan de orde zijnde bespreekstukken en dat betreft het verstrekken van een lening aan leisurebedrijven en bijdragen aan het Leisure Ontwikkelfonds.

Bespreekstukken

54/15 Verstrekken van lening aan Leisure bedrijven en bijdragen aan het Leisure Ontwikkelfonds

De **voorzitter**: Wij gaan de fracties het woord geven. Straks ook nog een maidenspeech zie ik. Allereerst nu de fractie van de VVD, de heer Koevoets heeft het woord.

De heer **Koevoets** (VVD): Dank u, voorzitter. Ook dit is een onderwerp om goed op tijd bij aanwezig te zijn, zou ik willen zeggen. Mijnheer de voorzitter, ik bedank de ambtenaren voor alle voorbereidingen, technisch vragen uur, het beantwoorden van alle vragen die langsgekomen zijn en wij bedanken GS voor dit voorstel. De werkgelegenheid in Brabant groeit, zij het nog te weinig. Met name jeugd en lager opgeleiden vinden nog steeds moeizaam een job. Tegelijkertijd is recreatie en toerisme een sector waar lager opgeleiden, jongeren, ouderen wellicht ook en ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een perspectief kunnen hebben. De werkgelegenheid in deze sector, mijnheer de voorzitter, is in Nederland 8% toegenomen de afgelopen jaren. Met andere woorden, een sector waar muziek in zit en ook die muziek is een onderdeel dat je veelvuldig terugvindt in toerisme en recreatie en waar Brabant op kan inzetten. Innovatie in deze sector is wat ons betreft hard nodig. Wij hebben dat al eerder gezien toen wij in de vorige periode het voor de vrijetijdseconomie 2013-2020 vastgesteld hebben. Unaniem vastgesteld hebben in de vorige PS, mag ik wel zeggen. Zeer goed. Wij hebben daar ook al gezien dat wij wilden bewegen van een situatie waarbij mensen in Brabant een dag op bezoek komen en daarna weer weggaan voordat zij naar bed gaan, voordat zij blijven. En wij willen naar een meerdaags bezoek doorgroeien. Wij hebben dat daar ook als een van de speerpunten vastgelegd. Wat wij nu zien is een voorstel waarin leningen worden voorgesteld aan een aantal grote bedrijven, grote spelers op dit gebied. Ik zou bijna willen zeggen, vaandeldragers van de recreatieve sector in Brabant, de Efteling en de Beekse Bergen. Precies in lijn met wat toen in de vorige periode ook gezegd is als mogelijke oplossingen door verschillende partijen. De wisselwerking tussen de grote spelers die die leningen kunnen aangaan, die wij van financiën kunnen voorzien voor hun activiteiten, met het MKB dat een beroep kan doen op het Leisure Ontwikkelfonds Brabant, kan op deze manier gemaakt worden. Er moet wat ons betreft – en die kanttekeningen maken wij – ruimte zijn voor andere bedrijven in deze sector om dergelijke leningen aan te gaan met ons. Wij hebben gezien in de stukken dat dat niet eenvoudig zal zijn. Het gaat wellicht niet overal om bedrijven à la Efteling of Beekse Bergen, maar daar waar het nodig is en daar waar er een beroep op gedaan moet worden of zou worden, moeten wij daar denk ik ruimhartig naar kijken. Waar wij wel een opmerking over hebben, is het beheer van het fonds. Wij zagen dat dat nog moet worden uitgebreid en wij nemen ook aan dat het Leisure Ontwikkelfonds nog in detail in een komende vergadering aan de orde komt en dat wij nu hier eigenlijk alleen over die leningen spreken en een stukje voorbereiding, want volgens mij is de lening wel gekoppeld aan het Leisure Ontwikkelfonds, tenminste, zo begrijpen wij dat. Dus het beheer van het fonds zei ik al, moeten wij denk ik even scherp krijgen. Volgens mij wordt het bij Midpoint belegd. Dat kan goed zijn, maar wij moeten zien dat er voldoende expertise voor is en wellicht de expertise van de BOM wat ons betreft, daar ook tegen het licht houden en kijken of wij dat daarbij kunnen benutten. Vanuit een Brabants fonds waar wij dat op dit moment gekoppeld hebben aan leningen aan Beekse Bergen en de Efteling, willen wij zeker komen tot een fonds dat Brabantbreed ingezet wordt. Wij hebben de indruk dat dat ook de intentie van GS is. Wij horen graag hoe dat wordt opgepakt. Wij zien al een aantal regio's vertegenwoordigd als initiatiefnemer. Ik zag AgriFood Capital, dus noordoost is daarin vertegenwoordigd. Midpoint ontegenzeggelijk, maar ook West-Brabant schijnt een van de initiatiefnemers te zijn. Wij willen graag zien dat het zo Brabant breed mogelijk wordt ingezet en hoe wordt dit nu gestimuleerd? Dan een stukje naar de financiering wat ons betreft. De immunisatieportefeuille. Wij zien hier en wij stellen dat met tevredenheid vast, dat het rendement wat wij kunnen krijgen op onze immunisatieportefeuille, op de gelden uit de immunisatieportefeuille, hiermee beter kan worden benut, beter kan zijn, hoger kan zijn dan de alternatieven, zoals het schatkistbankieren. Dat stellen wij met plezier vast. Verder willen wij kijken en graag van de gedeputeerde horen of hij ook van plan is om nog grensontkennender te werken dan hij nu al doet. Zijn hier ook mogelijkheden om vanuit dit Leisurefonds

wellicht in de toekomst over de grenzen van de provincie, zowel naar andere regio's in het land als wellicht naar het buitenland – denk onder andere aan Vlaanderen of Duitsland – te acteren? Nogmaals, later gaan wij over de details van het Leisure Ontwikkelfonds spreken. Wij willen graag nu de mogelijkheid openhouden. Wij zien dat graag ook een vervolg krijgen, zodat ook MKB-bedrijven een beroep kunnen doen op het fonds. Wij horen graag wanneer de planning is dat het fonds aan ons wordt voorgelegd. Wat ons betreft willen wij graag ook ervoor zorgen dat de invloed van de provincie in het fonds voldoende gewaarborgd is. Wij horen graag de antwoorden van GS op dit punt. Dank u.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Koevoets voor zijn bijdrage. Dan is nu de fractie van het CDA. Daar is nog een interruptie van mevrouw Kardol. Op de valreep. Ja, gaat uw gang.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voorzitter, het duurde even wat langer omdat ik enigszins verbaasd zat te luisteren naar de woorden van de VVD. Wilt u nou werkelijk Brabants belastinggeld zelfs over de grenzen van Brabant in gaan zetten?

De **voorzitter**: De heer Koevoets.

De heer **Koevoets** (VVD): Ach, mevrouw Kardol, ik wil graag weten op welke wijze GS denken dat wij grensontkennend kunnen werken. Ik hoop dat mensen hun eigen geld hier in komen zetten in Brabant om te vertieren en te recreëren. Wat de VVD betreft staan de grenzen open. Wij zetten op dit moment zoals u het zegt belastinggeld, maar ik hecht eraan dat het immunisatiegelden zijn, ook al in buiten de grenzen van Brabant en daar is wellicht goede reden toe. Wij horen dat graag van GS.

De **voorzitter**: Mevrouw Kardol.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voorzitter. Immunisatiegelden zijn Brabants belastinggeld en ik zit echt met verbazing naar uw woorden te luisteren. Brabants belastinggeld is van de Brabanders en dat moet ingezet worden ten behoeve van de Brabanders. Ik kom er straks ook nog wel in mijn spreektekst op terug. Ik vind het werkelijk verbazend, ik houd het daar even bij.

De heer **Koevoets** (VVD): Wij zetten dat geld liever in in Brabant en ten gunste van Brabant dan het gewoon aan de schatkist te geven voor een pietluttig bedrag. Dat is onze visie daarop. Dank u wel.

De **voorzitter**: Het CDA, de heer Deryckere. Mijnheer Van Hattem op de valreep dan, want anders gaan wij echt een dubbel debat krijgen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik wil er iets aanvullends op zeggen. Het verbaast mij, al wilt u het elders inzetten en u zegt zelfs over de rijksgrenzen heen, dat betekent dus ook dat u geld gaat investeren om toeristen, want het is het recreatiefonds, naar andere gebieden dan Brabant te lokken. Dus u gaat werkgelegenheid creëren in andere gebieden, terwijl dat geld eigenlijk bedoeld is om hier werkgelegenheid te creëren voor onze eigen burgers en dat is toch hartstikke tegenstrijdig.

De **voorzitter**: De heer Koevoets, tot slot.

De heer **Koevoets** (VVD): Nee, hoor, mijnheer Van Hattem, ik heb slechts gevraagd hoe wij met behulp van dit fonds grensoverschrijdend kunnen werken. Dat wil helemaal niet zeggen dat wij mensen ergens anders naartoe willen lokken. Natuurlijk wil ook de VVD ervoor zorgen dat de werkgelegenheid hier

plaatsvindt. Dat is wat ons betreft duidelijk. Maar wij horen graag hoe wij dat op kunnen zetten. Dat kan met name betekenen voor ons dat wij meer promotie doen buiten Brabant, buiten onze landsgrenzen, om mensen van daaruit hier naartoe te krijgen en dat is wel degelijk onze inzet.

De **voorzitter**: De fractie van het CDA. De heer Deryckere heeft het woord.

De heer **Deryckere** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Allereerst zou ik de ambtelijke organisatie hartelijk willen danken voor de vele technische vragen die wij vroeg of laat hebben gesteld, maar belangrijker, wij zijn hier vandaag om ook van het CDA een verkiezingsbelofte waar te maken. Het CDA gelooft namelijk, net zoals dit college, in de kracht en mogelijkheden van de Brabantse vrijetijdseconomie. Van de attractieparken tot de vele dierentuinen, golfbanen, historische binnensteden en ons prachtige erfgoed met de Efteling en de Beekse Bergen, wat mij betreft, als kers op de taart als Brabantse top die wij tevens wereldtop mogen noemen. Al deze voorzieningen trekken mensen van binnen en buiten Brabant aan om hier hun vrije tijd te besteden. De komende jaren is de verwachting dat het aantal bezoekers aan Brabant alleen maar zal toenemen. Dat is erg goed nieuws voor Brabant, want meer bezoekers betekent meer banen. De vrijetijdseconomie is zo een van de uitgelezen mogelijkheden om meer Brabanders aan het werk te krijgen. Zeker de werktechnisch kwetsbare groep laaggeschoolde Brabanders zal hierbij baat hebben. De vrijetijdseconomie gaat namelijk niet zozeer om high tech, maar om gastvrijheid en service. Kortom, het CDA is trots op de vrijetijdseconomie als visitekaartje van Brabant en de Brabanders. Toch heeft het CDA vraagtekens bij deze concrete, voorliggende plannen van het college. Het college stelt voor om de Efteling en de Beekse Bergen in totaal 55 miljoen euro te lenen en middels een opslag een ontwikkelfonds op te starten. Hieruit kunnen meer innovatieve initiatieven in de vrijetijdseconomie worden ondersteund. Kortom, een prachtige manier om jonge creatieve ondernemers in de vrijetijdseconomie de kans te geven hun leuke concept daadwerkelijk neer te zetten. Echter, het CDA heeft wel vraagtekens en ik zou graag drie bedenkingen bij die leningen aan het college willen voorleggen. Ten eerste, het CDA vindt het jammer dat slechts twee bedrijven, de Efteling en de Beekse Bergen, een lening wordt aangeboden. Om de Brabantse vrijetijdseconomie echt te versterken, zullen wij naast deze twee toppers ook echt de basis en het MKB moeten versterken. Daarvoor is ondersteuning nodig voor kleinere partijen, recreatieboerderijen en tuinen. Wij denken hierbij bijvoorbeeld aan de prachtige Pukkemuk in Dongen, dat ook daadwerkelijk een aanvraag heeft ingediend. Het CDA zou graag zien dat deze leningen in de nabije toekomst worden voorgesteld aan meer Brabantse ondernemers in de vrijetijdssector. Zo bouwen wij nog meer overnachtingsmogelijkheden voor toeristen en geven het Ontwikkelfonds nog een extra duwtje in de rug. College, bent u van plan om deze vorm van lenen actief aan andere partijen aan te bieden? Om het proces voor potentiële kanshebbers zo duidelijk en transparant mogelijk te maken, wil ik u daarnaast vragen om een duidelijke lijst van voorwaarden en eisen te publiceren via de website. Onze tweede bedenking heeft betrekking op de lening aan de Beekse Bergen. Het CDA zet vraagtekens bij het risico dat de provincie met deze lening loopt. Een looptijd van twintig jaar is namelijk wel erg lang. Wij weten in Nederland niet eens hoe wij er over tien jaar voor staan, laat staan in 2036. Even voor de beeldvorming. Ik ben geboren in 1994, als wij twintig jaar geleden een lening hadden uitgegeven dan was die vorig jaar afgelopen. Dat is lang. Bij het geven van een dergelijke lening moeten dan ook sterke en onontkoombare zekerheden worden meegenomen om het risico te dekken. De provincie leent namelijk met publiek geld dat absoluut terug moet komen. College, welke zekerheden heeft u dat de Beekse Bergen in 2036 het totaalbedrag van de lening plus de rentes en de opslag heeft terugbetaald? En dan ten slotte onze derde bedenking. Deze heeft wederom betrekking op de lening aan de Beekse Bergen. Zoals gezegd heeft deze een duur van twintig jaar. De verplichtingen van de Beekse Bergen aan het Leisurefonds bedragen echter slechts tien jaar. Na deze tien jaar vervalt de opslag – zo heb ik het tenminste begrepen uit de antwoorden op de technische vragen – van 0,5%. Aangezien de toets aan staatssteun van de Commissie

nauw verband houdt met deze opslag voor het Ontwikkelfonds, vraag ik mij af wat het risico is dat wij lopen dat deze lening alsnog wordt afgewezen door de Europese Commissie en de staatssteunregels. En in het geval dat het Ontwikkelfonds na tien jaar in deze Staten wordt verlengd, is er dan een mogelijkheid om de Beekse Bergen alsnog de opslag toe te rekenen voor de tweede tien jaar van hun lening? Voorzitter, zoals u van mij begrijpt is het CDA een groot fan van de Brabantse vrijetijdseconomie en om die nog sterker en aantrekkelijker te maken zodat nog meer Brabanders hun brood kunnen verdienen door meer toeristen een fijn verblijf te geven. De vrijetijdseconomie is het visitekaartje van Brabant. Dat geldt helemaal voor de Efteling en de Beekse Bergen. Toch hebben wij ook belangrijke vraagtekens bij vooral het risico dat wij lopen bij deze leningen die het college voorstelt. Ik wil u dan ook verzoeken om deze vragen en bedenkingen zo goed als mogelijk weg te nemen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Deryckere. Dan is nu de fractie van de PVV, mevrouw Kardol aan het woord.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voorzitter, dit college heeft weer een manier gevonden om onder het verplicht schatkistbankieren uit te komen, want er liggen kansen in de vrijetijdssector, blijkt uit een marktonderzoek van de provincie. Hierin wordt geconcludeerd dat de helft van de bevroegde ondernemers aangeeft dat een financieel instrument oftewel gratis geld, nuttig is of zelfs onmisbaar. Op basis van dit uitgebreide onderzoek onder slechts 25 ondernemers en 11 stakeholders wil de provincie een pilot starten met maar liefst 56,5 miljoen euro. Onnodig, zo blijkt uit hetzelfde Statenvoorstel. Want de reden van de spoed dat wij mede hierover vandaag besluiten en ik citeer: "Daarnaast vergroot de kans dat de ondernemers hun financiering elders betrekken bij uitstel van dit dossier." Dit college moet geen economische activiteiten uitvoeren die ook door het bedrijfsleven kunnen worden aangeboden. Financiering elders is juist goed, want dat betekent dat er geen 15 miljoen euro aan de Efteling en 41,5 miljoen euro aan Safaripark Beekse Bergen uitgeleend hoeft te worden voor verblijfsaccommodaties. Even een spannend momentje.

De **voorzitter**: Even de Oranjes redden en dan gaan wij verder. Gaat u rustig verder.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Dit betekent dat wij het geld, zoals het hoort, aan het ministerie van Financiën kunnen lenen want dat resulteert in een lagere staatsschuld. Kortom, wij kunnen dit Statenvoorstel van de agenda vegen.

De **voorzitter**: Interruptie de heer Koevoets.

De heer **Koevoets** (VVD): Mijnheer de voorzitter, ik ben in totale verwarring, want ik citeer namelijk uit de behandeling van de vrijetijdseconomie in de Statenvergadering van februari 2013 en daarin zegt de PVV bij monde van mevrouw Van der Kammen: "Veel beter is het dat met inzet van achtergestelde leningen of revolverende gelden en een daadkrachtig optredende provincie ondernemers snel en doeltreffend kunnen handelen. Inzetten op enkele grootschalige projecten kan de gehele Brabantse economie een zet geven via infrastructuur, bouwen en innovatief ondernemen." Ik denk dat mevrouw Van der Kammen een heel goed initiatief genomen heeft toen. Wat denkt u ervan?

De **voorzitter**: Mevrouw Kardol. Of gaat eerst mevrouw Van der Kammen?

Mevrouw **Kardol** (PVV): Ik zie mevrouw Van der Kammen al.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Kammen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Ik zou mij kunnen voorstellen dat de partij van de VVD ook wel snapt dat de Efteling en de Beekse Bergen niet tot dat soort projecten behoren. Ik bedoel, die kunnen zichzelf fantastisch redden.

De **voorzitter**: De heer Koevoets.

De heer **Koevoets** (VVD): Ik kan het mij heel goed voorstellen, dat komt met name omdat ik veel in de Beekse Bergen en de Efteling geweest ben toen ik jong was, dat stimuleert je creativiteit, mevrouw Van der Kammen. Misschien, ik weet niet of u daar geweest bent, maar dan moet u dat doen. Maar leest u toch die notulen nog eens na. U roept daar zelfs op om harder te werken vanuit de provincie om onder andere de Beekse Bergen ruim baan te geven. Dus wat u nu zegt geeft opnieuw blijk van een onbetrouwbare situatie wat betreft de PVV als het gaat om beleidsstukken.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Kammen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Weet u wat wij bedoelen met dat ondernemingen ruim baan moeten krijgen, geachte VVD? Daar bedoelen wij mee dat een overheid niet twintig, dertig jaar allerlei bedrijfsplannen moet gaan tegenhouden met geneuzel over allerlei regeltjes.

De **voorzitter**: De heer Koevoets.

De heer **Koevoets** (VVD): Ja, daar zijn wij het ook helemaal mee eens, vandaar dat wij zien dat dit college opnieuw goed bezig is om zaken uit de weg te ruimen. Maar nogmaals, mijnheer de voorzitter, ik raad iedereen aan om die notulen terug te lezen. Wij hebben zojuist een stukje gehad over notulen, daarin is het van belang. Daar staat toch echt klip-en-klaar in dat ook de PVV oproept tot het geven van achtergestelde leningen vanuit revolverende gelden voor grote bedrijven, om daarmee het MKB te stimuleren. Dat is precies wat hier gebeurt, dus ik snap echt niet waarom de PVV hier nu over schatkistbankieren begint.

De **voorzitter**: Mevrouw Kardol vervolgt haar betoog.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Wellicht als ik inderdaad mijn betoog vervolg dat u inderdaad wat meer duidelijkheid daarover krijgt. Volgens dit college is er behoefte aan een financieel instrument om bedrijven de mogelijkheid te geven de vrijetijdssector innovatiever te maken. Daarna is dit college van mening dat er behoefte is om de sector te versterken. In 2015 is de Efteling verkozen tot leukste uitje van 2015 en voor 2016 is zowel de Efteling als de Beekse Bergen genomineerd. De PVV is dan ook trots op deze twee Brabantse bedrijven. De Efteling is het grootste attractiepark van Nederland en Beekse Bergen heeft naar eigen zeggen de grootste wildparkbeleving van Europa. Vorige week kondigde de Efteling zelfs aan dat zij de grootste en duurste attractie ooit bouwen, Symbolica genoemd, voor maar liefst 35 miljoen euro, en dat zelfs zonder bijdrage van deze provincie. Juist deze partijen hebben zelf voldoende financiële middelen ofwel voldoende toegang tot de kapitaalmarkt. De PVV wil dan ook een einde maken aan de marktverstoring van dit college. Door het financieren van de Efteling en de Beekse Bergen is de provincie met valse concurrentie bezig tegen andere kapitaalverstrekkers en de vrijetijdssector. En voor wie worden deze verblijfsaccommodaties eigenlijk gebouwd? In vakantiepark Droomgaard in Kaatsheuvel, dat op steenworpafstand van attractiepark de Efteling ligt, zijn 1200 asielzoekers opgevangen. Waarom worden hier niet hoogwaardige verblijfsaccommodaties gecreëerd voor Brabantse bezoekers? De eigenaar van de

Beekse Bergen, vrijetijdsconcern Libema, directeur Dirk Lips, zei afgelopen zomer in BNR Zaken doen met, dat als het COA een beroep doet op vrijetijdsconcern Libema om meer ruimte beschikbaar te stellen voor de opvang van vluchtelingen, hij daar graag aan zal voldoen. Hij is dan ook de grootste verdiener volgens zakenblad Quote en dan ook hofleverancier van noodbedden. Dat is Libema. Kan het college garanderen dat in deze verblijfsaccommodaties, die mede mogelijk gemaakt worden met provinciale gelden, geen vluchtelingen worden gehuisvest? Graag een reactie van de gedeputeerde. Maar er is ook een Brabants addertje onder het gras van deze leningen. Nul-op-de-meterwoningen. De PVV wil hierover alleen maar tegen dit college zeggen: stop met deze provinciale regelzucht. Als het loont dan volgen de markt en ook de consument vanzelf. Daar hoeft dit college zich niet mee te bemoeien. Daarnaast zijn de Efteling, de Beekse Bergen en Midpoint met het idee gekomen om een leisudefonds op te zetten. Gedeputeerde Pauli heeft nog wat handgeld, dus zij kloppen ook bij de provincie aan om dit financieel te realiseren. Faciliteren, en dat zei mijn collega Van der Kammen net ook al, kan ook op andere wijze dan alleen klaar te staan met een zak met geld. Wat dragen de overige partners en partijen van Midpoint eigenlijk financieel bij aan het Leisudefonds? Graag een reactie van de gedeputeerde. Afsluitend, dit college moet ophouden met bedrijfje te spelen. De provincie is geen bank. Dit college verstrekt volgens eigen zeggen deze leningen alleen in het kader van haar publieke taak en met maatschappelijk rendement. Hoe zien de coalitiepartijen in dit verband de initiatiefnota van de Tweede Kamerfracties van de VVD en D66? Deze willen een einde maken aan de marktverstoring door provincies, die onder het mom van algemeen belang economische activiteiten ontplooiën die ook door het bedrijfsleven kunnen worden aangeboden. Wordt de term algemeen belang dan ook niet te vaak oneigenlijk gebruikt door dit college en hoe kijkt het college hier zelf tegenaan? Een pilot starten met een lening van maar liefst 56,5 miljoen euro betekent dat elke Brabander 25 euro mag overmaken en het resulteert in een benadeling van de kleine ondernemer met betrekking tot zijn concurrentiepositie. Immers, het is dit college te doen om het innovatiever maken en versterken van de vrijetijdssector, maar dit doet hij niet voor de hele sector maar door slechts twee ondernemers te bevoordelen. Dat was het. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik bedank mevrouw Kardol. Dan nu de fractie van D66. Dat betreft een maidenspeech van mevrouw Dingemans. De regels zijn bekend, geen interruptie tenzij u zelf nadrukkelijk aangeeft daar wel prijs op te stellen. Aan u het woord.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Dank u wel, voorzitter. D66 is groot voorstander van investeren in de Brabantse economie, zeker als dit leidt tot een structurele groei van de werkgelegenheid. Maar wij moeten als PS wel kunnen beoordelen of de geïnvesteerde gelden op de juiste plaatsen terechtkomen en of de beoogde doelen worden bereikt. Wij moeten het allemaal ook nog aan de inwoners van Brabant kunnen uitleggen. De concrete inrichting van het Leisure Ontwikkelfonds staat vandaag niet op de agenda, maar wel moeten we als PS vandaag besluiten over het voornemen van het college om leningen te verstrekken aan de Beekse Bergen en de Efteling en om een reservering van 5 miljoen euro te doen als provinciale bijdrage aan het Leisure Ontwikkelfonds. Om met het laatste te beginnen. Er is tot op heden nog weinig geïnvesteerd in het formele besluitvormingstraject van PS. D66 vraagt zich af waarom niet eerst een beleidsvoorstel ter goedkeuring aan ons wordt voorgelegd, waardoor wij eerst kunnen besluiten over de uitgangspunten en doelen van het fonds en pas daarna over de inrichting en over de financiering. Waarom is er zoveel haast dat wij nauwelijks tijd krijgen om ons te buigen over dit vraagstuk, terwijl het om zoveel geld gaat; 56,5 miljoen euro aan leningen en 5 miljoen euro voor het fonds? Is een toezegging van GS op de provinciale bijdrage van het fonds soms een onderdeel van de deal rondom de leningen? Wij ontvangen graag een antwoord van de gedeputeerde op dat punt. D66 heeft ook vragen over de uitgangspunten van het Leisure Ontwikkelfonds en vooral over het revolverende karakter daarvan. Nu kan de provincie zich gerust veroorloven om op voorhand al 20% tot 35% af te schrijven op haar bijdrage en

met maximaal 65% genoeg te nemen. Maar voor een sector waar volgens het beleidskader vrijetijdseconomie zoveel economische potentie in zit, is dat wel een hele voorzichtige inschatting. Wij dagen de gedeputeerde daarom graag uit om wat meer ambitie te tonen op dit punt, want dat dwingt tot gericht investeren in projecten met het hoogste potentiële rendement. Welke mogelijkheden ziet de gedeputeerde om de revolverendheid te verhogen? Graag lezen wij dat straks terug in het voorstel over de inrichting van het fonds. Door het rechtstreeks verstrekken van leningen aan commerciële bedrijven begint het college van GS wel een beetje op een bankier te lijken. Kunnen wij inmiddels spreken van een heuse Brabobank? Blijkbaar is er namelijk sprake van marktfalen. Banken willen of kunnen geen financiering meer verstrekken omdat zij onvoldoende vertrouwen hebben in een businesscase en vervolgens wordt er dan naar de overheid gekeken om alsnog als financier op te treden. Wat betekent het dat wij steeds vaker geld gaan uitlenen dan voor het cumulatieve risicoprofiel van de provincie en hoe vertaalt zich dat in de risicoreserves van de provincie? Kunnen wij hier een toelichting van de gedeputeerde op krijgen? D66 is overigens wel voorstander van deze provinciale financieringen, mits wordt voldaan aan de treasuryverordening en de deal wordt goedgekeurd door de Europese Commissie. Wij hebben nog wel een vraag over de leningenovereenkomst want als beide ondernemers ondanks de uitgevoerde projecten hun doelen niet bereiken, welke zekerheid heeft de provincie dan dat de leningen volledig worden terugbetaald? D66 adviseert om in navolging van adviezen van de Zuidelijke Rekenkamer de volgende twee punten in ieder geval goed vast te leggen in de leningenovereenkomst, zodat op de naleving daarvan goed kan worden gemonitord. Bij tussentijds aflossen van de leningen geldt de verplichting om tien jaar te blijven doteren aan het fonds en bedrijven die doteren aan het fonds kunnen geen aanspraak maken op gelden vanuit het fonds om op die manier een deel van hun inleg weer terug te krijgen. Dit geldt wat ons betreft voor alle bedrijven die een lening gaan krijgen van de provincie en in ruil daarvoor financier worden van het Leisure Ontwikkelfonds. Kan de gedeputeerde toezeggen dat hij deze punten overneemt? Voorzitter, de vrijetijdseconomie biedt veel kansen op werkgelegenheid. D66 hoopt dat vooral de lager opgeleiden zullen gaan profiteren van de accommodatie-uitbreidingen bij de Beekse Bergen en de Efteling en dat deze mensen zo meer perspectief krijgen op de arbeidsmarkt. Kan de gedeputeerde toezeggen dat PS op de hoogte worden gehouden van de duur en omvang van de concrete werkgelegenheidseffecten, want dan kunnen wij gezamenlijk die resultaten beoordelen. Via de procedurevergadering zal D66 in ieder geval verzoeken om een informatiebijeenkomst waarin wij verder praten over de inrichting van het fonds alvorens wij daarover later dit jaar een besluit gaan nemen. D66 hoopt in ieder geval dat met deze leningen nieuwe impulsen worden gegeven aan deze voor Brabant zo belangrijke economische sector. Tot zover.

De **voorzitter**: Ik bedank mevrouw Dingemans voor haar bijdrage en zoals gebruikelijk zijn er bloemen en is er applaus. (*Applaus*) Dan is nu het woord aan de fractie van de PvdA, de heer De Kort heeft het woord.

De heer **De Kort** (PvdA): Voorzitter, zoals u weet is voor de PvdA het scheppen van meer banen in Brabant een absolute topprioriteit. Wij zijn dan ook heel tevreden met het voorstel dat hier voorligt. Incidenteel ruim 500 banen voor de bouw en structureel bijna 850, en dat nog los van de spin-off die deze banen met zich meebrengen. Een mooi resultaat. De Efteling en de Beekse Bergen zijn twee iconen van de Brabantse vrijetijdseconomie. Heel positief dat deze partijen bereid zijn om met een opslag bovenop deze leningen bij te dragen aan de totstandkoming van het Leisure Ontwikkelfonds, waarmee wij de komende jaren in totaal 30.000 banen in Brabant tot stand willen gaan brengen. Voorzitter, de PvdA heeft nog wel een aantal vragen aan GS over dit voorstel. Ten eerste, zoals wij eerder aangegeven hebben, en het CDA sprak er ook al even over, vinden ook wij het jammer dat in het voorstel van de Beekse Bergen slechts rekening wordt gehouden met tien jaar bijdrage aan het fonds. Wij begrijpen dat het fonds bij ons als

provincie ook maar voor tien jaar in de boeken staat, dus wij kunnen de denkwijze van GS hierin weliswaar volgen, maar zouden toch ook wel graag willen vragen de Beekse Bergen ten minste de intentie te laten uitspreken dat zij, mocht het Leisure Ontwikkelfonds ook na die tien jaar voortgezet worden, voor de resterende tien jaar looptijd ook bereid zijn een opslag te betalen. Ten tweede willen wij GS bedanken voor de duidelijke en snelle beantwoording van de technische vragen die wij samen met het CDA ingediend hebben. Het is goed te zien dat de eisen scherp zijn en dat wij dus voorzichtig omgaan met onze middelen maar dat tegelijkertijd de mogelijkheid tot dergelijke financiering voor andere partijen er wel degelijk is. Wij nemen aan dat, mochten andere partijen hier gebruik van willen maken, zij ook een toeslag ten behoeve van het Leisure Ontwikkelfonds zullen afdragen. Verder vragen wij ons nog af waar partijen die geïnteresseerd zijn zich kunnen melden indien ook zij in aanmerking willen komen voor dergelijke leningen. Voorzitter, samenvattend, de PvdA is blij met het voorliggende voorstel en vooral met de daaruit voortvloeiende banen. Wij zijn ook blij dat hiermee een stevige basis is gelegd voor het Leisure Ontwikkelfonds, waarmee wij de komende jaren gaan werken aan het creëren van nog eens 30.000 banen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank de heer De Kort, die zijn naam ook in deze bijdrage recht doet. De heer Uijlenhoet, GroenLinks.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Voorzitter, dank u wel. Deze week is de week van de circulaire economie begonnen. Steeds meer ondernemers, ook in de vrijetijdssector, zijn bezig met maatschappelijk verantwoord ondernemen en er is wat gaande. De olie- en gasindustrie staat onder druk. Er is echt wat gaande in onze economie. Het lijkt niet een tijdperk van verandering, maar een verandering van tijdperk. Of zoals een groene bank het onlangs nog stelde: klein wordt het nieuwe groot. Vanuit dit perspectief van transitie richting een meer fijnmazige netwerksamenleving heeft GroenLinks vanuit verschillende perspectieven naar het voorstel gekeken. Vanuit financieel economisch perspectief, de profitkant, vanuit het werkgelegenheidsperspectief, de peoplekant, en vanuit de ecologie, de planetkant. Om te beginnen met de financiële kant. Voorzitter, kijkend vanuit dit perspectief valt op dat GS primair kiezen, wat ons betreft, voor rendement op de leningen en de revolverendheid van de bijdragen van het fonds en minder voor echte innovatie van de Brabantse vrijetijdssector, wat toch het doel is van deze hele operatie. Een fonds van een kleine 9 miljoen euro na tien jaar waarmee innovaties moeten worden gefinancierd, valt een beetje in het niet bij de leningen van vooralsnog 56,5 miljoen euro, die voornamelijk zijn bedoeld voor de bouw van vakantiehuisen. En dan te bedenken dat per deelnemer aan het fonds maar maximaal 400.000 euro aangevraagd mag worden. Zonder leningen aan de Efteling en de Beekse Bergen zou het fonds na tien jaar een kleine 6 miljoen euro bevatten. Is het voor GS ooit een optie geweest om het Leisurefonds op te zetten zonder de eerste stap van leningen? Voorzitter, de gekozen aanpak lijkt ons wel erg veel op een gelegenheidsconstructie. Met het uitzetten van leningen met een opslagje voor het fonds omzeilen GS het schatkistbankieren en kunnen zij een aardig rendement scoren en steunen zij twee grote vrijetijdspelers in Brabant die, wat ons betreft, gemakkelijk op eigen kracht een banklening hadden kunnen krijgen voor de bouw van hun vakantiewoningen. Zijn GS het met ons eens dat de Efteling en de Beekse Bergen eigenlijk net zo goed een banklening hadden kunnen afsluiten, zeker de Efteling? Voorzitter, net als de banken hanteert de provincie een risicomijdende strategie, terwijl veel ondernemers behoefte hebben aan ontwikkelkapitaal. Meer dan eens gaan zij te rade bij kredietunies of proberen zij middelen bijeen te brengen via crowdfunding. Zou het niet beter zijn als de provincie meer risicovolle financieringen gaat verstrekken aan een veel breder palet van vrijetijdsbedrijven in Brabant? Bent u bereid om in dat verband de voorwaarden voor de leningen te versoepelen en de rendementseisen verbonden aan het LOF los te laten? Voorzitter, en dan naar de beleidsstudie, de gedachte achter het hele plan: namelijk door steun te geven aan twee grote vrijetijdsbedrijven van Brabant en daarmee kleinere en middelgrote ondernemingen

omhoog te trekken. Voorzitter, hebben GS deze veronderstelling onderzocht en zou het niet zo kunnen zijn dat de Efteling en de Beekse Bergen juist de kleinere ondernemingen van de markt drukken, waardoor de kans op doorontwikkeling en versterking van de fijnmazige structuur van vrijetijdsbedrijven wordt tegengewerkt?

De **voorzitter**: Interruptie van de heer Koevoets.

De heer **Koevoets** (VVD): Voorzitter, wij hebben deze periode al een paar keer gesproken over immunisatiegelden die ingezet worden ten behoeve van de Brabantse economie en u weet dat de VVD daar een groot voorstander van is. Ik wil nu eigenlijk wel eens van GroenLinks horen hoe zij daar tegenover staan. Ik vraag u dat ook in het kader – ik had wat tijd over de afgelopen weken – ik heb eens wat in de oude stukken teruggekeken. Ook toen wij dat onderwerp van de vrijetijdseconomie behandelden in de vorige periode, heeft GroenLinks unaniem zijn handtekening gezet onder of mede ingestemd met een motie waarin wij zeggen dat wij dat schatkistbankieren toch vooral niet moeten doen en dat wij dat geld in moeten zetten ten behoeve van de Brabantse economie. Nu doen wij dat en nu wilt u toch telkens weer terug naar dat schatkistbankieren. Heb ik het niet goed begrepen of is er iets veranderd bij GroenLinks?

De **voorzitter**: Dat is duidelijk. De heer Uijlenhoet.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Er is voor GroenLinks wat dat betreft niet zo heel veel veranderd. Wij vinden gewoon dat de provincie wel heel voorzichtig moet zijn met het spelen van bankiertje. Schatkistbankieren levert inderdaad wat minder op, maar is niet in alle gevallen slecht. Wat wij vinden is dat het belangrijk is om de balans, zeker als je met grote leningen gaat werken vanuit de immunisatieportefeuille, dat je er ook voor zorgt dat niet alleen enkele grote bedrijven daarvan profiteren, maar een veel fijnmaziger breder pallet aan kleinere MKB-bedrijven daarvan profiteert.

De **voorzitter**: Mevrouw Brunklaus.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Ik wil graag even reageren op de interruptie van de heer Koevoets, want heel goed hoor dat u de notulen nazoekt op wat wij in het verleden hebben gedaan. Zo hoort het ook, vind ik, want de continuïteit van wat je vindt is belangrijk. Natuurlijk hebben wij als GroenLinks onze handtekening gezet, waren wij het ermee eens om op die manier ons geld goed aan te wenden en in plaats van dit weg te zetten bij het Rijk, er zelf in Brabant mooie dingen mee doen. Daar staan wij helemaal achter, maar het gaat nu over dit voorstel en daar spreekt mijn fractiegenoot over. Daar staan wij blijkbaar – u zult het horen – niet op deze manier achter. Maar wij zijn het er dus wel mee eens om het geld goed te laten renderen en vooral goed maatschappelijk te laten renderen.

De **voorzitter**: Mijnheer Koevoets.

De heer **Koevoets** (VVD): Ik begrijp dat, maar wij hebben toen ook gesproken over het aanjagen van, zoals ik zojuist ook al zei, meer verblijf, meer meerdaags verblijf, zodat ook vanuit die Efteling, Beekse Bergen en dat soort grote parken, mensen op een andere manier hun geld gaan besteden in Brabant. Als ze wat langer blijven komt dat ook ten goede aan het MKB. Overigens, u heeft een goede medestander in mevrouw Van der Kammen want dat was ook precies wat zij in haar betoog in februari 2013 zei. Zorg voor verblijfsrecreatie, zorg dat mensen blijven bij die grote attracties, zorg dat ze dan vervolgens ook wanneer ze langer blijven bij de MKB'ers in de buurt aan kunnen kloppen. Nou, fantastisch, gebeurt hier, ik begrijp uw problemen niet.

De **voorzitter**: Mevrouw Brunklaus.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): U zult zo meteen van mijn fractiegenoot, de heer Uijlenhoet, horen dat wij denken dat het juist helemaal de lokale MKB-economie niet gaat aanjagen, dus ik laat het graag aan hem over om hier zo meteen verder op in te gaan. Dank u.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Kammen, u was als eerste.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Ik hoor de VVD-collega toch weer even teruggrijpen op het verleden en het is natuurlijk prima dat hij even aanhaalt wat wij een aantal jaren geleden vonden. Maar kijk, er wordt ons altijd verweten dat wij niet met de tijd meegaan, maar goh, toen wij besloten over de vrijetijdseconomie, vier, vijf jaar geleden, toen bestond schatkistbankieren nog niet. Dus ja, sorry, maar als zaken ontwikkelen en de tijd verandert dan moet je daar ook wellicht door voortschrijdend inzicht een andere visie op hebben.

De **voorzitter**: Mijnheer Koevoets.

De heer **Koevoets** (VVD): Met de tijd meegaan is toch iets anders dan de zaken en de tijd terugdraaien en verdraaien. Ik kan u vertellen dat wij op 22 juni 2012 in dit huis een unanieme motie hebben aangenomen om een krachtig signaal tegen het schatkistbankieren af te geven. Dat was juni 2012. In februari 2013, mevrouw Van der Kammen, sprak u de woorden uit waar ik het zojuist over had en u zei toen: laat de BOM deze miljoenen inzetten door middel van revolverend geld en achtergestelde leningen aan grote initiatieven, enzovoorts. Ik zal dat niet verder rekken. Met andere woorden, u moet echt uw chronologie verder nakijken. Dank u.

De **voorzitter**: De heer Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter, aan de heer Koevoets. Volgens mij is er een groot verschil als je een groot bedrag investeert of geeft aan twee grote bedrijven die daarmee geld gaan maken en of dat geld dan terugkomt in Brabant denk ik dat die kans veel kleiner is dan als je het geld uitsmeert over een aantal veel kleinere ondernemers die gebonden zijn aan Brabant en helemaal niet te maken hebben met grote investeerders. Dat is een verschil van inzicht en ik geloof dat u het daarmee eens bent. Wij hebben dat inzichtverschil. U heeft liever twee grote bedrijven.

De **voorzitter**: Het wordt op afstand beaamd.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Een bevestiging van de VVD dat zij liever gaan voor groot dan voor de kleine ondernemer in Brabant.

De **voorzitter**: De heer Uijlenhoet heeft het woord.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Voorzitter, dank u wel. Ook dank voor alle interrupties. Interessant debat. Nee, maar daar gaat het wel om, dat is duidelijk. Duidelijkheid staat voorop. Voorzitter, wat dat betreft vraagt GroenLinks zich af – en dan vervolg ik met waar ik gebleven was – of de gekozen aanpak voor de twee riant pilotleningen waar wij het ook net over hebben gehad, voor de vakantiehuisjes en een relatief klein fonds voor innovatie, wel in balans zijn en ook op een adequate manier invulling geven aan

de doelstellingen om juist meer bezoekers naar Brabant te laten komen. Hoe zeker weten wij nou eigenlijk dat met al die huisjes met name internationale bezoekers, waar toch op wordt gericht, langer hier naartoe komen? Is daar echt onderzoek naar gedaan? Als wij nou kijken naar de trends die wij hebben gezien, die zijn toch in veel gevallen negatief en alleen op de familiemarkt scoort Brabant goed. Moet je dan eigenlijk niet andere doelgroepen bereiken en niet veel meer uitgaan van innovatie en kleinschaliger aanpakken en bijvoorbeeld ook eens kijken naar initiatieven op het gebied van natuurhuisjes en de hele beweging rond Airbnb? Het zijn kleinschaliger initiatieven en daar moet misschien veel meer aandacht voor komen. Graag een toelichting van GS. Voorzitter, wat de financiën betreft nog een laatste punt. De Efteling zet in op een lening van tien jaar en betreft daar een aantal financiers bij. De Beekse Bergen brengt alleen eigen vermogen in en krijgt een lening van twintig jaar. Wij vinden het verschil in structuur van de leningen wel heel erg groot. Bestaat de mogelijkheid om de lening aan de Beekse Bergen tot tien jaar te beperken? Dan even naar het punt van de werkgelegenheid. Ook voor GroenLinks een belangrijk punt. Wat de werkgelegenheid betreft zetten GS in om in eerste instantie honderden en later duizenden banen te creëren door het aanbod in de sector te innoveren. Daar zijn wij natuurlijk blij mee. Dat betekent dat de werkgelegenheid die gemoeid is met de bouw van vakantiewoningen hier buiten valt, althans dat is onze analyse. Zijn wij daarin juist of hoort die werkgelegenheid erbij? Wij hebben eigenlijk dus graag wat meer inzicht in om welke banen het nou eigenlijk gaat die hier worden gecreëerd. Voorzitter, wat de werkgelegenheid betreft had ik het al even over de mogelijke kannibaliserende werking van de grote leisurebedrijven ten opzichte van de kleinere. Hebben GS hier ook informatie over, een analyse van gemaakt? Wat heeft dat voor impact op de leisure-arbeidsmarkt? Dan nog een laatste punt, de ecologie. Voorzitter, GroenLinks is altijd scherp als het gaat om de ecologische aspecten van de vrijetijdseconomie. Anders gezegd: er is wat ons betreft geen vrijetijdseconomie zonder een goede ecologie, zonder natuur. Een zorgvuldige omgang met de natuur staat voor ons dan ook voorop en kleinschaligheid hoort daarbij. Voorzitter, ook om die reden kijken wij kritisch naar de opzet om twee grote leisurebedrijven te steunen bij het bouwen van vakantiehuizen. Wij zijn blij met de voorwaarde dat de huisjes energieneutraal moeten zijn, maar zijn er ook voorwaarden gesteld op het gebied van ruimtegebruik en inrichting van de parken waar de huisjes moeten komen? In hoeverre staan de plannen op gespannen voet met de EHS? Voorzitter, een bestuurlijk puntje is nog dat door de twee grote partijen te steunen met de bouw van vakantiehuizen je als provincie de aantasting van de EHS mogelijk in de hand werkt.

De **voorzitter**: Wilt u afronden?

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Ik ben bijna klaar. In hoeverre organiseren wij als provincie niet een soort medeplichtigheid aan de aantasting van de natuur door ons langjarig aan de Efteling en de Beekse Bergen te verbinden? Voorzitter, ten slotte. Wat GroenLinks betreft nog geen lof voor het LOF in zijn huidige vorm. Wij steunen de ambitie om de vrijetijdseconomie te versterken, maar vinden de gekozen aanpak tot nu toe onvoldoende scherp gericht op innovatie, MKB en kleinschaligheid. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik bedank de heer Uijlenhoet. De fractie van de Partij voor de Dieren, mevrouw Surminski heeft nu het woord.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Voorzitter, het voorstel behelst het verstrekken van een lening aan de Beekse Bergen en de Efteling en het instellen van het Leisure Ontwikkelfonds. De lening wordt verstrekt tegen wat een marktconforme rente wordt genoemd, maar tegelijkertijd blijkt uit de stukken dat de voorwaarden voor het verstrekken van de lening toch allesbehalve marktconform zijn. GS hebben ongetwijfeld navraag gedaan naar wat een redelijke rente zou zijn als een bank bereid was deze lening zo te verstrekken, maar belangrijker is na te gaan wat de reden is dat de lening niet verstrekt wordt, niet in

de markt kan worden uitgezet. Dat zit ongetwijfeld in het risicoprofiel en de lange looptijd. Wij zien dat de bestedingen van bezoekers in Brabant achterblijven en wij hopen nu door het aanbieden van huisvesting in het hogere segment het meerdaags bezoek te stimuleren. Er is geen sprake van vraag op voorhand maar het vergroten van aanbod en hopen dat de consumptie meegroeit. De markt voor verblijfsrecreatie is erg volatiel. Consumenten zijn kritisch en steeds uit op nieuwe concepten en dan is een lening van twintig jaar gewoon een groot risico. Twintig jaar geleden immers ging Nederland nog lekker met de tent of caravan naar de camping en, naar ik begrepen heb, met de heer Deryckere in de Maxi-Cosi. Vandaag de dag kun je als ondernemer zo'n camping aan de straatstenen niet kwijt.

De **voorzitter**: Wij verwijzen de heer Deryckere naar de notulen. Gaat u verder.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Dan rest alleen verhuur aan arbeidsmigranten of vluchtelingen zoals inmiddels op tal van locaties gebeurt. Het leven van de ondernemer gaat niet over rozen, maar moeten wij daar dan op inspringen? En het risico is niet in lijn met wat er in het Statenvoorstel staat. Alleen initiatieven die aan strenge criteria voldoen, kunnen gebruikmaken van financiering via de immunisatieportefeuille. In de businesscase wordt gekeken of de bedrijven financieel gezond zijn en in de toekomst aan hun verplichtingen kunnen voldoen, maar zolang bestedingen van bezoekers blijven teruglopen is dat misschien toch wel erg optimistisch. Bovendien, stel dat in de toekomst de revenuen blijken tegen te vallen, gaat de provincie dan werkelijk gebruikmaken van haar recht als hypotheekhouder en die vakantiehuizen verkopen of krijgen wij te horen dat er beslist nog ettelijke miljoenen extra geïnvesteerd moeten worden omdat wij anders ons geld helemaal niet terugkrijgen? Verder wil ik graag weten wat het beleid zal zijn als het in te stellen fonds niet blijkt te voldoen aan de regels voor staatssteun in geval leningen of participaties niet of niet meer voldoen aan criteria voor marktconformiteit. Mijn laatste opmerking betreft het zogenaamd ecologisch bouwen. Het worden nul-op-de-meterhuisjes, nou prima, en vooral leuk voor de exploitatiekosten. Maar over de impact op de natuur wordt niet gerept. Voor de Beekse Bergen gaat het om 239 safarilodges en bij de Efteling gaat het over hotel, chalets en diverse andere gebouwen met als thema 'dichter bij de natuur kun je niet komen'. Dat de EHS hiervoor is aangepast, dat kan ik dan GroenLinks al meteen beantwoorden, dat hebben wij in de vorige vergadering al meegemaakt. Dat betekent in elk geval dat de gekozen bouwlocatie een behoorlijke impact heeft op de natuur en dat is toch niet mijn definitie van ecologisch bouwen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Surminski. Dan nu de CU/SGP. De heer Vreugdenhil heeft het woord.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, eigenlijk komen in dit debat twee principiële zaken bij elkaar. 1) Hoe gaan wij als provincie om met vermogen in onze bankiersrol? Ook door D66 denk ik heel mooi en scherp uiteengezet. En 2) hoe willen wij de inhoud van het Leisure Ontwikkelfonds formaliseren? Voorzitter, als ik op het eerste inga dan vraag ik mij af of de heer Koevoets zover teruggaan is dat hij al bij de verkoop van Essent nog een keer nagelezen heeft in de notulen, want op dat moment hebben wij ook principieel als CU/SGP-fractie gezegd dat juist het hebben van veel vermogen als provincie zaken in de hand kan werken waarbij je je af moet vragen of dat de rol van de overheid is. En dat op een later moment daar nog eens een keer, onder andere aangezet door de VVD-fractie, het schatkistbankieren overheen gekomen is maakt misschien wel nog wel scherper dat het hebben van een vermogen als overheid an sich, zonder daar ook beleid tegenover te zetten, kan leiden tot zaken waarvan je je af moet vragen: hadden wij dat ook gedaan als wij niet het schatkistbankieren hadden gehad oftevel, het bankieren zoals wij het nu doen – en de D66-fractie zei het eigenlijk heel mooi – is dat wel de weg die wij in moeten gaan? Ik vind het eigenlijk jammer dat in dit debat juist de SP-fractie zich afzijdig heeft gehouden. Ik had ook wel eens van de SP-fractie die principiële vraag, zoals die wel door

D66 neergelegd wordt, beantwoord willen zien, want juist ook de SP-fractie heeft er in het verleden altijd haar kanttekeningen bij gehad, maar misschien krijgen wij dat nog later te horen van de SP-fractie. Voorzitter, als ik op het eerste punt inga dan willen wij als CU/SGP-fractie op alle dossiers die er langskomen – laatst hadden wij het dossier van de BNG-leningen – een heldere lijn trekken en wij trekken daar de lijn dat de provincie alleen investeringen moet doen waar de reguliere banken niet thuis geven. En twee, alleen aan die situaties die in de pioniersfase zijn. Dat betekent wat ons betreft ook durfkapitaal inzetten. Deze lijn zullen wij dan ook op alle fronten die langskomen voor de inzet van provinciale gelden, vasthouden. Het tweede punt is de investering in de Efteling en de Beekse Bergen. Voorzitter, wij hebben daar ook grote bedenkingen bij omdat wij met name vanuit de pioniersfase vinden dat juist kleinschalige ontwikkelingen geïntensiveerd moeten worden in de komende periode. En wij vragen ons af, juist bij deze twee bedrijven waar vaak ook de RO-ontwikkelingen, het bouwen in de EHS en dergelijke aan de orde komen, of je daar dan niet een vermenging van belangen gaat krijgen, waardoor wij met deze voorstellen voor de lening van 56 miljoen euro aan de Efteling en de Beekse Bergen niet in kunnen stemmen en graag aansluiten bij de vraag van de D66-fractie om tot gedegen beleid en invulling te komen van het Leisure Ontwikkelfonds en aan de leningen die wij verstrekken, voorwaarden te stellen voordat wij overgaan tot het verstrekken van leningen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik bedank de heer Vreugdenhil voor zijn bijdrage. Ik constateer dat dit de laatste spreker is van de zijde van uw Staten in de eerste termijn. Ik wil dan nu de gelegenheid aan het college geven om de beantwoording ter hand te nemen. Ik heb begrepen dat eerst gedeputeerde Pauli en daarna gedeputeerde Van Merrienboer het woord zal voeren. Gedeputeerde Pauli.

Gedeputeerde **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter, dank u wel. U krijgt inderdaad als Staten vanmiddag twee gedeputeerden voor de prijs van een en dat is altijd meegenomen in deze tijd. Laat ik eens beginnen nog even kort te herhalen waarom wij het doen. Dat is a) een vrijetijdssector die goed is voor nu al een omzet van 5,3 miljard euro in Brabant, waarvan wij verwachten dat er heel veel potentie is als ondersteuning, en b) het is in het belang van de werkgelegenheid. 9% van de werkgelegenheid in Brabant zit in de vrijetijdseconomie. c) het levert vooral banen op voor mensen met lage opleidingen en wij hebben een prachtige economie, maar die creëert tot nu toe vooral banen voor hoogopgeleiden. De markt van de vrijetijdseconomie is aan het veranderen en binnenlandse bestedingen staan structureel onder druk. Wij moeten dus het areaal waar wij bezoekers vandaan halen, vergroten. Nou is het goede nieuws dat eigenlijk al de meeste bezoekers van de Efteling uit Noordrijn-Westfalen en Vlaanderen komen. Grensoverschrijdend bezig zijn. Het slechte nieuws is dat wij te weinig capaciteit hebben, beddencapaciteit, om die bezoekers te verlokken, terwijl wij weten dat de binnenlandse bestedingen onder druk staan om langer in Brabant te blijven. Dat is de reden waarom wij het doen. Natuurlijk zijn wij voor kleinschaligheid, maar met alleen kleinschaligheid trek je geen grote toeristenstromen uit West-Europa. Daar moet je het doen met een paar trekkers van formaat en dat zijn de Beekse Bergen en de Efteling. Collega Van Merrienboer zal ingaan op de lening. Hij zal ongetwijfeld gaan zeggen dat inderdaad de Efteling ook zonder de hulp van de provincie dat best gefinancierd zou kunnen krijgen, maar het mooie juist – en dan kom ik onmiddellijk aan bod – zit hem in de samenhang. Dat is niet alleen dat die lening onder voorwaarden verstrekt kan worden, maar dat er een plus betaald wordt er bovenop, die ons in staat stelt om samen met die grote trekkers, en ik hoop straks nog heel veel andere Brabantse bedrijven, dat Leisure Ontwikkelfonds tot stand te laten komen. Ik weet in ieder geval zeker wat mijn collega niet gaat zeggen, maar ik ben er niet 100% zeker van waar minister Dijsselbloem op dit moment ons schatkistgeld inzet. Dat zou zo maar eens kunnen zijn in soortgelijke activiteiten in het buitenland of elders in Nederland. Ook dat geld moet uitgezet worden om gerendeerd te worden en als ik dan de Brabantse economie vanuit mijn verantwoordelijkheid kan dienen, dan weet ik wel waarom ik het doe. Bovendien, voorzitter, wordt

het gekoppeld aan een paar prachtige doelstellingen. Wij streven duurzaamheid na door middel van nul-op-de-meterwoningen. Wij creëren heel veel werkgelegenheid. U vindt het terug in de beantwoording van de technische vragen, zowel in de incidentele fase bij de bouw van de huisjes, maar vooral daarna. En dat is nog slechts werkgelegenheid die direct ontstaat bij de Efteling en de Beekse Bergen. Zij beseffen terdege dat zij alleen maar een aantrekkelijk aanbod aan al die bezoekers kunnen doen op het moment dat het aanbod verbreed wordt. Dat is hun allerbelangrijkste argument om die plus te betalen, dat is hun allerbelangrijkste argument om mee te doen aan het Leisure Ontwikkelfonds, omdat als het aanbod vergroot, de aantrekkelijkheid in Brabant vergroot is, een prachtige symbiose tussen grote trekkers en kleine bedrijven, het succes van Brainport waar grote trekkers samenwerken met kleine MKB-bedrijven, dat dan het aanbod zo interessant is dat die bezoeker gaat komen. De bijdrage van Midpoint staat op pagina 9 van uw Statenvoorstel, mevrouw Kardol. Daar ziet u staan dat de gemeente Tilburg via Midpoint als voorzitter de bereidheid heeft om 100.000 euro bij te dragen gedurende vier jaar met de intentie over de raadsperiode heen om daarna in principe gewoon door te gaan. Natuurlijk wordt het een Brabantbrede aanpak. En wij hopen van harte, en dat is ook de reden dat de ontwikkeling nog wat tijd kost, dat andere regio's aan zullen sluiten. Dat Leisure Ontwikkelfonds waarover u nog uitgebreid uw wensen en bedenkingen kenbaar kunt maken, zoals wij procedureel werken met dit soort fondsen in uw Staten en dat ook gedaan hebben met overige fondsen, krijgt u in de volle breedte nog aan u voorgelegd. Gaan wij met andere regio's samenwerken? Ja, dat doen wij al. Niet door middel van inzet van onze immunisatiegelden, maar wij hebben Interreg en Interreg maakt het mogelijk dat wij op het gebied van de vrijetijdseconomie vanuit Brabant samenwerken met de Vlaamse regio's en dat wij vanuit Brabant samenwerken met de regio Noordrijn-Westfalen. Ik ben met mijn collega-gedeputeerde in gesprek met de minister om Nederland vooral meer te laten zijn als een grote stad, Holland City. Er komen hele grote stromen toeristen, met name uit Aziatische landen, die in drie dagen tijd wel drie, vier landen in Europa bezoeken en die blijven op dit moment alleen maar beperkt tot hun bezoek in Nederland aan Amsterdam en wij denken dat er mogelijkheden zijn om ook elders in het land daarvan gebruik te maken. Dus dat doen wij. Mevrouw Dingemans, u vraagt waarom niet eerst het beleidsvoorstel ...

De **voorzitter**: Interruptie de heer Uijlenhoet.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Voorzitter. Dank voor de vragen die ondertussen zijn beantwoord. Ik was er toch nog wel benieuwd naar of er nou echt materiaal, onderzoeksgegevens beschikbaar zijn over dat inderdaad met die extra huisjes op de twee parken er ook echt meer buitenlandse gasten langer hier gaan blijven. Is dat nou echt onderzocht? Weten wij daar echt meer van of is dat zo maar een beetje een professionele inschatting?

De **voorzitter**: De vraag is duidelijk. Gedeputeerde.

Gedeputeerde **Pauli** (GS;VVD): Nee, er liggen natuurlijk onderzoeksgegevens onder. Als je kijkt naar het Nederlands Bureau voor Toerisme, die geeft al jarenlang aan, en ik herhaal, dat de binnenlandse bestedingen onder druk staan en dat wij het areaal moeten vergroten. Daarin slagen wij in Nederland goed door heel veel toeristen te trekken, vooral heel ver bij Nederland vandaan. Ik noemde de Aziatische landen. Voor Brabant liggen er met name kansen met de grensregio's en ik heb u genoemd wat de Efteling nu reeds trekt en de Efteling heeft er ook onderzoek naar gedaan op het moment dat wij het aanbod vergroten. De kansen in Brabant liggen op de zogenaamde short breaks, mensen stimuleren om twee tot drie dagen naar Brabant te komen en daar hebben wij een volledig aanbod voor nodig vanaf het toeristische beleid in Den Bosch, in Breda, in Eindhoven tot en met gaan samenwerken op het gebied van natuur en cultuur. Wij zullen werkelijk alles uit de kast moeten trekken en daarom is het zo fantastisch dat

twee grote trekkers die waarschijnlijk als een van de weinige in staat zijn om daadwerkelijk toeristen te motiveren om twee dagen naar Brabant te komen, dit voortouw hebben genomen en zeggen: ik ga meedoen aan het ecosysteem.

De **voorzitter**: Mijnheer Uijlenhoet.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Voorzitter, is de gedeputeerde het niet met mij eens dat de verhouding tussen de faciliteiten die de twee grote spelers aangereikt krijgen en de omvang van het fonds, zeg maar 55 miljoen versus 10 miljoen euro, niet een beetje uit balans is en eigenlijk in tegenstelling is tot het enorme belang om de sector te innoveren?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Pauli** (GS;VVD): Nee, mijnheer Uijlenhoet. U zou toch moeten weten, zeker vanuit uw partij GroenLinks dat je geen appels met peren moet vergelijken. Het verstrekken van een lening en de omvang die ermee gemoeid is, is natuurlijk heel iets anders dan innovatie. Bovendien vergeet u dat in het hele ecosysteem van de economie wij nog meer smaken in de aanbidding hebben. Wij hebben ons innovatiefonds, we hebben startersleningen, we hebben Europese gelden die wij inzetten. Het fonds dat hier gebruikt gaat worden is niet om hoog risicovol te investeren, maar te zorgen dat er een mooie revolverendheid in komt, dat wij juist straks ideeën vanuit het MKB-bedrijfsleven die echt uit de beginfase zijn kunnen voorfinancieren, dus wij gaan niet participeren maar voorfinancieren, om ze sneller naar de markt te kunnen brengen.

De **voorzitter**: De heer Deryckere.

De heer **Deryckere** (CDA): Dank u, gedeputeerde. U heeft het over het verbreden van de markt voor Brabants toerisme, onder andere richting Aziatische markt. Ik heb daar nog wel een vraag over. Als je kijkt naar Aziaten die naar Nederland komen, die gaan veel naar de Randstad en Amsterdam en wij zien ze heel erg weinig nog in Brabant. Een van de dingen die ik vanuit de vrijetijdsector hoor, is dat dat komt door een gebrek aan touroperators in Brabant. Is het een idee om ook richting die kant op te denken als wij kijken naar een bredere vrijetijdseconomie in Brabant, om touroperators naar Brabant te halen zodat je de Efteling kan doen na een dagje Amsterdam?

De **voorzitter**: Uw vraag is duidelijk. De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Pauli** (GS;VVD): Zeer zeker, mijnheer Deryckere. Dat doen wij al. Wij nodigen regelmatig grote touroperators uit die op doorvoer zijn door Brabant. Die komen met name uit Engeland, organiseren reizen en die proberen wij dagen aan te bieden in Brabant. Dat is 1. Punt 2, ik heb u verteld over het landelijke initiatief dat met name gericht is op Aziaten. Daarvoor moeten wij nog wel wat doen dus een van de ideeën, u heeft dat in die eerdere voorstellen gevonden, is dat wij tot een Brabantse ov-kaart willen komen voor toeristen. Nederland is nog een van de weinige landen in de wereld die dat niet heeft. Dat doen wij, dat is 2. En wij zetten natuurlijk agressief in op de echte iconen die wij hebben, zoals Vincent van Gogh en Jeroen Bosch om in het buitenland met touroperators in contact te komen om hen te verleiden reizen te gaan organiseren naar Brabant. Voorzitter, zoals ik al zei, het Leisure Ontwikkelfonds komt nog in de volle breedte bij u terug met alle mogelijkheden om wensen en bedenkingen kenbaar te maken. U bent misschien op het verkeerde been gezet door de bijlagen van de Rebelgroep, maar de gedachte is onder meer, wij hebben uitstekende ervaring opgedaan met onze Europese investeringsgelden, de OP-

Zuidgelden om een soortgelijke methodiek toe te gaan passen. Een stuurgroep onder leiding van de provincie die de kaders vaststelt waarbinnen gehandeld moet worden. Vervolgens een onafhankelijke investeringscommissie die de intakegesprekken doet voor de projecten die binnengebracht worden en die vervolgens via de fondsbeheerders uiteindelijk worden toegekend. Maar nogmaals, u krijgt dat nog volledig terug. Over de werkgelegenheidseffecten informeren. Ik heb u reeds de vorige keer toegezegd dat wij dat economiebreed in Brabant gaan organiseren en daar gaat het zeker deel van uitmaken. Zou een Leisurefonds mogelijk zijn zonder leningen? Ja, maar dit is de eerste keer en u zult toch moeten bekennen dat dit een hele mooie is waarbij bedrijfsleven en overheid samenkomen tot een ecosysteem om gezamenlijk te gaan investeren in innovatie. Waarom moet het altijd de overheid zijn die die fondsen voor 100% vervult? Bij ons innovatiefonds doen wij niet anders, zoeken wij ook andere partijen om met ons mee te doen. Het mooie ervan is dat ons geld, en dat verwachten wij ook in dit geval, een multiple van 6 oplevert, dus waardoor wij een veel grotere pot krijgen om uiteindelijk te investeren in de Brabantse economie. Moeten de plannen voldoen aan de regels? Ja, ze moeten voldoen aan alle regels. Er zijn hier geen uitzonderingen mogelijk. Ook voor Libema en ook voor de Efteling, maar ook straks voor degenen die gelden krijgen uit het Leisure Ontwikkelingsfonds zal gelden dat zij moeten voldoen aan regels op het gebied van bestemmingsplannen, natuur en milieu. Zij moeten voldoen aan de regels van Europa voor staatssteun. Zonder dat is het niet mogelijk. Kortom, voorzitter, het college is de mening toegedaan dat hiermee niet alleen een belangrijk punt uit het coalitieakkoord gerealiseerd wordt maar dat wij hier een prachtig ecosysteem opzetten voor het creëren van werkgelegenheid, vrijetijdseconomie stimuleren, werken aan innovatie, op een vernieuwende manier, niet de triple helix, de kennisinstellingen zijn er nog niet bij betrokken, maar samen met het bedrijfsleven vooral aansturen op vernieuwing. Dat zal – nogmaals – openstaan Brabantbreed en ik hoop dat heel veel regio's aansluiten voor grote bedrijven, kleine bedrijven, dat is de krachtige gezamenlijkheid die in de Brabantse economie zit. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank gedeputeerde Pauli. Gedeputeerde Van Merrienboer dan nu.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Voorzitter, dank u wel. Ik hoor uit diverse hoeken enige steun voor het principe van schatkistbankieren en daar verbaas ik mij over. Schatkistbankieren leidt tot een belabberd financieel rendement, nul maatschappelijk rendement en geen hefboom voor de versterking van het ecosysteem, waar de heer Pauli naar verwees. Er is eigenlijk maar een positief ding aan schatkistbankieren en dat is dat het ons heeft opgejaagd en uitgedaagd om tot dit soort ideeën te komen, want wij gaan hier een drieklapper maken met de inzet van ons eigen vermogen. Mijnheer Vreugdenhil, wij kunnen natuurlijk met elkaar filosoferen over de tijd dat er geen schatkistbankieren was, maar dat is er wel. Dat heeft u er als Staten toe gebracht om GS de opdracht te geven om te kijken of de inzet van het vermogen, zoals wij dat in Brabant hebben, naast een financieel rendement ook een maatschappelijk rendement kan hebben. Ons vermogen stond vroeger ook nog in verdere buitenland dan nu het geval is. Maar nu zijn wij dus, en dat vind ik echt winst van de afgelopen tijd, aan het kijken of wij ook ons vermogen een groter maatschappelijk rendement mee kunnen geven en dat vind ik echt winst ten opzichte van de discussie tien, vijftien jaar geleden toen het alleen maar ging over beleggingsrendement. Nu praat je dus over een drietrapsraket en daar past volgens mij echt een gevoel van trots bij dat wij dat voor elkaar boksen. Dat doen wij nogmaals echt vanuit het balans zoeken van het verstrekken van durfkapitaal, het inzetten op innovatie, het genereren van vernieuwing vanuit het investeringsvolume wat onder andere in het economische programma zit en vanuit de financiële degelijkheid waartoe mijn portefeuille is ingesteld, kijken wij echt naar ook het vermijden van risico's die niet passen bij een verantwoord beheer van het immunisatievermogen.

De **voorzitter**: Interruptie van de heer Steenbakkers.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Voorzitter, dank. Ik hoor de gedeputeerde even over schatkistbankieren en dat dat belabberd is. Dat is de CDA-fractie met u eens. Ik ben even benieuwd of de gedeputeerde het verschil ziet tussen een lening uitboeken aan de BNG of in combinatie met Defensie voor zo'n JSF-project, of aan meer risicovolle leningen en hoe dat dan in relatie tot het rendement met schatkistbankieren staat, hoe hij dat ziet.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Vanzelfsprekend, mijnheer Steenbakkers, gaat het uiteindelijk ook hier om een verantwoorde weging van welke risico's wij wensen te accepteren. Wij praten over inzet van immunisatievermogen en daar hebben wij met elkaar de collectieve afspraak dat wij daarin geen onnodige risico's accepteren. Sterker nog, in principe risico's mijden, in ieder geval het risico op het beschikbaar houden van dit vermogen. Risico's en daar praat je, als je kijkt naar de inzet van het Leisure Ontwikkelingsfonds over onder verantwoordelijkheid van de heer Pauli, dan echt over risicovolle bijdragen, durfkapitaal voor de inzet van innovatie. Dat is het fonds. Ik heb het nu over de leningen en die leningen dienen, en dat ben ik volledig met u eens, aan hele hoge eisen als het gaat om risicobeheer te voldoen. Vandaar dat ze ook niet zo maar openstaan voor eenieder. Nogmaals, het immunisatievermogen is geen durfkapitaal.

De **voorzitter**: De heer Uijlenhoet stond iets eerder aan de tafel maar ... Ja, de heer Deryckere.

De heer **Deryckere** (CDA): Kunt u mij dan concreet vertellen hoe u kijkt naar het risico dat verbonden zit aan de lening aan de Beekse Bergen en hoe u kijkt naar de looptijd van die twintig jaar? Hoe risicovol is dat? En een tweede vraag: welke zekerheden zitten erachter om ervoor te zorgen dat het geld terugkomt?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Voorzitter, die vraag heeft u in eerste termijn gesteld, die ga ik natuurlijk beantwoorden.

De **voorzitter**: De heer Uijlenhoet.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Voorzitter, de gedeputeerde heeft het in dit huis heel vaak over eerst beleid en dan geld. Als ik nu toch kijk naar dit hele verhaal dan gaat het geld nu vooruit aan de visie en aan het beleid. U zegt wel dat het gaat om innovatie van de sector, en daar zijn natuurlijk andere fondsen en andere hulpmiddelen ook voor nodig, maar wat is nou het echte innovatiebeleid, wat is de visie van GS op het innoveren van deze sector? Kunt u aan de hand van een handvol bedrijven dat beeld wel goed maken?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Voorzitter. Volgens mij is de heer Pauli daar uitvoerig op ingegaan. Dit past in de kaderstelling die u rond leisure met elkaar heeft neergezet. Het feit dat – en daar ben ik van overtuigd – dat deze constructie een impuls gaat zijn voor innovatie, die heeft echt te maken ook met het existentiële belang dat ook de Efteling ziet in een bijdrage aan dit structuurversterkende fonds. Want dat is natuurlijk eigenlijk mooi. De Efteling hoeft niet bij ons te lenen. De Efteling maakt hier de

strategische keuze om een bijdrage te leveren aan een structuurversterkend fonds omdat zij zien dat voor meerdaagse verblijfsrecreatie het aanbod in Brabant diverser moet zijn, van hogere kwaliteit, afwisselend, en dat is precies waarvoor het LOF is ingericht. Dan denk ik: ja, dat is in de kaderstelling rond leisure en de heer Koevoets citeerde al een aantal passages uit het verleden, precies waarom – en dat vind ik echt winst – dat een grote partij als de Efteling – en dat zie je in andere sectoren natuurlijk ook – de strategische keuze maakt om met ons dit fonds op te zetten om in structuurversterking en innovatie te investeren.

De **voorzitter**: De heer Uijlenhoet.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Voorzitter, als je kijkt naar de Efteling, die dragen jaarlijks iets van 285.000 euro bij aan het fonds. Dat is op zich niet weinig, maar voor de Efteling is dat natuurlijk een peulenschil, zeg maar. Was het niet veel slimmer geweest – ook vanuit GS – om met de Efteling aan tafel te gaan en plannen te maken over hoe de Efteling met kleinere bedrijven, leisurebedrijven, afspraken maakt over hoe de Efteling die bedrijven onder de arm kan nemen in plaats van nu anoniem een bedrag te storten en maar te zien waar de innovatie blijft?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Dat vind ik een beetje lastig omdat het in de diepte van de economische portefeuille gaat. Kijk, de Efteling is natuurlijk aan de slag met zijn omgeving, met zijn toeleveranciers, met alle bedrijfjes die daar omheen hangen, daar hoef ik als overheid echt niet te gaan dicteren hoe dat door de Efteling en de keten georganiseerd moet worden. Wat hier de extra is bovenop het eigen strategische beleid van de onderneming, is dat men ziet dat de sector belang heeft bij innovatie, bij diversiteit en men dus echt bereid is om naast dat wat men zelf doet, een bijdrage te doen in dit fonds, de aanwending van dit fonds ook niet alleen maar zelf te beslissen, maar echt op basis van een dialoog met andere betrokkenen, met Visit, met Midpoint, met ons. Dan denk ik, mijnheer Uijlenhoet, dat is innovatiebeleid ten voeten uit. Dat is wat wij in Brabant hebben geleerd de afgelopen jaren en hoe je dat doet en ik ben ontzettend blij dat dat nu ook voor de vrijetijdsector het geval zal zijn.

De **voorzitter**: Interruptie mevrouw Kardol.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voorzitter, ik hoor de gedeputeerde zeggen dat de Efteling niet bij de provincie hoeft te lenen. U concurreert dus als het ware met andere kapitaalverstrekkers. Wat vindt u daarvan?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Pardon, voorzitter, wij concurreren niet met andere kapitaalverstrekkers, omdat wij die kapitaalverstrekking voor de Efteling in gezamenlijkheid met andere kapitaalverstrekkers doen. Dus er komt een lening waarin ook bancaire partijen participeren en dat maakt juist dat er geen sprake is van concurrentie. Nee, er is sprake van een samenwerking rond de lening. Nogmaals, wij spelen geen bankier, want wij zijn – en dat is de randvoorwaarde – op zoek naar het additionele maatschappelijke rendement. Natuurlijk is er een basaal belang dat de Efteling die investering doet op het terrein van werkgelegenheid, op het terrein van hoogwaardige voorzieningen, maar het extra belang zit voor de Efteling in ieder geval in de structuurversterking die via het fonds zijn beslag gaat krijgen. Als wij kijken naar de Beekse Bergen, dan zie je ook de inzet bijvoorbeeld op nul op de meter. Nou, daar kunt u over van mening verschillen, maar het is in ieder geval een prioriteit die wij voeren. Dan

gaat het daar ook een impuls voor opleveren en dan denk ik: nou ja, het maatschappelijk rendement aanvullend op een basaal bancaire rendement, dat is het enige motief wat de doorslag geeft voor ons om hier als bankier op te treden.

De **voorzitter**: Mevrouw Kardol.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voorzitter, ik zit even met verbazing te luisteren naar wat voor onzin de gedeputeerde uit zit te kramen. De enige reden dat u dit doet is om winst te maken en doordat u met spoed vandaag wilt besluiten over deze lening wilt u voorkomen dat de Efteling ergens anders een lening betreft. U concurreert gewoon wel degelijk met andere kapitaalverstrekkers, maar u geeft de Efteling maar ook de Beekse Bergen een oneerlijke positie ten opzichte van de kleine MKB'ers, maar ook een Center Parcs en Landal GreenParks. Wat vindt u ervan dat u met de positie voor de Beekse Bergen en de Efteling concurreert ten opzichte van de andere verblijfsaccommodaties?

De **voorzitter**: Uw vraag is duidelijk. De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Mevrouw Kardol, u heeft het over onzin en wat u neerzet is grote onzin. Ik probeer hier te motiveren dat wij vanuit ons vermogen hier drie doelen hebben. Dat zijn binnen de kaders zoals u die u heeft gesteld, doelen in financiële zin, doelen als het gaat om maatschappelijk rendement door u vastgesteld en, en dat is hier het interessante, wij weten ook een hefboom te vormen naar een groter rendement op de middelen die vanuit het economische programma worden ingezet. Dat is dus geen onzin omdat ik op zoek ben naar snel geld wegzetten, nee dat is bewust inzetten op deze constructie om dat totale rendement te realiseren in die package deal.

De **voorzitter**: Interruptie mevrouw Brunklaus.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voorzitter, ik heb er echt bezwaar tegen als een gedeputeerde zegt in het debat tegen een Statenlid: "Wat u zegt, vind ik grote onzin". Ik zou hopen dat we op een ander niveau met elkaar de discussie ...

De **voorzitter**: U bent mij net voor met deze interruptie. Ik dacht dat u op de inhoud van het debat zou ingaan. Ik wil u allen oproepen om – kijk, als wij dit soort woorden naar elkaar toe gaan gebruiken dan gaat het al gauw actie en reactie, dus laten wij elkaar op de argumentatie houden, zij kan volledig of onvolledig zijn. Dat soort woorden, lijken mij van pas, maar wees voorzichtig met grote woorden want die leiden zelden tot een goed en verder gevoerd debat. Ik stel voor dat als wij het hier met elkaar over eens zijn, wij het debat verder vervolgen. De heer Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Ik wil toch even zeggen dat hier sprake is van selectieve verontwaardiging, want ik snap de gedeputeerde heel goed als een Statenlid hier tegen de gedeputeerde zegt dat hij onzin staat uit te kramen. Dan mag een gedeputeerde zeggen: nee, wat u zegt, is grote onzin. Dan had u op dat eerste moeten reageren, mevrouw Brunklaus.

De **voorzitter**: Mevrouw Brunklaus.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Mijn inziens werd het door de PVV anders gezegd, niet op de persoon en ik vond het hier echt te ver gaan. Ik stel voor dat wij het debat gewoon op een ander niveau voeren.

De **voorzitter**: Ik verwijs naar de notulen, maar ik doe als voorzitter een beroep op het feit en dat was precies waarom ik actie en reactie zei, groter, kleiner, laten wij het op de argumenten houden. Er mogen best kwalificaties worden gegeven, maar fatsoenlijk met elkaar debatteren kan alleen als wij elkaar ook in de taal blijven respecteren. De gedeputeerde gaat nu verder met zijn betoog.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Voorzitter, daar past dan van mij een excuus bij voor het jij-bakken, waarvoor excuus. Maar het gaat mij om de deugdelijkheid van de redenering en ik probeer een deugdelijke redenering neer te zetten die ook in het dossier is terug te vinden, die krijgt van uw kant een aantal kwalificaties en ik kan dan niet anders dan in die reactie aangeven dat er wel degelijk sprake is van een zinnige redenering in plaats van dat andere. Het punt van de Beekse Bergen, want dat is denk ik door de CDA-fractie terecht naar voren gebracht. Wij hebben te maken met twee verschillende leningen. Maatwerk, het is niet zo dat wij uit een vaatje tappen. Voor de Efteling is sprake van een deelname in een deal met andere financiële partijen, waarbij de Efteling inderdaad niet afhankelijk is van deze wijze van financiering. Bij de Beekse Bergen is dat voor een deel wel en daarmee is ook het risicoprofiel anders. Waarom heeft de Beekse Bergen ...? En nogmaals, de looptijd is nog niet definitief, dus ik wil voor de twintig jaar ook echt kijken of dat korter kan, maar wij vragen uw zienswijze op de mogelijkheid dat wij inderdaad voor twintig jaar lenen en die lening is op dit moment niet uitsluitend door bancaire partijen te verstrekken. Dus dat betekent dat er motieven zijn en die liggen in marktfalen. Ik refereer aan de heer Vreugdenhil waarom wij hier instappen. Waarom heeft de Beekse Bergen deze looptijd nodig? Als je kijkt naar hun plannen, dan zie je bijvoorbeeld een forse investering in de openbare ruimte, een forse duurzaamheidsambitie en die maken dat de terugverdientijd wat dat betreft over een wat langere periode moet worden gezien.

De **voorzitter**: Interruptie van de heer Deryckere.

De heer **Deryckere** (CDA): Ik snap dat de maandelijkse kosten van de Beekse Bergen gewoonweg te hoog worden als je de lening gaat verkorten, maar ik hoor u wel zeggen dat u wilt ijveren voor een verkorting. Hoe serieus moet ik dat dan nemen dat dat überhaupt mogelijk is en hoe kunnen wij u daarop controleren dat dat daadwerkelijk ook gaat gebeuren?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Wij zullen vanzelfsprekend de Staten informeren over de definitieve overeenkomst die wij met beide partijen sluiten. U bent hier voor wensen en bedenkingen. U vraagt van mij om te kijken of een bekorting van die looptijd kan bijdragen aan beperking van het risico. Nou, wij gaan daarover in gesprek. Ik geef alleen maar even aan: wat is nu de reden waarom daar twintig jaar staat? Dat heeft te maken met de kwaliteit van het plan die zit op het punt van openbare ruimte en duurzaamheid. Wij hebben echt geoordeeld dat hier sprake is van een lening aan een bedrijf waarbij het risico beperkt is. Dat heeft te maken met de kwaliteit van het plan, dat heeft te maken met de inbreng van eigen vermogen, dat heeft te maken met gewoon de kengetallen rond de soliditeit van een onderneming en dat heeft te maken met onderliggende zekerheden. Want, mijnheer Van der Wel, het risico dat deze grote spelers naar het buitenland vertrekken met ons vermogen acht ik toch vrij beperkt, want dat zijn nou eenmaal gewortelde en gelokaliseerde spelers. De Beekse Bergen en de Efteling, ze vierden volgens mij allemaal al hun jubilea.

De **voorzitter**: De heer Deryckere.

De heer **Deryckere** (CDA): Ik wil toch een opheldering hier van de gedeputeerde. Aan de ene kant zegt hij te snappen dat wij het risico wellicht te hoog vinden en aan de andere kant zegt hij: ja, maar de Beekse Bergen is een heel goed bedrijf en dat gaat vast terugbetalen. In hoeverre bent u nou bereid om in de komende weken in uw onderhandelingen met de Beekse Bergen ervoor te gaan dat de risico's worden beperkt ofwel dat u de looptijd verkort ofwel dat u die zekerheid ...?

De **voorzitter**: Die vraag is ten tweede male gesteld. De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Voorzitter, het oordeel van het college is dat het huidige risico acceptabel is vanuit het immunisatievermogen. Als u aangeeft, wij willen dat u zich inzet om zo mogelijk bijvoorbeeld via beperking van de looptijd, de risico's terug te brengen, dan ga ik daarover in gesprek, maar ik wil ook geen kwaliteit verliezen in het plan. Wat dat betreft, wij zullen u informeren over de uitkomst, dat kan twintig jaar zijn, dat kan korter zijn, maar wat belangrijk is, is dat de Beekse Bergen inderdaad echt vol overtuiging partner is in het Leisure Ontwikkelfonds. Dat de aftopping van de bijdrage van de Beekse Bergen op tien jaar, dat dat ons voorstel is, omdat ik vind dat je een partij niet langer kunt committeren dan de lengte van het fonds zoals wij dat voorzien, maar dat ik zeker weet dat de intentie bij de Beekse Bergen er is om, als dat fonds succesvol draait, daarin te blijven participeren, want wat dat betreft is de Beekse Bergen echt een overtuigend gangmaker van dat Leisure Ontwikkelfonds.

De **voorzitter**: De heer Uijlenhoet, interruptie.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Voorzitter, luisterend naar wat de gedeputeerde zegt, bekruipt mij toch een beetje het gevoel dat de steun, de lening aan de Beekse Bergen toch wel heel erg dicht bij staatssteun terechtkomt. Wat vindt u daarvan?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Mijnheer Uijlenhoet, er wordt gewoon op staatssteun getoetst. Onze lening dient de staatssteuntoets dus te doorstaan. Ons beeld is dat dat de staatssteuntoets doorstaat. Punt. U kunt nu wel nogmaals de suggestie wekken alsof hier sprake is van staatssteun, wij mogen geen staatssteun toepassen, dus daar wordt de overeenkomst gewoon op getoetst. Dat hebben wij gedaan, er is geen sprake van staatssteun.

De **voorzitter**: Mijnheer Uijlenhoet.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Daar is aan getoetst? Daar komt niet opnieuw uitsluitel over nadat de leningen zijn verstrekt?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Voorzitter, er is op dat punt inderdaad ook bevestiging nodig vanuit een melding bij de Europese Commissie. Wij zijn ervan overtuigd dat dat goed komt, dus dat deze randvoorwaarden inderdaad binnen de kaders van staatssteun passen.

De **voorzitter**: Mag ik verwijzen naar het feit dat er op een aantal van deze onderwerpen ook al uitvoering in de wisseling van de technische vragen is ingegaan? Het debat is niet bedoeld als herhaling,

ook gelet op de tijd. Ik wil de gedeputeerde nu verzoeken om tot een afronding van zijn bijdrage te komen.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Ja, een aantal elementen vanuit D66. Ik denk dat het goed is om die te onderstrepen want die hebben inderdaad te maken met hoe je dat goed vastlegt, dus zowel de dotatie aan het fonds maar ook – en dat is voor mij vanzelfsprekend – dat het niet zo kan zijn dat de inleggers uit het fonds vervolgens profiteren van de gelden die vanuit het fonds worden ingezet. Dat is, nogmaals, dat spreekt voor ons vanzelf maar dat maakt ook, en ik denk dat dat goed is als het gaat om of dit vehikel nu ook beschikbaar is voor andere partijen, dat partijen daarin een keuze zullen moeten maken. Er zijn condities en daarvan heeft het college ook gezegd: als die condities worden vervuld, dan zijn wij bereid ook het immunisatievermogen voor andere partijen in te zetten, maar daar hoort bijvoorbeeld bij een dotatie aan dat fonds, want dat is onderdeel van de deal. Dat betekent dat een partij ook een afweging kan maken: dat lijkt mij niet verstandig, maar ik heb wel een innovatievoorstel waarvoor ik bij het LOF ga aankloppen of ik daar steun van krijg. Dat vind ik de kracht van het voorstel zoals het er ligt. Er is dus een dubbel instrumentarium, maar dat vraagt van bedrijven zelf de strategische keuze op welke onderdelen zij willen inzetten, omdat inderdaad op beide onderdelen inzetten ook in mijn beeld geen pas geeft. Voorzitter, volgens mij heb ik daarmee de belangrijkste vragen beantwoord. Nogmaals, wij zijn bereid, en ik kijk naar de heer Deryckere, als het gaat over de definitieve overeenkomst, dat wij u daarover zullen informeren en in die zin nemen wij vanzelfsprekend de door u geuite wensen en bedenkingen mee in de uitwerking van de overeenkomst.

De **voorzitter**: Interruptie mevrouw Dingemans.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Voorzitter. Er is een vraag die nog openstaat. Dit voorstel bestaat uit twee delen, de lening en de oprichting van het fonds met een bijdrage van de provincie. Wat is nu precies de relatie tussen die twee? Is de provinciale bijdrage nou wel of niet een onderdeel van de deal rondom de leningen?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Wat mij betreft is er sprake van een package deal. Inderdaad. Dus dat betekent dat waar onze leningen hefboom zijn geweest voor de private partijen om mee te doen, mee te doen in een arrangement waarbij wij ook hebben aangegeven dat als die beweging uit de markt komt, als die beweging uit de regio's komt, want Midpoint draagt ook bij, dan zijn wij als provincie bereid om vanuit leisurebeleid daar de verdubbelaar in te zetten. Dus er is sprake van een package deal en die package deal maakt nou juist dat wij inderdaad een veel hoger rendement in zijn totaliteit pakken dan wanneer het alleen maar zou gaan om de leningen sec.

De **voorzitter**: Mevrouw Dingemans.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Even voor alle duidelijkheid, zonder leningen geen Leisurefonds?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Zonder leningen geen afdracht van private partijen, geen Leisurefonds.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde dan, geloof ik?

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Ja, volgens mij zijn alle vragen beantwoord, voorzitter.

Tweede termijn

De **voorzitter**: Ik dank u. Dan stel ik vast dat wij toe zijn aan de tweede termijn van de zijde van uw Staten. Ik inventariseer even of wij daar meteen mee aan kunnen vangen en dan vervolgens de behoefte. De heer Koevoets ziet daarvan af, zie ik. Mijnheer Deryckere, ook geen behoefte aan een tweede termijn? Mijnheer Deryckere, heeft u behoefte aan een tweede termijn? Ja? Gaat uw gang.

De heer **Deryckere** (CDA): Mijn excuses, ik was nog even bezig met het goed verwoorden van de vragen die ik had. Ik wil de gedeputeerde bedanken voor zijn duidelijke beantwoording. Ten eerste, wat ik hem nog duidelijk zou willen vragen ...

De **voorzitter**: Kunt u dan specifiek even aangeven welke gedeputeerde van de gedeputeerden die gesproken hebben?

De heer **Deryckere** (CDA): Inderdaad, ja, de heer Van Merrienboer. Allebei hebben trouwens duidelijk geantwoord, maar de heer Van Merrienboer. U bood ons een opening door te stellen dat u met ons dat risico ook ziet van die twintig jaar en wellicht wilt ijveren voor een verkorting daarvan in de onderhandelingen de komende weken. Kunt u ons dat ook duidelijk nogmaals toezeggen dat u bereid bent daarnaar te kijken en met de Beekse Bergen te overleggen of dat mogelijk is? Voor ons is dan echt de angel uit dat risico en kunnen wij volledig instemmen met uw voorstel en hebben wij hopelijk een gedeelde visie op zowel het risico als op de lening die wordt geuit. De tweede vraag gaat nogmaals over de verbreding van de leningen. Voor wie zijn ze nou eigenlijk open? Ik noemde al een aantal andere bedrijven in mijn eerste termijn die mogelijk kanshebber zijn. Ook ik ben blij met die tweedeling tussen lening en fonds, wat het voor verschillende typen bedrijven mogelijk maakt om zich te ontwikkelen, maar ik ben wel bang dat wij het middensegment vergeten. Wij zitten hier met twee topbedrijven die fantastisch goede leningen krijgen om zich te kunnen ontwikkelen en aan de andere kant hebben wij dat fonds voor de echt nieuwe initiatieven, ik geloof dat tot 500.000 euro mogelijk is om te financieren, maar daartussen zit nog het middensegment, middenbedrijven die meer nodig hebben dan die 500.000 euro en voor wie zo'n lening wellicht een uitkomst kan bieden. Die lening is dan waarschijnlijk minder dan de 15 miljoen euro voor de Efteling maar meer dan die 500.000 euro. Dus ik zou u willen vragen of het echt zo is dat meer bedrijven kans maken op die lening. Ik zou u willen vragen: kunt u dan alstublieft de eisen en voorwaarden die aan zo'n lening verbonden zijn duidelijk en helder communiceren en op de website zetten, zodat bedrijven ook goed die afweging kunnen maken tussen lening of fonds en dat zij van tevoren weten wat de voorwaarden zijn waar zij ongeveer aan moeten voldoen om die lening te krijgen? Natuurlijk snap ik dat per casus die voorwaarden kunnen verschillen, maar ik neem toch aan dat er ergens een onderplafond is, een onderkant, waaraan die bedrijven moeten voldoen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Uw vraag is duidelijk. Mevrouw Kardol, behoefte aan een tweede termijn? Gaat uw gang.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voorzitter, in mijn eerste termijn heb ik aan de gedeputeerde gevraagd of het college kan garanderen dat in deze verblijfsaccommodaties geen vluchtelingen worden gehuisvest. Daar heeft hij geen antwoord op gegeven en derhalve dien ik een motie in om dat zeker te stellen.

Motie 2 Geen asielzoekers in verblijfsaccommodaties

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 22 januari 2016, behandelend Statenvoorstel 54/15: Verstrekken van leningen aan Leisure bedrijven en bijdragen aan Leisure Ontwikkelfonds,

constaterende dat:

- Nederland en ook Noord-Brabant overspoeld worden met asielzoekers en asielzoekerscentra;
- Noord-Brabantse burgers ongevraagd opgezadeld worden met de vestiging van nieuwe en de uitbreiding van bestaande asielzoekerscentra;
- het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vorig jaar aan de provincies het verzoek heeft gedaan om te zorgen voor grootschalige noodopvang.

overwegende dat:

- een provinciale bijdrage voor het Leisure Ontwikkelfonds bedoeld is voor recreatie en niet om accommodaties voor asielzoekers te realiseren;
- het huisvesten van asielzoekers geen enkel maatschappelijk rendement kent, maar juist zorgt voor een onaanvaardbare druk op de leefbaarheid van de Brabantse gemeenten en ook de recreatieve en toeristische aantrekkingskracht van deze gemeenten aantast;

dragen GS op:

er zorg voor te dragen dat er in de toekomst geen asielzoekers of statushouders gehuisvest zullen worden in de nieuwe verblijfsaccommodaties die met provinciaal geld gerealiseerd zullen worden.

en gaan over tot de orde van de dag."

PVV Noord-Brabant

De **voorzitter**: Dat was het? Ik zal de motie in ontvangst nemen en conform de procedure in procedure brengen. Mevrouw Dingemans, heeft u behoefte aan een tweede termijn? Fractie van D66. Gaat uw gang.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Dank allereerst aan de gedeputeerde Van Merrienboer voor de beantwoording van onze vragen en voor de toezegging om onze adviezen op te nemen in de leningenovereenkomst. D66 is blij met de bevestiging dat het college zich niet alleen gaat richten op financieel rendement maar vooral ook op maatschappelijk rendement en wij zijn blij dat het college zich zo goed bewust is van de financieringsrisico's en bereid is om te kijken naar de mogelijkheden om deze zoveel mogelijk te beperken. Ik wil nog even benadrukken wat ik bedoelde met mijn opmerking over het beleidsvoorstel, want dat zou wat D66 betreft niet moeten gaan over de vraag of de provincie gaat investeren in de vrijetijdseconomie, maar hoe en onder welke voorwaarden. Want dat de provincie investeert in de vrijetijdseconomie staat wat D66 betreft buiten kijf. Het is immers een belangrijke economische sector. Wij vinden het verstandig dat het college eerst investeert in het vergroten van de capaciteit, meer bedden, meer bezoekers, dus langere verblijven, meer bestedingen, meer werkgelegenheid en uiteindelijk meer economische groei. Wij hebben dan ook alle vertrouwen in het voorstel in twee fases, eerst de leningen, dan het fonds. Wij zijn nieuwsgierig naar de uitwerking van het plan.

De **voorzitter**: Dank mevrouw Dingemans. Mijnheer De Kort, PvdA, behoefte aan een tweede termijn? Ziet daarvan af. De heer Uijlenhoet, aan hem het woord. Velen hoopten op een interruptie, maar het komt er niet van. Mijnheer Uijlenhoet.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Voorzitter, ook van onze kant dank voor de beantwoording tot zover. Ja, gegeven de beantwoording hebben wij toch het gevoel dat het beleid een beetje in tweede instantie komt, dat doet ons toch niet zoveel deugd, dat vinden wij jammer. Eerst de lening, dan het fonds. In andere woorden is dat eigenlijk hetzelfde, dus ik vraag richting D66: is er voor jullie nou voldoende beleid eigenlijk op dit punt, helderheid, zodat jullie eigenlijk inderdaad met dit voorstel kunnen instemmen? Want ik had het gevoel in de eerste termijn dat u er op een andere manier in zat.

De **voorzitter**: Mevrouw Dingemans.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Dank u wel dat ik nog een keer het podium krijg om te vertellen hoe wij erover denken. Nogmaals, wat ons betreft is niet de vraag of maar hoe en een beleidsvoorstel zou mij wat meer comfort geven op welke voorwaarden, en wat de heer Deryckere ook noemt, hoe zal dat fonds precies gaan functioneren, wat zijn de voorwaarden om eraan te kunnen voldoen. Maar niet de vraag of wij überhaupt moeten gaan investeren via het fonds, want dat staat wat ons betreft buiten de discussie.

De **voorzitter**: Even om alle misverstanden te voorkomen, de bij interrupties plotseling in beeld komende tijdtelling is een spontane innovatie, zou ik het willen noemen. Het geeft geen enkel recht om de tijd te spreken die daar wordt afgebeeld. De heer Uijlenhoet.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Voorzitter, dank u wel. GroenLinks had nog één vraag die wat ons betreft openstaat, namelijk het versoepelen van de voorwaarden voor leningen om inderdaad meer partijen de gelegenheid te geven om van die leningsfaciliteit gebruik te maken, eigenlijk ook in het verlengde van wat het CDA voorstelt. Daar zouden wij graag wat meer van willen weten nog. Hetzelfde geldt eigenlijk voor de rendementseisen verbonden aan het fonds. Kan daar wat soepeler mee worden omgegaan? Op die vraag is ook nog geen antwoord gegeven.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Uijlenhoet. Ik kijk even naar mevrouw Surminski. Geen behoefte aan een tweede termijn. De heer Vreugdenhil. Geen behoefte aan een tweede termijn. Anderen van de nog niet woordvoerende fracties zie ik ook niet, dan wil ik eigenlijk de gedeputeerden vragen of zij kort en krachtig in hun tweede termijn kunnen afsluiten en een oordeel kunnen geven over de ingediende motie die onder stuk nummer 2 intussen onder u verspreid is. Eerst gedeputeerde Pauli, dan gedeputeerde Van Merrienboer, stel ik voor. Ja?

Gedeputeerde **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter, van mijn kant nog maar één bijdrage, de rest zal collega Van Merrienboer voor zijn rekening nemen. Het versoepelen van de rendementsvoorwaarden van het op te richten LOF, volgens mij heb ik daarop al in eerste termijn geantwoord. Het geld is bedoeld voor kleine bedrijven, MKB-bedrijven, Brabantbreed, die niet meer in de kwetsbare beginfase van innovatie zitten maar al een concrete uitwerking hebben van een idee. Voor dat idee gerealiseerd is, dat zijn vaak attracties en andere dingen, moet dat voorgefinancierd worden voordat de eerste inkomsten binnenkomen en in die fase van innovatie willen wij wat doen. Dus wij gaan absoluut die rendementseis niet versoepelen, wij willen juist heel concreet snel slagen maken met dingen die ook in de praktijk tot een enorme verbetering leiden van de vrijetijdseconomie, in het aanbod. Ik heb u gezegd dat voor de overige zaken wij heel veel smaken in huis hebben op het gebied van de vrijetijdseconomie vanaf het innovatiefonds, startersleningen, u krijgt BEAGLE en dat soort zaken meer, waar de vrijetijdseconomie en alle kleine MKB-ondernemers in volle mate gebruik van kunnen maken.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn deel van het antwoord. Gedeputeerde Van Merrienboer dan nu.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Voorzitter, dank u wel en dank voor de reacties in tweede termijn. Dat biedt meteen de mogelijkheid voor mij om nog net een puntje op de i te zetten dat de lening aan de Beekse Bergen door de Europese Commissie akkoord is bevonden, mijnheer Uijlenhoet, dus daar hoort staatssteunproof bij in plaats van de twijfel die ik nog liet gelden. Als het gaat over de inzet in de richting van de Beekse Bergen. Nogmaals een bevestiging, wij gaan van intentie nu naar overeenkomst en ik heb goed beluisterd waar de twijfel bij CDA-fractie nog zit rond de looptijd. Anderzijds zet u mij op het koord omdat u ook van mij wilt dat ik eigenlijk wat soepeler met het vermogen omga, nee ... Bedankt voor de non-verbale reactie, ik zal opnieuw beginnen. Als het gaat om andere partijen dan spreken wij op dit moment inderdaad niet van een regeling waarbij de criteria helder zijn, want wij zijn van geval tot geval aan het kijken van wat past. Er is hier echt de volle bereidheid om daarover met partijen die daarover met ons in gesprek willen gaan, ook daadwerkelijk het gesprek te voeren. Maar vooralsnog betekent dat inderdaad een van-geval-tot-geval-weging, want er is geen sprake van een subsidieregeling, waarbij u rechten kunt trekken uit het immunisatievermogen. Dan gaan wij volgens mij wel erg voortvarend van start. Wij gaan met partijen aan tafel. De criteria zoals die in het dossier staan, zijn universeel ook van toepassing op nieuwe gevallen en dan zullen wij elke keer van geval tot geval besluiten of het verantwoord is.

De **voorzitter**: Mijnheer Deryckere.

De heer **Deryckere** (CDA): Begrijp ik dat u het risico per geval wilt beoordelen? Kunt u er in ieder geval zorg voor dragen dat binnen Brabant en binnen de vrijetijdseconomie de mogelijkheden tussen de keuze het fonds of de lening erg duidelijk zijn en dat iedereen weet dat er mogelijkheden zijn voor wie verblijfsaccommodaties wil bijbouwen en dat het dan mogelijk is om met de provincie te onderhandelen over een mogelijke lening?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Gedeputeerde **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Dat vind ik een goed punt, omdat je inderdaad ziet, de complexiteit, want het is aan de ene kant een prachtige constructie, maar zij is zo complex omdat er sprake is van de mogelijkheid van inzet van leningen aan de ene kant en aan de andere kant kijken of je in aanmerking komt voor het fonds. Die beide onderdelen zullen wij expliciteren in de richting van het veld, zodat men weet waar men aan toe is. Dan heb ik inderdaad nog een motie. Die kan ik u alleen maar ontraden omdat GS niet in staat zijn om die garanties te bieden.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording en stel voor dat wij de beraadslagingen sluiten. Zoals afgesproken zullen wij straks over dit onderwerp de stemmingen gaan doen, over de motie en het voorstel. Ik sluit op dit onderwerp dus nu de beraadslagingen.

87/15 Afgeven verklaring van geen bedenkingen op de WABO-aanvraag onderdeel Strijdig gebruik in het kader van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) N279 Noord

De **voorzitter**: Dan meld ik u dat intussen blijkt dat op het volgende onderwerp, het afgeven van een verklaring van geen bezwaar WABO-aanvraag PIP N279, geen spreekijd meer wordt ingezet, dus dit

voorstel zal straks bij de stemmingen aan de orde komen. Dan zijn wij in de agenda nu bij een onderwerp waarvoor wij gedeputeerde Spierings verwachten en ik heb gevraagd of zij naar de zaal kan komen. Ik toets even of dat het geval is. Wordt gehaald.

85/15 Zuidelijke Rekenkamer; benoeming bestuurslid

De **voorzitter**: Dan stel ik misschien intussen met uw welnemen vast dat op het voorstel dat volgt, 85/15 benoeming van een bestuurslid Zuidelijke Rekenkamer, geen spreektijd is aangevraagd, dus dat komt straks bij de stemmingen aan de orde.

73/15 Onteigening ten behoeve van de realisatie van het bestemmingsplan Noord Om te Gemert

De **voorzitter**: Dat wij het nog wel even gaan hebben over Gemert, dat kan in een minuut. Dat zou als de gedeputeerde echt is ... Dan ga ik dat nu gewoon even naar voren halen met uw welnemen, dan kunnen wij door. Er is een minuut spreektijd gevraagd, dat lijkt mij hanteerbaar. Dat is meer in het bijzonder de heer Heijman. Zou u in staat zijn om uw bijdrage op onderwerp 73/15 nu te leveren?

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Ik was van plan om eigenlijk te zeggen bij de behandeling dat ik geen spreektijd meer hoef.

De **voorzitter**: Nou, dat is dan heel duidelijk. Dan roep ik u op gezien de orde dat het handig is als u dat voortaan aan het begin van de vergadering zo mogelijk kunt doen. Dan resten ons straks eigenlijk alleen nog maar de beraadslagingen over de luchthavenregeling. De andere onderwerpen zijn dus straks alleen maar bij de stemming aan de orde.

81/15 Eerste wijzigingsverordening Verordening systematische toezichtinformatie

De **voorzitter**: Dan geef ik nu de gelegenheid aan de heer Deryckere om zijn bijdrage te leveren op het onderwerp van de wijzigingsverordening.

De heer **Deryckere** (CDA): Ook ik zie af van spreektijd.

De **voorzitter**: U ziet af van spreektijd. Dan ben ik bij mevrouw Brunklaus van de fractie van GroenLinks. Mevrouw Brunklaus.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ik had drie minuten staan voor dit onderwerp en dan neem ik toch maar even de gelegenheid te baat. Natuurlijk zijn wij het eens met het voorstel. Ik wil u ook hartelijk bedanken voor de duidelijke informatiebijeenkomst die wij vorige week over dit onderwerp hebben gehad, over het nieuwe beleid van intergemeentelijk toezicht of bestuurlijk toezicht. Ik moet naar u kijken, mevrouw de gedeputeerde. Dat was echt een eyeopener, ook al zit ik al wat langer in de Staten. Ik dacht: dit zijn nou echt de taken, de saaie taken van de provincie. Want je moet natuurlijk goed toezicht houden op een aantal dingen en daar is de provincie ook voor en het is allemaal niet zo spannend. Ik heb daar de vraag gesteld wat er gebeurt als een gemeente zich niet houdt aan bijvoorbeeld het archiefsysteem zoals is afgesproken. Toen werd er gezegd: daar is de provincie dan verantwoordelijk voor. Wij kunnen geen boetes opleggen, maar de provincie moet dan als het ware de taak overnemen. Ik heb toen ook gevraagd: dat geldt dus ook voor een ander vakgebied en dat is het toezicht houden op de

statushouders, op de taakstelling van statushouders. Ik weet dat het de afgelopen jaren zeker de aandacht heeft gehad van de provincie en dat nu ook steeds heeft. Ik vind dat als wij nu opleggen aan de gemeenten dat zij beter moeten voldoen aan de termijnen, de provincie zich dan eigenlijk ook aan de afspraken moet houden. Dat was gewoon een oproep aan GS. Laten wij niet met twee maten meten, maar laten wij zorgen dat de provincie ook het werk waar zij verantwoordelijk voor is, goed uitvoert. Dank u.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Brunklaus voor haar bijdrage. Ik geef dan graag de gelegenheid aan de gedeputeerde om daarop te reageren. Mevrouw Spierings heeft het woord.

Gedeputeerde **Spierings** (GS;D66): Voorzitter. Mag ik mevrouw Brunklaus danken voor in ieder geval het feit dat zij het woord heeft gevoerd? Dan ben ik in ieder geval niet voor niets uit een bijeenkomst met een heel stel wethouders even weggelopen. Dank ook voor de complimenten voor de informatiebijeenkomst. Ik denk dat ik die dank vooral mag overbrengen aan de vele ambtenaren die dat samen hebben voorbereid, ook om u daar een interessant programma te geven bij toch een wat taai veld, zoals u dat noemde. Als provincie proberen wij natuurlijk – en dan spreek ik werkelijk namens het voltallige college en het hele ambtelijk apparaat – ons zo goed mogelijk aan alle termijnen te houden. Ik weet ook niet precies waar u met uw oproep op duidt om dat op die manier te doen, dus ik kan daar niet specifieker op ingaan dan dat wij dat op allerlei manieren proberen. Daarbij zeg ik niet dat wij foutloos zijn, maar toch in ieder geval dat er alle intentie is om dat continu goed te doen.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde, merci. Een interruptie in wording, mevrouw Brunklaus.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voorzitter, wat ik bedoel, ik wil het nog even toelichten, is dat wij als provincie natuurlijk aan de gemeenten bepaalde termijnen opleggen en de verandering die wij nu gaan doorvoeren door dat artikel te wijzigen is om dat nog duidelijker te maken, om de gemeenten daar beter aan te kunnen houden. Ik deed eigenlijk een oproep, wij hebben natuurlijk als provincie ook een taak om ons aan termijnen te houden, afgesproken termijnen. Dat moeten wij dan ook doen. Eigenlijk is het het Rijk die het van ons moet overnemen als het ware als wij het niet goed doen, lijkt mij. Mijn vraag was, of het was eigenlijk meer een oproep: als wij zeggen dat wij gaan handhaven, laten wij dat dan ook op een serieuze manier gaan doen. Wij nemen het nu op als een extra bepaling, laten wij er ook werk van maken.

De **voorzitter**: Mevrouw Spierings.

Gedeputeerde **Spierings** (GS;D66): Voorzitter, dat doen wij zeker.

De **voorzitter**: Ik dank voor de beantwoording. Ik kijk even voor de zekerheid rond of een van de andere leden op dit dossier nog het woord wil voeren. Dat is niet het geval, dan sluit ik ook op dit onderwerp de beraadslagingen. Dan stel ik vast dat wij op alle bespreekpunten de beraadslagingen hebben gedaan behalve op het laatste punt van de reeks. Voordat wij naar de stemmingen over alle bespreekstukken overgaan is dat nu aan de orde. Dat lijkt mij eigenlijk voor mij even het moment om voor de zekerheid nu de voorzittershamer aan mijn gewaardeerde vicevoorzitter te overhandigen, zodat ik niet halverwege het behandelen van dit onderwerp weg zou moeten. Ik schors de vergadering voor een halve minuut om de overdracht te doen.

(De commissaris van de Koning verlaat de vergadering om 15.50 uur. Hij wordt vervangen door de vicevoorzitter, de heer Van Gruijthuijsen.)

86/15 Verordening luchthavenregeling luchthaven Sasweg Sprang-Capelle en Verordening luchthavenregeling luchthaven Poolseweg Waspik

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Wij zijn aangekomen bij Statenvoorstel 86/15, Verordening luchthavenregeling luchthaven Sasweg Sprang-Capelle en Verordening luchthavenregeling luchthaven Poolseweg Waspik. Gezien de spreektekst is de heer Smeets van GroenLinks aan het woord.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Voorzitter, die is volgens mij net heel kort een sanitaire stop aan het maken dus die zal zo terugkomen.

De **voorzitter**: Aan de orde is Statenvoorstel 86/15 en aan het woord is de heer Smeets van de fractie van GroenLinks.

De heer **Smeets** (GroenLinks): Dank u, voorzitter. Ik had net een bilateraal overleg op het toilet en dat was even uitgelopen, excuses. Dank u wel. Voorzitter, aan de orde is een onderwerp waar ik mij de afgelopen week in heb mogen verdiepen, de luchthavenregeling Sasweg Sprang-Capelle en de luchthavenregeling Poolseweg Waspik, Noord-Brabant. Het gaat over een paramotor en dat paramotorvliegen staat onder heel veel namen bekend. Het snorvliegen, de paramoteur, powerend paraglider, motorschirm en ook gemotoriseerd schermvliegen. Wat is er aan de hand? Er ligt hier een aanvraag van een bedrijf Erik Chute Store, om op twee locaties gebruik te maken van deze zal ik maar zeggen, motorschirmen. Het gaat om een locatie in Sprang-Capelle en een locatie in Waspik. Wij hebben daar een aantal vragen over voor de gedeputeerde. Volgens het paramotorweb kan paramotorvliegen alleen voetstarters vrijgesteld worden van de verplichting in de luchthavenregeling te hebben. Is dit juist? Dus het gaat om de vrijstellingsmogelijkheden. Boven Natura 2000-gebieden mag niet worden gevlogen met gemotoriseerde schermvliegers. Hoe gaat de provincie dit monitoren? Bij de technische vragen van vorige week waren er voor GroenLinks nog onduidelijkheden over welke instantie verantwoordelijk is voor de veiligheid in de lucht. Kunt u dit toelichten en wat zijn de eventuele risico's? Is hier niet mogelijk sprake van een precedentwerking waardoor de provincie Noord-Brabant in toenemende mate geconfronteerd zal worden met meer aanvragen? Als je kijkt naar het paramotorweb en de info die ik heb gevonden op een aantal websites, dan zou er geen sprake zijn van hinderlijke geluidsoverlast. Toch is dat volgens sommige mensen wel aan de orde en de vraag is of eventueel in de verordening kan worden opgenomen dat er elektromotoren in plaats van benzinemotoren gebruikt kunnen worden, zodat de geluidsoverlast wat minder is. Voorzitter, ik ben aan het einde van mijn betoog. Ruim binnen de vier minuten hoop ik.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie op de valreep, de heer Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Ja, er stijgen wat vliegtuigjes op of van die schermen met een motortje erachter. Is het nou serieus dat GroenLinks ambtelijke inzet wil verrichten om te kijken of die parachutjes met een motorfietsje eronder niet boven Natura 2000-gebieden gaan vliegen? Moeten wij echt zo kleinzielig bezig zijn dat wij daar met elektromotortjes aan de gang willen? Vindt u dat nou echt de moeite waard om er hele discussies over te voeren? Dat is mijn vraag aan u.

De **voorzitter**: De heer Smeets is aan het woord.

De heer **Smeets** (GroenLinks): Er zijn verschillende opties wat betreft die motoren. De mogelijkheid is ook om een trike, dus dat is zeg maar over de grond te gaan opstarten met een motor erbij. Het gaat

inderdaad maar om een paar locaties nu in Brabant, maar wij zitten hier natuurlijk niet in Duitsland of Frankrijk waar ik het ook vaak heb gezien. Je zit natuurlijk ook met de bebouwing. Zoals de VVD-fractie bij de technische vragen al heeft aangegeven, hoe zit het dan met de vliegroutes, want de actieradius kan behoorlijk zijn van deze apparaten en wie is dan verantwoordelijk, want je zit hier natuurlijk in een wat dichter bebouwd gebied dan in Frankrijk of Duitsland?

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Smeets. Dan nodig ik de volgende spreker aan het kathedertafel uit, de heer Van der Wel van de PvdD. Aan u het woord.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter, dank u wel. Voor ons ligt een voorstel en ons wordt gevraagd om twee luchthavenbesluiten vast te stellen voor paramotorvliegtuigen, gelegen in Sprang-Capelle en Waspik. Uit de technische vragenronde is duidelijk geworden dat er geen sprake is van commerciële vluchten, waar geld voor gevraagd kan worden. Het gaat ook alleen om paramotorvliegers en niet om andere zwaardere luchtvaartuigen. In de verordening wordt bepaald dat het alleen gebruikt kan worden voor testvluchten, onderhoud van vliegvaardigheid en ten behoeve van verkoop van deze toestellen. Uit onze technische vragen blijkt dat bestaande kleine luchthavens, zoals Seppe en Budel, strengere eisen stellen aan het gebruik van deze luchthavens dan deze verordening doet. Echter, het gebruik van bestaande kleine locaties is daarmee niet onmogelijk. Het is ons ook niet duidelijk geworden waarom er gekozen is voor maximaal vier gemotoriseerde schermvliegtuigen gelijktijdig in de lucht. Worden die vliegvaartuigen gelijktijdig getest of is er een andere reden voor? Wij moeten het antwoord hierop schuldig blijven. Het is ook niet duidelijk geworden waarom er gekozen is voor maximaal 462 starts, zodat er in principe elke dag van het jaar gevlogen kan worden. Het lijkt allemaal een ruime opzet voor een nichemarkt. Daarbij is er bestaand beleid waarbij luchtvaartgebonden activiteiten geconcentreerd worden daar waar het hoort en dat is toch echt bij bestaande kleine luchthavens. Het starten van nieuwe initiatieven is daarin niet opgenomen. Als er mensen zijn die gebruik willen maken van schermvliegtuigen voor privévluchten, of die willen kopen, kunnen die in praktische zin niet terecht bij een klein bestaand vliegtuig, volgens de beantwoording, maar dat is wel wat onze fractie zou willen bespreken. Dus om die mogelijkheden bij bestaande locaties zodanig in te richten dat ook deze mensen daar een plekje kunnen vinden. Als laatste wil ik graag noemen dat de twee locaties dicht bij een Natura 2000-gebied liggen, de Langstraat, en wij zijn er niet gerust op dat de natuur voldoende beschermd is. Uit de beantwoording van onze vragen is duidelijk dat het Rijk bevoegd gezag is over de vliegvaartuigen in de lucht, ook voor deze motorschermvliegtuigen. Onze ervaring is dat controle en handhaving in de lucht niet afdoende zijn gegarandeerd. Dat horen wij ook van de adviesorganen bij bestaande luchthavens. Met deze twee besluiten op twee nieuwe locaties maken wij het het Rijk ook niet gemakkelijker. Voorzitter, als laatste, in andere provincies worden wel commerciële vluchten toegestaan met dergelijke gemotoriseerde schermvliegtuigen. Kan het college aangeven wat zijn beleid of zijn mening is op het gebied van deze gemotoriseerde schermvliegtuigen? Is het de bedoeling dat op termijn Brabant ook wordt gebruikt voor deze commerciële doeleinden?

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van der Wel. Dan is de volgende aan het woord, dat is namens de CU/SGP de heer Vreugdenhil. Aan u het woord.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voorzitter. Ik dreig een worstenbroodje mis te lopen, maar misschien kan iemand dat regelen.

De **voorzitter**: Ik zie dat de heer Heijman zich als vrijwilliger aanmeldt.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Dat is in ieder geval gelukt. Wij hebben eigenlijk een vraag aan de gedeputeerde. Wij dachten dat het sowieso mogelijk was om met de ontheffing of een vergunning nu eigenlijk al te vliegen in dat gebied, maar dat de luchthavenregeling aangevraagd was om het daarin gemakkelijker te maken en daarmee dus ook de administratieve lasten terug te dringen. Als dat zo is, dan hebben wij er wel een aantal vragen bij, want wij willen toch graag ook in dat gebied grip blijven houden op de overlastsituaties die zich kunnen voordoen en in de situatie zoals die nu is, hebben wij daar grip op. In toekomstige situaties zouden wij dat eigenlijk voor 465 vliegbewegingen loslaten. Wat wij missen ook in deze luchtvaartregeling is waar normaal gesproken vaak ook regelingen gesteld worden voor de openstellingstijden, openstellingstijden in het weekend en dergelijke, wij dat hier niet in terug vinden, waardoor je eigenlijk die grip daarop verliest. Wij horen daar graag het antwoord van de gedeputeerde op want als dat zo is dan blijven wij opteren gewoon voor een regeling waarin telkens aangevraagd wordt om daarin te kunnen vliegen, zodat wij het niet onmogelijk maken maar wij wel als provincie grip willen blijven houden op overlastsituaties en ook op de openstellingsregeling in het weekend.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Vreugdenhil. Dan is de volgende aan het woord, Lokaal Brabant, de heer Heijman.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Nu ik een worstenbroodje heb, zie ik af van mijn spreektijd.

De **voorzitter**: Een valide verklaring, mijnheer Heijman. Ik kijk even naar de gedeputeerde of dat hij direct kan beginnen met zijn eerste termijn. Ja? Dan is het woord aan gedeputeerde Van der Maat. Mag ik vragen om stilte en aandacht in de zaal? Dank u wel.

Gedeputeerde **Van der Maat** (GS;VVD): Dank u wel, voorzitter. Ik hecht eraan inderdaad, en ik sluit mij daarbij aan bij de interruptie van de heer Van den Berg, om de casuïstiek toch even in perspectief te plaatsen. Het gaat hier niet om grote nieuwe airlines die boven Brabant komen vliegen. Het gaat hier om een verzoek van een ondernemer die inderdaad handelt in schermvliegen, paravliegen en die in plaats van afspraken met een luchthaven als Seppe waar geen mogelijkheden waren, afspraken probeert te maken met twee agrarische ondernemers in de gemeente Waalwijk op het moment dat daar hun landbouwgrond niet gebruikt wordt, of de materialen die door hem verkocht worden inderdaad dan ook even te kunnen gebruiken en zo eigenlijk een win-winsituatie tussen de agrarische ondernemer en een mooie ondernemer in het vliegen in Brabant te faciliteren. Hij vraagt van de provincie toestemming voor de landzijdige activiteiten en dat is belangrijk om dat te zeggen, omdat het dus niet om de luchtzijdige activiteiten gaat. Dus de vragen die gesteld worden over: hoe ziet dan het toezicht op het moment dat zo'n paravlieger met zijn benen van de grond komt, hoe ziet dat toezicht eruit? Dat zijn hele interessante vragen en ik vertel u met plezier dat daar ook een Inspectie voor de Leefomgeving en Transport op toeziet, want daarvoor zijn wij dus niet het bevoegd gezag. Idem dito als het gaat over vliegen boven Natura 2000-gebieden. Dat zijn allemaal interessante en terechte vragen, maar die zijn niet voor deze tafel. Het verzoek van de ondernemer uit de gemeente Waalwijk nadat hij een mooie afspraak met twee agrarische ondernemers heeft gemaakt, is: kunnen wij als provincie inderdaad hem die stap laten zetten om in agrarisch gebied die vliegtuigen te laten opstijgen? De vliegtuigen, dat is het verschil inderdaad mijnheer Smeets, mooi dat u onderzoek heeft gedaan. Ik heb u daarin ook willen faciliteren met visuele ondersteuning in de Statenmededeling, want ik moest inderdaad ook even graven wat nou precies een paraglider was. Het gaat dus inderdaad ook niet om de MLA's die erin staan, het gaat alleen om trikes. Dat zijn van die mooie parachutedingen met een karretje en het gaat om paravliegtuigen waar je eigenlijk à la James Bond de motor achter in je rug hebt zitten. Ik hecht eraan om dat even op die manier te zeggen, omdat wij natuurlijk ook hebben gekeken naar de overlast. Er is geen bebouwing in de omgeving,

het zijn landerijen gewoon ergens achteraf. Ik moet de heer Smeets teleurstellen als u van mij inspanning verwacht om te kijken of het met elektromotoren gaat. Ja, ik wil hier echt, het gaat om een kleine ondernemer, gewoon even snel meewerken als provincie. Eerlijk gezegd vind ik dat wij dat eigenlijk al wat sneller hadden kunnen doen, dus daar gaat u geen actie van mij op verwachten.

De **voorzitter**: Interruptie mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Hier in Noord-Brabant hebben wij af en toe van dat soort trikes die echt hier in de buurt overvliegen. Waarschijnlijk vergund vanuit Gelderland. Ik weet dat officieel er overlast zou moeten zijn onder de 60 dB, maar als je in het gebied hierachter aan het recreëren bent dan geven ze verdomd veel overlast. Alsof je permanent een hele vervelende bromvlieg dicht in je oor hebt brommen. Is de gedeputeerde bekend met de overlast die het hier in Den Bosch en omgeving al geeft, dergelijke voertuigen, en is dat meegenomen in de afwegingen?

De **voorzitter**: Gedeputeerde Van der Maat.

Gedeputeerde **Van der Maat** (GS;VVD): Daar ben ik niet mee bekend en dat is dus ook op die manier niet meegenomen in de afweging. Sterker nog, het gaat hier om een verzoek in West-Brabant, in Waalwijk. Misschien omdat ik niet in Den Bosch woon dat ik zelf die bromvlieg niet zo vaak hoor. Maar deze situatie is mij dus niet bekend en nogmaals, en dat is ook een andere vraag: hoe ziet nou de toekomstige beleidslijn eruit? Hier ligt geen toekomstige beleidslijn. Het is hier echt een kleinschalige ondernemer die wij gewoon even willen helpen bij het verzoek dat zij hebben gedaan om naast de materialen die zij verkopen, ze ook in de lucht te kunnen testen. Over de lucht zelf gaan wij niet, maar wij zeggen: laten wij nou geen beperking aan de grondactiviteiten in ieder geval voor het voetlicht werpen.

De **voorzitter**: Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Is in de afweging meegenomen de lol van enkelen van het vliegen ten opzichte van de overlast van velen die zullen recreëren in het gebied daaronder?

De **voorzitter**: Gedeputeerde Van der Maat.

Gedeputeerde **Van der Maat** (GS;VVD): Sorry, kunt u uw vraag nogmaals herhalen?

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Ja, het is natuurlijk heel lollig om aan zo'n ding te hangen, maar het geeft velen op de grond overlast voor de lol van die enkeling.

Gedeputeerde **Van der Maat** (GS;VVD): Ja, dat is in de afweging meegenomen, sterker nog, dat hebben wij natuurlijk ook met de gemeente Waalwijk besproken. We hebben ook goed gekeken om welke locaties het gaat. Ik heb u ook proberen te faciliteren om een ruimtefoto op te nemen en u ziet dat het om agrarische grond gaat, waar geen bebouwing of woonwijken in de buurt zijn. Er staan geen huizen dichtbij, dus daar waar het sec gaat om het opstarten, om het opstarten van de paravliegers tot aan het moment dat de benen van de grond komen, daarvoor zien wij geen enkele beperking of geen enkele aanleiding om deze vergunning niet te verlenen.

De **voorzitter**: De heer Van der Wel, interruptie.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter, dank u wel. Ik hoor de gedeputeerde zeggen: er is geen beleid voor, er komt ook geen beleid voor. Wat wij alleen doen is hier een verordening vaststellen, dus mensen komen daar kijken naar een vliegtuig maar daar kunnen zij verder helemaal niets mee, want zij kunnen nergens opstijgen, zij mogen niet van deze gelegenheid gebruikmaken die wij nu scheppen. Ik vraag mij af: waar is de markt dan voor Brabant en omliggende provincies? Dan is het toch echt een hele kleine nichemarkt waar wij hier ons druk over maken?

De **voorzitter**: Gedeputeerde Van der Maat.

Gedeputeerde **Van der Maat** (GS;VVD): Daarom zou mijn voorstel ook zijn: laten wij ons hier niet druk over maken en laten wij vooral die ondernemer aan de slag laten gaan.

De **voorzitter**: De heer Van der Wel, tweede interruptie.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ik snap de omkering die u daarbij maakt, maar wij moeten als provinciale overheid wel kijken naar de algemene belangen en het is toch raar dat je ondernemers dingen laat doen in het luchtruim en daar allerlei toestanden voor gaat optuigen, terwijl er eigenlijk niemand in Brabant gebruik van kan maken. Sterker nog, als wij vragen: kunt u dat niet op een bestaand vliegveld doen, dan zou het allemaal niet kunnen, dus er is helemaal geen markt voor. Dat vind ik vreemd.

De **voorzitter**: Gedeputeerde Van der Maat.

Gedeputeerde **Van der Maat** (GS;VVD): Ik wil het op geen enkele manier bagatelliseren, maar ik constateer volgens mij dat wij echt wel vanuit een ander perspectief naar deze vraag kijken. Ik snap ook vanuit uw achtergrond dat u het inderdaad over Natura 2000 en over alle activiteiten in de lucht hebt en als dit nou een grootschalige omvang zou hebben, dat wij het type gesprek dat u hier agendeert ook zeker zouden moeten hebben, maar het gaat hier om een ondernemer die handelt in materialen om inderdaad de lucht in te kunnen. Het gaat dus niet om vliegtuigen enzovoorts. Laten wij gewoon even kijken wat er gebeurt. Op het moment dat er wel aanleiding is in termen van hinder enzovoorts, zoals uw collega van GroenLinks ook aangeeft, laten wij dan op dat moment het gesprek voeren. Ik heb op dit moment op voorhand geen aanleiding en eigenlijk ook geen behoefte om de discussie breder te trekken dan dat zij is, namelijk een ondernemer die aan ons vraagt: mag ik even mijn gang gaan? Wij hebben er goed naar gekeken, wij hebben er met Waalwijk overleg over gehad. Ik zie geen aanleiding om deze vergunning niet toe te kennen.

De **voorzitter**: Interruptie van mevrouw De Hoon.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk eerder een oproep aan de PvdD en GroenLinks, want van klein denken is nog nooit iemand groot geworden. Wij hebben zoveel moois en zoveel vliegvelden en nu ligt er weer gewoon een mooi initiatief van een Brabantse luchtvaartondernemer. Een initiatief dat past binnen het bestemmingsplan, agrariërs staan er helemaal achter, er zijn geen bezwaren binnengekomen, dus hoe groot wilt u denken?

De **voorzitter**: Ik zie een reactie van de heer Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter, ik wil hier graag op reageren. Het gaat er niet om te bedenken wat de provinciale overheid allemaal zou kunnen, want dan kunnen wij in elke gemeente zo'n vliegveldje

gaan faciliteren voor elke ondernemer die iets in de lucht wil brengen. Daar gaat het dus niet om. Het gaat erom of het noodzakelijk is dat dit hier gebeurt want er zijn vliegvelden waar zij in principe terecht kunnen. Ik snap niet waarom wij extra dingen gaan opzetten.

De **voorzitter**: Laten wij het kort en krachtig houden. U wilt een tweede termijn, mevrouw De Hoon?

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Mag dat?

De **voorzitter**: Gaat uw gang.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Dank u wel. Het gaat om een stuk vlak grasland en het CDA is alleen maar heel erg blij dat wij die ruimte kunnen geven aan mensen en wij hoeven niet in iedere gemeente ..., maar het komt van de ondernemer en agrariërs zelf dus waar wilt u heen?

De **voorzitter**: Een reactie van de heer Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter, waar ik heen wil? Dat heeft ze dan heel goed, dat dit dan de eerste en meteen de laatste keer is voor Brabant. Als de gedeputeerde dat kan toezeggen.

De **voorzitter**: Duidelijk. Ik zie ook een interruptie van de heer Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Het valt mij met name bij GroenLinks op dat zij een hele grote mond hebben over een klein beetje overlast, terwijl ze hier nog een stuk of 150 van die enorme klimaatzuilen in het kader van het Energieakkoord willen neerzetten, waar een enkeling zijn zakken schandalig mee vult en de hele bevolking last van heeft in de vorm van enorme energierekeningen. Ik denk dat wij daar niet mee bezig moeten zijn. Laten wij prijzen dat er nog ondernemers zijn in dit Brabant die zulke initiatieven ondernemen. En ach, dat ene vliegtuigje per dag en het zullen er eens een keer vier tegelijk in de lucht zijn. Jonge, jonge, wat hebben wij daar last van. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van den Berg. Ik zie een reactie van de heer Uijlenhoet.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Voorzitter, gelukkig zijn er ook heel veel ondernemende Brabanders die bezig zijn met windenergie en zonne-energie en daar ook een boterham aan kunnen verdienen. Dus dat is ook heel mooi. Mijn vraag aan de gedeputeerde is veel meer: het gaat hier om één casus, dat begrijpen wij ook wel als GroenLinks. Maar gaat er niet een precedentwerking van uit en moeten wij dan niet alsnog juist op voorhand daar even slim over nadenken?

De **voorzitter**: De heer Van der Maat.

Gedeputeerde **Van der Maat** (GS;VVD): Ik hoorde ook de heer Van der Wel vragen om een toezegging en die toezegging kan ik niet doen. Dat is misschien wel het bruggetje ook naar GroenLinks. Stel, ik sta hier dit jaar nog met tien van dit soort verzoeken. Laten wij het er dan eens over hebben met elkaar, maar laten wij nou niet op basis van één ondernemer die – en dat is ook in de richting van de CU/SGP meteen een opmerking – zelf ook de verantwoordelijkheid neemt van: goh provincie, ik zit hiermee. Wij moeten dit goed regelen, ik moet een heel traject in. Daarom hebben wij ook die vier vluchten opgenomen inderdaad om aan hinderbeperking te doen. Dus daar heeft gewoon een goed Brabants gesprek tussen overheid en ondernemer plaatsgevonden. Laten wij dit nou eens faciliteren en

laten wij dan de afspraak maken als u toch denkt: jee, hier hebben wij echt een besluit genomen waar de Brabander ongelofelijk veel last van heeft, nou, onderbouwt u dat dan en komt u dan hier terug en dan sta ik aan uw zijde om te kijken of wij inderdaad een bredere discussie moeten voeren, maar ik vind het nu echt ..., ja, wij zitten in een andere film, laat ik dat maar even zeggen.

Tweede termijn

De **voorzitter**: De heer Uijlenhoet in tweede termijn.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Ja, soms kijk je naar andere films, dat is interessant. U legt nu de bal bij PS neer en dat is op zich ook niet verkeerd. Wij kunnen daar natuurlijk samen kaders over stellen, maar toch even de bal terugleggend bij u. Bent u bereid om als er inderdaad laten wij zeggen, tien, twintig van dit soort bedrijven of nog meer aankloppen bij u, om dan wel vanuit GS een voorstel te doen over hoe wij hiermee omgaan?

De **voorzitter**: De heer Van der Maat.

Gedeputeerde **Van der Maat** (GS;VVD): Op het moment dat ik het gevoel heb dat Brabant inderdaad bestormd wordt door dit soort initiatieven, dan meld ik mij met spoed bij u om het debat te voeren, maar ik ga nou geen aantal noemen, anders dan dat ik u wel serieus neem om – dat geldt ook voor drones, ook een ontwikkeling die wij natuurlijk deze periode nog een keer mee gaan maken – als dat een intensiteit krijgt en duidelijk is welke kant het op gaat en het raakt inderdaad de afweging van enerzijds de economische groei en anderzijds de leefbaarheid, dan gaan wij dat gesprek aan, dan vindt u mij aan uw zijde. Maar om nu op basis van een vraag van een ondernemer die maatschappelijke verantwoordelijkheid toont het ook te agenderen bij ons, dan een brede beleidsdiscussie te gaan voeren, dan zeg ik: laten wij nou het Brabant zijn om dit gewoon even lekker zijn gang te laten gaan.

De **voorzitter**: De heer Van der Wel ook nog een interruptie.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter, ik heb toch wel een beetje problemen met het antwoord van de gedeputeerde, dat hij zegt: ik ga geen aantallen noemen. Volgens mij hebben wij deze discussie nu aan de voorkant en dit is juist een aanwijzing voor de gedeputeerde om te zeggen: als een volgende aanvraag binnenkomt gaan wij daar anders mee om, want wij kunnen hier niet voor heel Brabant bij elke verordening een discussie en een boom gaan opzetten. Ik vind dat er dan meer duidelijkheid moet komen over het beleid. Is de gedeputeerde dat met mij eens?

De **voorzitter**: De heer Van der Maat.

Gedeputeerde **Van der Maat** (GS;VVD): Nee, ik ben bang dat ik de teleurstelling van de heer Van der Wel niet weg kan nemen.

De **voorzitter**: Mijnheer Meijer, aan u het woord.

De heer **Meijer** (D66): Voorzitter, ik had mij voorbereid op een hilarisch debat over hoe wij met de Pagoden om zouden gaan en wat de Laven ervan zouden vinden en of Pardoës misschien een bemiddelende rol kon spelen in dit hele vliegverhaal, maar blijkbaar hebben GroenLinks en de PvdD signalen dat er ernstige overlast plaats gaat vinden. Ik zou willen zeggen: laten wij handelen in

vertrouwen, geef deze ondernemer de ruimte. Vervolgens ga ik graag de signalen die u heeft en die ik nog niet ken, samen met u analyseren. Mocht dat leiden tot een herziening, dan komen wij in deze zaal terug. Is dat misschien een ordevoorstel dat werkt?

De **voorzitter**: De heer Van der Wel, in reactie op de heer Meijer.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Ik wil niet schermen met perioden dat je in de Staten bent, maar wij hebben onze handen vol gehad aan bestaande luchthavens. Dat is van een andere orde. Ik wil dat absoluut niet hebben hier, ik wil niet onszelf weer in een probleemsituatie brengen waar wij uiteindelijk dan toch klachten gaan krijgen en dat wij de hele boel moeten gaan terugdraaien. Ik wil dat gewoon niet hebben. Ik vind gewoon: eerst nadenken, eerst goed afwegen en wat ons betreft, die afweging hebben wij gemaakt.

De **voorzitter**: De heer Meijer wil daar nog op reageren. Aan u het woord.

De heer **Meijer** (D66): Om niet het misverstand in de wereld te laten dat de D66-fractie niet een serieus gesprek over vliegvelden en overlast en dat soort dingen wil aangaan, natuurlijk, daar moeten wij het heel goed over hebben, maar volgens mij schetst de gedeputeerde heel keurig dat het gaat om echt een kleine onderneming, echt een minimum aantal vliegbewegingen, dat moeten wij administratief even regelen. Volgens mij moeten wij dat maar even doen.

De **voorzitter**: Duidelijk. Mijnheer Van den Berg, aan u het woord.

De heer **Van den Berg** (PVV): Misschien nog even ten overvloede voor de heer Van der Wel. Wij hebben het niet over Waspik International hier. Het stelt erg weinig voor, maar heel misschien dat de gedeputeerde bereid is om elke drie maanden uitvoerig te rapporteren welke aanvragen er allemaal zijn binnengekomen voor ultralightvliegvelden, misschien dat wij er dan zijn. Is dat een goed idee?

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van den Berg. Ja, de gedachten zijn gewisseld. Dank u wel, gedeputeerde, of heeft u nog een inbreng? Ja, gaat uw gang.

Gedeputeerde **Van der Maat** (GS;VVD): Ja, wij hebben nog een paar kleine opmerkingen, want de introductie van de heer Van der Wel was volledig correct. Daar waar het in de toekomst gaat om commerciële vluchten, zoals hij zei, dat is uitgesloten. Dat klopt helemaal. Ook de andere punten die u aan het begin van uw inleiding noemde waren correct. Waarom niet bij Seppe uitgekomen? Omdat er geen mogelijkheden bij Seppe zijn, omdat er ook geen businesscase is te maken om het dan rendabel te maken. Dat geeft dus ook meteen aan wat de aard en de beperkingen zijn die ook zijn opgenomen in de vergunning en dat het dus niet onder de derde categorie staat die in de Statenmededeling staat, echt een motor met vleugels, over dat type vluchten gaat het dus niet. Uw introductie op dat punt was terecht. Waarom dan uiteindelijk de beschikking zoals die is? Omdat dat de aanvraag was van de ondernemer. Dus wij hebben niet zelf 492 bedacht, wij hebben wel die ruimte willen geven. Wat er ook mee heeft te maken ..., want het is op Waspik en op Sprang-Capelle. Sprang-Capelle is een overloopgebied, als dat onder water staat dan kan daar geen gebruik van gemaakt worden, dus dan maak je gebruik van de grond in Waspik. Als er ergens maïs staat dan kan daar geen gebruik van gemaakt worden, dus dan neem je het andere terrein. Dus er is puur pragmatisch gekeken om deze ondernemer even in beweging te brengen en ook de afspraken die met de agrarische ondernemers zijn gemaakt, dat is ook nog een winst, want op het moment dat die grond niet wordt uitgenut, is er toch nog een businessmodelletje dat die boer

kan gebruiken op het moment dat hij daar even geen landbouw pleegt. Dat hebben wij ook in rekenschap genomen bij deze afweging. Tot zover mijn termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van der Maat. Ik kijk even rond of er behoefte is aan een tweede termijn? Mijnheer Smeets, gaat uw gang.

Tweede termijn

De heer **Smeets** (GroenLinks): Voorzitter, ik wil de gedeputeerde bedanken voor de toezegging en het monitoren van de vluchten. Misschien kunnen wij gezamenlijk de lucht ingaan met zo'n paramotor om dat te toetsen en te handhaven. Waar het hier om gaat is de mogelijke precedentwerking. Wij hebben ook contact gehad met een GroenLinks-lid van de gemeenteraad in Waalwijk. Daar heeft het helemaal niet op de agenda gestaan. Wij zijn niet tegen ondernemerschap en werkgelegenheid in dit kader. Ik heb ook gekeken naar de website van degene die dit initiatief heeft genomen, maar het moet natuurlijk wel binnen de gestelde kaders zoals de provincie die hanteert. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Smeets. Ik kijk even verder. De heer Van der Wel. De heer Vreugdenhil. Nee, mijnheer van der Wel? Mijnheer Vreugdenhil? Nee. Dan kom ik wat betreft dit Statenvoorstel 86/15 tot het einde van de be... Oh, de heer Van der Maat in tweede termijn. Gaat uw gang.

Gedeputeerde **Van der Maat** (GS;VVD): Ik ben altijd heel alert als de Statenleden concluderen met toezeggingen die ik heb gedaan. Dus monitoring, als u daarmee bedoelt dat inderdaad op het moment dat ik zelf het gevoel heb dat er een enorme toevlucht aan aanvragen is ik mij meld, dan begrijpen wij elkaar, maar monitoring in de zin van dat u dadelijk in het jaarverslag 2015 een opsomming ziet, dan niet. Sta mij dan toe, ik was nog een vraag van de heer Vreugdenhil vergeten te beantwoorden. Waarom is die vergunning nou nodig? Benenstarters, dus als je gewoon uit de benen komt met een radar in je rug, die is vergunningvrij, maar als je in een karretje zit met een parachute eraan dan is echt die vergunning nodig. Dat was ik nog vergeten te melden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van der Maat. Dan kom ik nu echt tot een einde van de bespreking en de behandeling van dit Statenvoorstel en daarmee komen wij aan het einde van de beraadslagingen. Dan gaan wij zo dadelijk over tot de stemming. Ter informatie, het overzicht van de te nemen besluiten is op iBabs gezet, daar ben ik zojuist over geïnformeerd. Voordat wij overgaan tot de stemmingen, schors ik de vergadering even voor één minuut.

Stemming

De **voorzitter**: Dames en heren, ik zou graag de vergadering willen hervatten en aanvangen met de stemming. Wij starten met de stemming over het Statenvoorstel 54/15, het verstrekken van een lening aan leisurebedrijven en bijdrage aan het Leisure Ontwikkelfonds. Mevrouw Van der Sloot.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voorzitter, ik wil verzoeken dat wij los stemmen over de voorstellen 1 en 2, waarbij ik dan graag opgetekend heb dat de heer Steenbakkers zich moet onthouden van stemming met betrekking tot voorstel 1.

De **voorzitter**: Uw voorstel om eerst te stemmen over 1 en dan over 2. Ja. Kan iedereen zich daarin vinden? Ik zie geen bezwaar, dan gaan wij eerst over tot onderdeel 1, besluit 1 van het Statenvoorstel 54/15, het geven van geen wensen en bedenkingen. De fractie van de VVD.

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

De heer **Deryckere** (CDA): Voor met een stemverklaring. Wij willen nog expliciet aangeven dat wij een bedenking hebben tegenover de lengte van de lening aan de Beekse Bergen en ook dat de gedeputeerde daar het een en ander in kan gaan doen. Dank u wel.

De **voorzitter**: De SP.

De heer **Van Meel** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen, met als opmerking dat het gaat om Statenvoorstel 54/15 en niet om 53/15, zoals u aangaf.

De **voorzitter**: Excuus, als ik 53 heb gezegd, dan bedoel ik 54, mijnheer Van Hattem. D66.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA

De heer **De Kort** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Tegen.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: PvdD.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: CU/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

De **voorzitter**: Dit voorstel is aangenomen. Dan gaan wij naar het tweede besluit van Statenvoorstel 54/15, in te stemmen met de voorbereiding van een LOF. Ik kijk naar de fractie van de VVD.

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

De heer **Deryckere** (CDA): Helemaal voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

De **voorzitter**: D66.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **De Kort** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Tegen met stemverklaring. Eerst beleid, dan geld.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: PvdD.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: CU/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen met een stemverklaring, voorzitter. Wij willen graag eerst een nadere uitwerking hiervan en dan kunnen wij een oordeel geven over of wij definitief voor of tegen het LOF kunnen stemmen.

De **voorzitter**: Aangenomen. Dan gaan wij verder met de stemming over motie 2, ingediend door de PVV, geen asielzoekers in verblijfsaccommodaties. De fractie van de VVD.

De heer **Koevoets** (VVD): Tegen.

De **voorzitter**: CDA.

De heer **Deryckere** (CDA): Tegen.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **De Kort** (PvdA): Tegen.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Tegen.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

De **voorzitter**: PvdD.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De **voorzitter**: CU/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Tegen.

De **voorzitter**: Motie 2 is verworpen. Dan gaan wij over naar de stemming over Statenvoorstel 87/15, afgeven verklaring van geen bedenkingen op de WABO-aanvraag PIP N279 Noord. De fractie van de VVD.

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Smeulders** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voor.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: PvdD.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: CU/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Dit voorstel is aangenomen. Dan gaan wij over naar Statenvoorstel 81/15, eerste wijzigingsverordening systematische toezichtsinformatie. De fractie van de VVD.

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

De heer **Deryckere** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Maas** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voor.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: PvdD.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: CU/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Dit voorstel is unaniem aangenomen. Dan gaan wij over naar Statenvoorstel 85/15, Zuidelijke Rekenkamer, benoeming bestuurslid. De fractie van de VVD.

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Maas** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voor.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: PvdD.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: CU/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Ook dit voorstel is unaniem aangenomen. Dan gaan wij naar Statenvoorstel 73/15, onteigening ten behoeve van de realisatie van het bestemmingsplan Noord Om te Gemert. De fractie van de VVD.

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Smeulders** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voor.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: PvdD.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: CU/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Ook dit voorstel is unaniem aangenomen. Dan gaan wij over naar Statenvoorstel 86/15, Verordening luchthavenregeling luchthaven Sasweg Sprang-Capelle en Verordening luchthavenregeling luchthaven Poolseweg Waspik. Wij hebben daar twee besluiten. Wij stemmen nu over besluit 1, Luchthaven Sprang-Capelle. De fractie van de VVD.

Mevrouw **Otters** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Smeulders** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Tegen.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: PvdD.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De **voorzitter**: CU/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Dit besluit is aangenomen, dit voorstel. Besluit 2, Luchthaven Waspik. De fractie van de VVD.

Mevrouw **Ofters** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

Mevrouw **De Hoon** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Smeulders** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Tegen.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: PvdD.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De **voorzitter**: CU/SGP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Dit voorstel is aangenomen.

Sluiting van de vergadering

De **voorzitter**: Daarmee komen wij aan het einde van deze Statenvergadering.

Ik dank eenieder voor zijn en haar bijdrage. De eerstvolgende vergadering van PS wordt gehouden op vrijdag 26 februari 2016. Schijnbaar waren er maar tien kaasbroodjes. Ik weet even niet hoe dat precies is gekomen, dit was in ieder geval niet de afspraak. Ik heb begrepen dat als goedmaker voor iedereen er na afloop van de PS-vergadering bij de koffiebar broodjes en yoghurtjes klaarstaan, al gepland vanwege de verwachte eindtijd van deze vergadering. Ik nodig u dus ook uit bij de koffiebar op de eerste verdieping. Bij dezen de sluiting.

De voorzitter sluit om 16.45 uur de vergadering.